

III CARTA DE LA JOVENTUT CATALANA

El programa polític
del moviment associatiu juvenil

Includes english version

La III Carta de la Joventut Catalana és el treball de les entitats del Consell Nacional de la Joventut de Catalunya (CNJC), i concretament de la tasca realitzada per aquestes al llarg del curs 2003.

Agraïm sincerament la participació de les associacions del CNJC i d'aquelles persones que han fet propostes i han participat durant tot el procés d'elaboració de la III Carta de la Joventut Catalana; sense aquesta col·laboració el present document no hauria estat possible. El Secretariat del CNJC és qui ha recollit totes les aportacions fent realitat aquest projecte.

Coordinació: M. Mercè Cornudella i Lamarca

Secretariat CNJC 2003: Raimon Goberna i Cabanyes, Albert Company i Bolós, Óscar Esteban i Pagan, Rocio Campanya i Cara, Mare Faustino i Vidal, Marina Gallés i Clarà, Mireia Martínez i Gil, Pep Martorell i Rodón, Àlicia Romero i Llano.

Aquesta publicació ha estat traduïda a l'anglès gràcies a la col·laboració de la Secretaria General de Joventut de la Generalitat de Catalunya.

Disseny: gemma x insòlit
Dipòsit Legal: B 29967-2004
Publicat el juny del 2004

III CARTA DE LA JOVENTUT CATALANA

El programa polític
del moviment associatiu juvenil

ÍNDIX

PRESENTACIÓ	7
APUNTS METODOLÒGICS	9
EL PERQUÈ D'UNA III CARTA DE LA JOVENTUT CATALANA	10
ELS I LES JOVES I LA NOVA POLÍTICA	11
Democràcia, participació i associacionisme	12
Per un nou espai democràtic	13
Associacionisme i participació	
Reconeixement de la participació	
Incidint en l'agenda política	15
El nou Estatut de Catalunya	17
Identitat Catalana	
Marc competencial	
Procés d'elaboració de l'Estatut	
PER A LA PLENA CIUTADANIA: ON SOM I QUÈ VOLEM?	20
Polítiques de joventut: és el moment de passar a l'acció!	21
Les qüestions centrals per a l'emancipació: treball i habitatge	22
Treball	
<i>Propostes en l'àmbit laboral</i>	
Habitatge	
<i>Propostes per crear habitatge jove a Catalunya</i>	
Per una concepció integral de la joventut	33
Educació i Cultura	
Salut	
Sostenibilitat	
Cohesió social	
<i>Immigració: el present, reptes i avenços</i>	
<i>Equilibri territorial</i>	
<i>Mobilitat</i>	
<i>Participació Juvenil</i>	

GLOBALITZACIÓ I CONDICIONS PER LA PAU	48
La globalització ara	49
Reptes de futur	49
Mobilitat europea i cooperació internacional	
Per a una política de solidaritat i de cooperació Nord-Sud	
Per a la pau, el desarmament i la distensió	
Integració europea	
El paper decisiu dels i les joves a l'àmbit internacional	

PRESENTACIÓ

Ara que des del Consell Nacional de la Joventut de Catalunya (CNJC) encarem la celebració del XXVè aniversari és un bon moment per renovar el nostre discurs i demandes. Com a representants dels joves i del Moviment Associatiu Juvenil Català, el nostre paper ha de ser capdavanter en l'elaboració tant de propostes com de respostes, fent un pas endavant en allò que reclamem.

La III Carta de la Joventut Catalana és el fruit del treball de tots aquells que van participar en el III Congrés de la Joventut Catalana, i en el mateix procés d'elaboració de la III Carta. Des del final del Congrés fins a l'aprovació a la XXVI Assemblea General Ordinària del CNJC de març de 2004, hi ha hagut un procés participatiu en el que les entitats del Consell han elaborat el document que ara teniu a les mans. Diversos grups de treball i unes jornades finals han garantit que totes les associacions que formen el CNJC hagin pogut col·laborar en aquest text, que serà el nostre programa polític per als propers anys.

La III Carta és un document de referència per aquells que, des de diferents realitats i inquietuds, es vulguin acostar al Moviment Associatiu Juvenil Català. Vint-i-cinc anys després de la I Carta hi ha temes que han estat assolits, però també hi ha demandes que encara estan pendents. Aquest document, doncs, pot servir per les reflexions de les mateixes entitats i dels i les joves, i a més a més per a tots aquells que es vulguin acostar a les demandes i necessitats d'aquells que reclamem una ciutadania de ple dret que, malauradament, no sempre ens és reconeguda.

La Carta que aquí us presentem està dividida en tres grans blocs: "Els joves i la nova política", "Per la plena ciutadania: on som i què volem?" i "Globalització i condicions per la pau". Tractem així aspectes de participació que van des de l'elaboració del Nou Estatut i la demanda que aquest sigui fruit del diàleg, fins a la reivindicació d'una nova cultura democràtica i participativa. En polítiques de joventut, creiem que ara és el moment de passar a l'acció. L'any 1977 encara no es podia parlar de polítiques concretes, però ara sí que és el moment d'elaborar polítiques transversals que afavoreixin, entre d'altres coses, l'emancipació dels i les joves. Reclamem, alhora, el nostre paper en l'àmbit internacional i una nova cultura de reconeixement entre pobles i de coexistència pacífica.

Des del secretariat del Consell Nacional de la Joventut de Catalunya agafem el relleu d'aquells secretariatats que van iniciar el procés d'elaboració de la III Carta, ja que aquest és un document que va més enllà de la feina que puguem fer durant un any. El treball que queda aquí recollit és el de tothom que ha participat al CNJC en els darrers anys.

El document que teniu a les mans és, doncs, l'aposta del moviment associatiu per als propers anys.

ALICIA FERNÀNDEZ I MARÍ
Presidenta del Consell Nacional de la Joventut de Catalunya

APUNTS METODOLÒGICS

La III Carta de la Joventut Catalana és fruit del procés participatiu dut a terme durant el 2003 per les entitats del Consell Nacional de la Joventut de Catalunya (CNJC) després del III Congrés de la Joventut Catalana (2002). Aquest projecte s'inicia a la XXV Assemblea del CNJC de Mataró, i en el marc del Comitè Executiu de juny del 2003 del CNJC s'exposa i debat amb les entitats la metodologia a seguir. La metodologia acordada ha suposat treballar en una doble vessant, d'una banda, el treball de les entitats que s'ha concretat en la realització de tres grups de treball, i, una *Trobada final per l'elaboració de la III Carta de la Joventut Catalana*. D'altra banda, el Secretariat del CNJC s'ha encarregat de fer el seguiment de tot el procés i de la redacció de les diferents versions del text que s'han anat treballant.

Abans de l'estiu del 2003 es van realitzar dos grups de treball amb la participació de les entitats. En el primer, es va fer una pluja d'idees sobre els continguts que havia d'incloure la III Carta. El segon grup va anar concretant, duent a terme la discussió i elaboració de les àrees temàtiques. Després d'aquests dos grups de treball, el Secretariat va realitzar una primera proposta de redactat, juntament amb les conclusions i aportacions recollides en el marc del III Congrés de la Joventut Catalana, i altra documentació del CNJC i de les seves entitats membres. A principis de desembre s'enviava a totes les entitats una primera proposta de redactat que es va discutir en el marc del tercer grup de treball. A partir de les aportacions i suggerències sorgides del tercer grup de treball, el Secretariat va fer una segona proposta de redactat per tal de discutir-la en la *Trobada per l'elaboració de la III Carta* on les entitats del Consell Nacional de la Joventut de Catalunya van elaborar el text final.

Aquesta Trobada va tenir lloc el mes de gener del 2004, i, per tal de poder treballar el text en profunditat s'obrí un període per a la presentació d'esmenes que van ser treballades en la trobada. Aquesta proposta metodològica no deixava de ser una novetat en el marc del CNJC, que es va valorar com a altament pedagògica, alhora que va permetre un millor treball. La jornada es va organitzar en tres grups de treball que es corresponien a les tres grans àrees temàtiques que inclou la III Carta. Després de la Trobada, s'han incorporat les aportacions de les entitats per tal que la III Carta de la Joventut Catalana sigui aprovada en el marc de l'Assemblea General Ordinària (AGO) del CNJC. Com es pot veure, ha estat tot un any de debat i treball, que ens ha de ser útil per renovar i actualitzar el discurs, i plantejar noves demandes. La III Carta és un document polític i de reflexió, i no s'ha de llegir com un estudi apro-

fundit de la temàtica i problemàtica dels i les joves perquè aquest no és el seu objectiu.

Finalment, la XXVI Assemblea General Ordinària del Consell Nacional de la Joventut de Catalunya, celebrada a Tarragona entre el 27 i 28 de març del 2004, clou el procés d'elaboració de la III Carta de la Joventut Catalana amb l'aprovació en plenari de present document per part de totes les entitats membres del CNJC.

EL PERQUÈ D'UNA III CARTA DE LA JOVENTUT CATALANA

Les Cartes de la Joventut Catalana són les conclusions dels Congressos de la Joventut Catalana, i s'han caracteritzat, en les seves èpoques respectives, per la seva innovació en les postures i reclamacions que contenen. Els Congressos de la Joventut són l'espai de trobada entre els i les joves de Catalunya per enfocar els reptes, cercar respostes, fer propostes i reivindicar. Són un espai obert, d'igualtat, de socialització i aprofundiment democràtic, al mateix temps que esdevenen un banc de proves molt interessant.

El 1977, la problemàtica de la marginació social i política dels i les joves, la manca d'organismes i recursos per a la joventut i les demandes més concretes com la majoria d'edat i el dret de vot a partir dels divuit anys, són els elements que originen el I Congrés de la Joventut Catalana en el marc de la transició, i més concretament, dintre del Congrés de Cultura Catalana. Aquest I Congrés de la Joventut Catalana, també està molt lligat al naixement del Consell Nacional de la Joventut de Catalunya (CNJC), ja que una de les seves conclusions va ser la necessitat d'establir un organisme de coordinació juvenil democràtic, plural i independent.

El II Congrés de la Joventut Catalana se celebra el 1988, onze anys després del primer, amb un sistema democràtic consolidat i les administracions que ja planifiquen polítiques de joventut. Calia aturar-se a veure, però, si les polítiques que s'aplicaven responien a les necessitats reals dels i les joves. En aquest II Congrés, sobretot, s'incideix en el dret al treball i a l'habitatge com a qüestions claus per a l'emancipació dels i les joves.

Avui en dia, algunes de les demandes de la I i la II Carta de la Joventut Catalana ja s'han assolit, però, malauradament, moltes problemàtiques que abordaven encara continuen vigents. L'entorn ha canviat, però, i s'ha dut a terme el III Congrés de la Joventut Catalana (2002) i, per tant, s'ha constatat la redefinició d'alguns problemes i la necessitat de buscar noves solucions. Durant aquests anys, entre el II i III Congrés, el CNJC ha elaborat altres documents i demandes, com les *186 propostes per l'associacionisme juvenil*, que no reproduïrem, tot i que, òbviament, des del CNJC i el moviment associatiu juvenil continuem reclamant les propostes no realitzades que allí i en altres documents s'hi recullen.

Aquesta III Carta de la Joventut no pretén fer una anàlisi acurada i exhaustiva de la realitat juvenil, ni de les preocupacions i problemes associats a aquesta. Per això hi ha temes que es plantegen d'una forma molt bàsica i altres quasi ni apareixen. La raó de ser de la III Carta és bàsicament actualitzar les reflexions que els i les joves catalans hem anat fent a les anteriors Cartes de la Joventut, i reelaborar els plantejaments polítics bàsics de la joventut i el moviment associatiu juvenil. I se suma, així, als documents elaborats per les entitats que són membres dels CNJC, el mateix CNJC, i altres moviments i entitats que també es preocupen pel desenvolupament just, igualitari i participatiu de la nostra societat.

El III Congrés de la Joventut Catalana, celebrat del 7 al 10 de novembre del 2002, amb el lema “Establím ponts de diàleg”, es fixà com a objectiu el diàleg i la participació. En aquest Congrés ja es disposa d'un Pla nacional de joventut (2000-2010), i de diferents polítiques de joventut inspirades en diversos paradigmes i aplicades per les diferents administracions públiques –Generalitat, diputacions, ajuntaments, consells comarcals–. Fruit del treball dut a terme al llarg del III Congrés de la Joventut Catalana, i el posterior amb les entitats del Consell Nacional de la Joventut de Catalunya és aquesta III Carta de la Joventut Catalana que ha d'establir les demandes dels i les joves, i del moviment associatiu juvenil per al segle XXI.

ELS I LES JOVES I LA NOVA POLÍTICA

El fet participatiu ha d'esdevenir un element clau de l'exercici quotidià de la ciutadania, i no ha de ser una experiència extraordinària i legitimadora. La participació ha de suposar una implicació en tots els àmbits de la vida de les persones: a l'escola, a la feina, al barri, a la família. En aquest sentit, cal una educació en la participació, ja que la participació requereix formació, informació, capacitat i accés, però també assumir la pròpia responsabilitat i el compromís personal en els afers col·lectius.

La creació i la posada en marxa de mecanismes participatius ha d'esdevenir formalment indispensable per a la presa de decisions, i no ha de dependre de la voluntat discrecional dels poders públics. L'exigència de drets ha d'anar acompanyada de l'assumpció dels deures correlatius, en una dinàmica de responsabilitat social pel que fa a la recerca d'alternatives. Les posicions crítiques han de conduir a l'aprofundiment en la implicació personal i no a la desmotivació.

També, cal tenir present els riscos que tenen a veure amb les possibilitats d'exclusió d'una part de la ciutadania que no pugui tenir accés als diferents recursos –mitjans tecnològics, coneixements– necessaris per implicar-se en els nous processos participatius. A més a més de les exclusions que ja es produeixen actualment per raó de gènere –ja que els homes i les dones no participen en la mateixa mesura i manera–, i en funció de l'equilibri territorial, des del punt de vista de l'origen geogràfic, amb les actuals polítiques relatives a la immigració i l'estrangeria, que comporten greus mancances en el respecte als drets bàsics de la persona, per una banda, i també una manca absoluta de com-

petències per al nostre país en la regulació de fluxos i en les polítiques actives d'integració. El desenvolupament dels mecanismes participatius ha de tenir en compte aquest conjunt de circumstàncies evitant la desigualtat d'oportunitats en la participació.

DEMOCRÀCIA, PARTICIPACIÓ I ASSOCIACIONISME

Els i les joves som un destacat agent d'innovació social i política. Avui en dia, la nostra democràcia està consolidada, però es tracta d'una democràcia bàsicament representativa i, per tant, poc participativa. Cal, doncs, potenciar la participació, i la cultura participativa en general, entre els i les joves, i la ciutadania, per reforçar el component democràtic de la nostra societat. Hi ha encara un llarg camí per davant per tal que els governs i les administracions escoltin les aportacions de la ciutadania, i especialment dels i les joves.

Aprofundir la democràcia és un repte que no es pot fer mitjançant una llei, tot i que són necessàries, i tampoc són suficients les institucions i els mecanismes tradicionals ja existents. El nostre desig és anar cap a unes dinàmiques de treball caracteritzades per processos de participació dels i les joves, reals i decisius, cercant espais de treball conjunt amb els governs dels diferents nivells, i la resta d'agents implicats, enfortint els espais propis d'autonomia i alternatius dels i les joves.

Una vegada s'ha consolidat i institucionalitzat la democràcia, s'ha produït una disminució de l'activisme social i polític. Per tant, encara estem lluny de poder parlar d'una implicació real de la ciutadania, i encara menys dels i les joves, en la vida pública. Aquesta situació, però, més aviat duu a incrementar l'escepticisme i el desencís dels i les joves, ja que veuen molt difícil poder arribar a influir en els afers polítics. Actualment, ens trobem amb una baixa participació dels i les joves en associacions i entitats juvenils, entre d'altres.

Hem de treballar fermament per un nou impuls a la participació i la generació d'una cultura participativa. El moviment associatiu juvenil ha de respondre, fer pedagogia i lluitar per les inquietuds i aspiracions dels i les joves. I és l'element necessari que pot aportar la reflexió i la perspectiva necessària per entendre que molts problemes ni són puntuals, ni individuals,

sinó que tenen unes causes estructurals i afecten tot el col·lectiu. I, per tant, les respostes individuals i parcials no són veritables solucions, perquè no van a la veritable arrel del problema. Per aquest motiu cal potenciar l'associacionisme juvenil com un mecanisme important de participació democràtica i representativa.

El moviment associatiu juvenil des dels seus inicis ha dut a terme una tasca d'un gran valor social, i ha estat i és un referent per enfortir la democràcia representativa i fer-la més participativa. Les associacions neixen

de la lliure voluntat de la societat civil, del seu esperit crític i reivindicatiu que s'expressa en l'exercici democràtic. La implicació dels i les joves en les seves entitats es tradueix en la creació d'una població jove formada i font d'un important capital social, que ha de donar lloc a una ciutadania activa, independent i autònoma. La democràcia cal viure-la, practicar-la des de petits, i això ho fa l'associacionisme juvenil.

El nostre concepte de participació implica capacitat de decisió, i, per tant, no es redueix a la mera consulta no vinculant, o a la informació sense donar l'oportunitat a expressar el que hom pensa. Participar és tenir accés als mecanismes de presa de decisions, i formar-ne part activa. Aquest és el model participatiu que voldríem els i les joves estendre a la resta de la societat, perquè entre tots i totes decidíssim i dissenyéssim el nostre present i futur. I és el tipus d'incidència que ha de tenir la ciutadania en una democràcia participativa.

El repte que se'ns planteja és continuar promovent l'associacionisme per donar-li un major reconeixement social i polític, un associacionisme plural, ric, viu i amb les corresponents plataformes coordinadores i els espais de treball comú com el Triangle Jove – que reuneix el Consell de la Joventut de la Comunitat Valenciana, el Consell de les Illes Balears i el Consell Nacional de la Joventut de Catalunya. L'especialització de les entitats no ha de fer perdre la visió de conjunt sobre el fet que moltes de les qüestions que tractem són transversals i, per tant, les actuacions que es proposen han de plantejar-se des d'aquesta perspectiva, i també des de la integralitat.

PER UN NOU ESPAI DEMOCRÀTIC

ASSOCIACIONISME I PARTICIPACIÓ

No hi ha cap dubte que si el moviment associatiu juvenil (MAJ) no existís com ho fa ara, caldria generar-ne un de nou. La necessitat d'incidir, de participar, de col·laborar en els processos de construcció col·lectiva no és tan sols una necessitat per a moltes persones, sinó també és imprescindible per a construir la nostra societat democràtica.

L'acció associativa de cada persona es pot explicar com la implicació en una sinergia d'actors que tenen visió col·lectiva, i que construeixen nous projectes, després d'haver replantejat el que ja existeix. S'aprèn així a participar i a incidir en el futur del nostre país. El moviment associatiu juvenil és una acumulació de processos que s'aturen i comencen de nou, són com petites morts. Cadascuna d'aquestes morts significa una aturada sobtada, un petit trencament que ens ajuda a renovar, a renéixer amb més força, a revitalitzar la nostra democràcia.

Cap model democràtic de cap país és definitivament estable, ni necessàriament ha de ser-ho. Perquè les societats contemporànies avancen de manera que constantment afegeixen elements al disseny d'aquest model, enriquint-lo, i construint-lo de nou. Les organitzacions juvenils tenen cadascuna els seus objectius. Però quan parlem de participació democràtica, podem dir que el moviment associatiu juvenil col·lectivament representa un sistema d'accions que porten a una evident millora democràtica del país.

A partir de l'anàlisi que les associacions fan de la realitat es desenvolupen accions i programes encaminats a la transformació social. S'incideix políticament en diversos àmbits, especialment el juvenil i l'educatiu; i es formen ciutadans i ciutadanes capaços de comprometre's i aportar un valor afegit al sistema polític, que no deixa de ser una responsabilitat compartida. El més interessant és que això recau en una millor política, en un millor i més eficient funcionament de les institucions públiques del nostre país. I la conseqüència és un aprofundit coneixement polític de la ciutadania, més eficiència institucional, més compromís cívic, cooperatiu i institucional; en definitiva, més capital social.

La comunicació entre associacions és en sí mateixa una forma de transformació social i de diàleg. El fet de conèixer-se i intercanviar opinions és inequívocament una manera de reconduir els propis objectius, d'una forma més o menys conscient. Evidentment, si el contacte genera noves sinergies, el potencial participatiu es cohesiona, guanya força, com en el cas del Consell Nacional de la Joventut de Catalunya. És, doncs, necessari establir una relació entre les institucions i el MAJ, com també, especialment, per les seves característiques, amb el sistema educatiu.

Així i tot, la participació associativa té una necessitat constant de reconeixement, un reconeixement social que es guanya en el dia a dia. I un reconeixement polític que ens ha de permetre incidir més a fons en les polítiques de joventut, i que també ens ha de permetre incidir en la política global i reconèixer el MAJ com a escola de participació.

RECONeixEMENT DE LA PARTICIPACIó

Justament quan parlem de reconeixement arribem a un punt clau del debat. Un punt que és definitiu per a la salut democràtica del nostre país. La participació democràtica és vista com quelcom poc rellevant; fins i tot com una competència cap a altres sectors que es pressuposen de major importància social, econòmica, i en definitiva, col·lectiva.

Els darrers anys hem assistit a un debat públic sobre la importància de generar estratègies de participació en la política. Estratègies que han d'anar encaminades a millorar la implicació dels ciutadans i ciutadanes en el diagnòstic, en la presa de decisions i en l'execució de les polítiques públiques. Aquest debat ha estat proposat, d'una banda, pels moviments socials i, de l'altra, per la recent mobilització social a favor d'una altra globalització, sempre amb l'ànim legítim de regeneració social i democràtica del nostre país, sense oblidar l'àmbit internacional.

Així i tot, cal, però, situar les coses al seu lloc. Històricament els moviments socials no existeixen per generació espontània, sinó per la sinergia de diversos actors socials. La història dels segles XIX i XX a Catalunya està plena de moments en què la societat civil s'ha mobilitzat col·lectivament amb la ciutadania per dur a terme diferents reivindicacions.

Des del moviment associatiu juvenil, detectem, doncs, diversos elements:

- La participació ciutadana en la política és necessària. Aquesta és una condició imprescindible per assegurar una major democratització de la política, fent-la més col·lectiva i més compartida.

- Les institucions i el món polític ha de reconèixer els actors existents en el debat públic i/o polític. El debat social no es pot reescriure des de zero, des d'una suposada nova manera de fer. Així com el CNJC és l'actor reconegut en matèria de política de joventut, cal saber incorporar nous agents, partint de la base del que ja existeix. I sempre basant-nos en els principis democràtics i participatius.
- Una nova manera de fer política és, doncs, reforçar el reconeixement dels actors – les associacions juvenils –, i generar el diàleg amb actors canviants – moviments socials –. Però es tracta, sobretot, de generar polítiques que siguin fruit d'aquest diàleg.

Paral·lelament, sabem que a participar se n'aprèn. Darrerament, hem assistit a la generació d'espais participatius per a joves, que són nous i liderats per l'Administració pública. En sí mateix, aquest fet no és una amenaça sinó una oportunitat, sempre que es construeixi en aquest sentit. Entenem que el Pla Nacional de Joventut ha de ser una oportunitat per ajudar a dinamitzar el moviment associatiu juvenil. No és vàlida la idea que el MAJ és una cosa estàtica perquè no s'ajusta al que passa a les agrupacions i entitats de base. El MAJ és un espai dinàmic d'acció social, i que, a més, seria impossible de generar des de l'Administració perquè és independent ideològicament i pel que fa als objectius.

INCIDENT EN L'AGENDA POLÍTICA

Per tant, reivindicuem que el reconeixement a les associacions juvenils es traslladi de manera més clara a diferents àmbits de la societat catalana. Així, la Comissió d'Estudi sobre la Situació de la Joventut del Parlament de Catalunya –que es va formar durant la passada legislatura–, hauria de canviar l'enfocament per tal de ser l'espai de treball en matèria de polítiques de joventut, de disseny, d'impuls i d'avaluació del Pla nacional de joventut. Es tracta que des del Parlament hi hagi un seguiment constant de la situació, l'evolució i la incidència de les polítiques de joventut a Catalunya. El període de treball d'aquest tipus de Comissió, més executiva i de seguiment, hauria de romandre des d'avui fins que s'hagin resolt aspectes clau en la formació, l'emancipació, el benestar i la participació dels i les joves.

Aquests són reptes que el Pla Nacional de Joventut ha detectat al llarg dels darrers tres anys i que també són reconeguts des del món polític, associatiu i pels propis joves. Entenem que la joventut no és un sector més, sinó aquell en què s'entra de ple en la plena ciutadania. Sent així, no podem entendre les polítiques de joventut com una acció sectorial, sinó com un conjunt d'accions transversals. Tal i com reivindicàvem l'any 1988 a la II Carta de la Joventut Catalana, i el 1999 al document *Línies de política juvenil*, volem fer un salt qualitatiu, un pas endavant que, partint del consens i l'acord que ha significat el Pla Nacional de Joventut, pugui afrontar d'una vegada per totes, i amb garanties d'actuació, les necessitats reals dels joves en la Catalunya d'avui.

Al llarg de la legislatura passada, la Secretaria General de Joventut (SGJ) va engagar el Pla Nacional de Joventut amb èxit, en una fase més analítica i de definició que no pas executiva. L'actual VII legislatura i la propera és on els i les joves hem de començar a veure resultats visibles fruit del pacte que va significar el Pla Nacional de Joventut. I parlar de resultats visibles vol dir millorar la qualitat de l'ocupació juvenil, facilitar l'ac-

cés al primer habitatge, i assegurar un nivell de formació de qualitat, entre d'altres. Nosaltres veiem la política a mig termini, no pas en períodes de quatre anys.

Parlar de pas endavant vol dir reforçar el rol de la Secretaria General de Joventut, no només en l'àmbit de les activitats pròpies, sinó, principalment, en l'àmbit de la transversalitat política del Govern de la Generalitat. És per això, que es fa del tot indispensable que la direcció de les polítiques de joventut recaigui en un departament com el de Presidència, que li permeti treballar aquesta transversalitat amb total comoditat i amb un important grau d'incidència en les polítiques desenvolupades pels altres departaments i que no li són pròpies des del punt de vista competencial, però que afecten als i les joves (treball, habitatge, salut, educació, entre d'altres).

És l'hora de passar a l'acció! I per passar a l'acció hem de partir d'una interlocució de màxima fluïdesa amb la SGJ i l'equip responsable del Pla Nacional de Joventut. Hem de partir de la idea que les accions del PNJ han de ser compartides i discutides conjuntament. Hem d'apostar per un treball conjunt quan es tracta d'incidir en polítiques clau, partint de la base que les necessitats són clares i imminents.

Ara bé, reivindicar més política de joventut, més acció parlamentària i de govern envers els i les joves, més suport institucional, vol dir prendre una sèrie de decisions. Vol dir apostar per un CNJC més fort políticament, més capaç de canviar la dinàmica institucional i de connectar amb els moviments socials, més capaç de detectar necessitats i aportar respostes.

Amb la nova seu del CNJC, ens podem plantejar moltes d'aquestes idees que fins ara estaven lluny del nostre abast. És evident que hi ha una necessitat de créixer en l'aspecte tècnic, amb el reforçament de la capacitat d'acció territorial o, fins i tot, creant àrees noves per tractar temes nous, com la sostenibilitat. Però créixer tècnicament ha d'anar acompanyat d'una acció política més important. Definitivament, sabem que és possible mantenir una acció política de molt alt nivell, però cal que siguem capaços d'aprofitar aquesta dinàmica, i cal capitalitzar al màxim les oportunitats que se'ns ofereixen.

I aquí trobem la resposta a una vella pregunta: ha de gestionar serveis el CNJC? Possiblement no, perquè justament això desvia l'atenció d'allò que realment ens interessa. Més aviat hem d'aprofitar la capacitat institucional en un nivell superior a l'actual, i millorar la capacitat de recerca i reivindicació. Sabem que el món polític necessita el CNJC per avançar en polítiques reals: nosaltres demanem més atenció, i aportarem per la nostra part més idees, el nostre treball conjunt i la voluntat de construir per millorar el present.

Entenem, per tant, que una nova política és reforçar el diàleg amb els agents socials i la societat civil, i aconseguir més suport de les empreses privades, ara gairebé inexistent. Aquesta ha estat una de les claus de les reivindicacions dels moviments socials al llarg dels darrers anys, amb les mobilitzacions per una altra Europa i per la pau. L'entesa entre els sectors crítics i la política es produirà donant la paraula i escoltant la societat civil. I el diàleg amb les associacions juvenils ha estat i és ara més que mai, una clau d'aquest procés.

Finalment, parlem de les relacions entre ciutadania i política. Hem dit que en la renovació democràtica d'un país hi intervé de manera cabdal el moviment associatiu. Doncs bé, en la regeneració de la confiança i del compromís ciutadà amb el futur de Catalunya hi intervé també de manera clara la consulta i el debat social. És necessari reformular l'estratègia de contacte i diàleg amb la ciutadania per part de les institucions polítiques i governamentals, facilitant les consultes ciutadanes per temes d'especial rellevància, com l'Estatut, la Constitució europea o d'altres que puguin sorgir en el futur. Així mateix, es farà necessari, i cada cop més en el futur, investigar a fons en altres sistemes de consulta no vinculant, per mitjà de la xarxa Internet, entre d'altres.

EL NOU ESTATUT DE CATALUNYA

Els i les joves creiem que amb la redacció del nou Estatut podrem aconseguir que part de les necessitats i dels reptes que se'ns presenten es puguin resoldre. I ho farem a través de la major capacitat d'autogovern –que ha de permetre uns nivells competencial, econòmic i financer més amplis– adreçat a garantir un millor progrés, benestar i igualtat entre els i les joves catalanes.

L'aspiració a l'autogovern ha estat una constant històrica del catalanisme polític expressada de diverses maneres, però entesa sempre com un dret col·lectiu. Des dels inicis de la transició, aquesta aspiració va constituir un valor majoritari i la seva plasmació va venir de la mà del pacte que va donar lloc a l'Estatut de Sau, ratificat majoritàriament a les urnes, malgrat les posteriors retallades pròpies de la negociació amb el Govern de l'Estat, i que ha proporcionat, en el marc de la Constitució Espanyola de 1978, el període d'autogovern més durador de la història.

Actualment, vint-i-cinc anys més tard, és necessari adaptar l'exercici de l'autogovern a les condicions socioeconòmiques, tecnològiques i culturals del segle XXI; als nous reptes, en definitiva. El marc de relació entre els pobles és dinàmic i cada cop esdevé més plural i divers. És així com es pot garantir als joves la resolució eficient i eficaç de les seves necessitats, plantejant una relació entre iguals, i responent a les noves demandes que es plantegen.

Davant d'aquesta situació, el món juvenil manifesta el seu suport a l'inici d'un nou procés constituent, que s'ha de fer amb el màxim de representativitat política, de participació i de consens, i que ha d'establir un nou marc institucional de relacions entre Catalunya i Espanya.

Volem promoure l'establiment d'una nova manera de fer, pel que fa a l'àmbit institucional de relacions amb l'Estat espanyol, que garanteixi la

preservació de la identitat catalana, impulsant un nou Estatut per a Catalunya, en el marc d'un procés obert i respectuós amb la voluntat popular, com expressió del dret propi a l'autogovern. Així, un nou Estatut ha d'implicar també més capacitat de decisió i actuació en totes aquelles matèries que siguin bàsiques per al progrés i la qualitat de vida de les i els joves catalans.

Aquest nou Estatut haurà de garantir el reconeixement de Catalunya com a nació, el seu desenvolupament futur, l'articulació d'un nou marc competencial i de relacions entre Catalunya i Espanya, i un millor finançament per desenvolupar de manera eficaç l'acció de govern, especialment en totes aquelles qüestions que afectin de manera directa la qualitat de vida i el progrés de la ciutadania de Catalunya, i en concret, dels i les joves.

IDENTITAT CATALANA

Catalunya és una nació que, com a tal, té dret a ser reconeguda dins l'Estat espanyol, sense que això signifiqui haver de renunciar al propi dret inherent sobre la lliure determinació dels pobles. A més, Catalunya compta amb unes institucions pròpies de representació i d'autogovern, les quals han de tenir plena capacitat d'actuació i autoorganització per tal de fer front a les necessitats presents i futures del país.

El català és la llengua pròpia de Catalunya, i comparteix amb el castellà el caràcter d'oficial. Tots els joves catalans tenim el deure de conèixer ambdues llengües oficials i el dret d'usar-les en qualsevol àmbit, públic o privat. Aquests drets i deures han d'estar reconeguts, explícitament, en una futura regulació del nostre marc constituent.

És conegut, com s'esmenta en estudis publicats darrerament, que l'índex de joves que tenen el català com a llengua pròpia disminueix. És per això que, considerant el català com un signe propi d'identitat, proposem un major respecte a la nostra realitat lingüística per part de l'Estat espanyol, així com una política lingüística més activa que permeti resituar la nostra llengua, fent front també als nous reptes que se li plantegen.

A aquests objectius creiem que pot ajudar el reconeixement explícit a què abans fèiem esment dins un nou Estatut. A més, cal situar Catalunya dins Europa amb la veu que li correspon, amb el reconeixement de la nostra llengua en aquest marc, així com també de la nostra especificitat com a "regió" europea. Catalunya ha d'esdevenir protagonista del desenvolupament europeu i treballar també amb la resta de regions mediterrànies per enfortir aquest espai singular.

MARC COMPETENCIAL

Estem convençuts que pertoca a les institucions catalanes la capacitat de legislar i gestionar totes aquelles matèries que esdevenen essencials per al progrés social, cultural i econòmic del nostre país. Totes aquelles matèries que d'una manera o altra afecten de forma més propera a la seva ciutadania, i, per tant, també als més joves.

Matèries com la immigració, les relacions laborals i el treball, les noves tecnologies, les infraestructures o les noves demandes socials, són bàsiques per desenvolupar els nostres drets més bàsics com a joves, i totes elles han de formar part del nostre marc competencial i, per tant, d'autogovern.

Amb l'adopció ferma del model d'Estat del benestar, la qualitat de vida de les persones i el seu benestar en general es converteixen en els principals objectius com a país. L'educació, la salut, l'habitatge, les polítiques adreçades a la família i als col·lectius amb més necessitats, com els joves, es constitueixen com a pilars bàsics de l'acció pública, que ha de poder ser exercida amb la màxima intensitat per part del nostre Govern.

L'actual Estatut ja té assignades les polítiques de joventut com una competència pròpia. Així i tot, és necessari fer un pas endavant, dins del marc de reconeixement de la pròpia identitat i necessitats dels i les joves de Catalunya. Entenem que un nou Estatut ha de reconèixer les polítiques de joventut des d'una concepció transversal, per tant, estretament lligada a altres competències com les de treball, educació, política territorial, habitatge, entre d'altres.

Així doncs, per tal de fer front a aquests nous reptes i oportunitats, caldrà un nou sistema de finançament que garanteixi uns ingressos justos i suficients per assolir el model de progrés i benestar que desitgem.

PROCÉS D'ELABORACIÓ DE L'ESTATUT

Per tal que aquest nou Estatut, que ha de ser l'eina per portar Catalunya a noves cotes de benestar, progrés i igualtat, sigui una realitat, caldrà que bona part dels partits polítics catalans, així com el conjunt de la societat, aconseguixin un ampli consens entorn la necessitat d'un nou Estatut com a fórmula necessària perquè Catalunya faci front als nous reptes que la societat li presenta.

Catalunya sempre ha estat un país obert i dialogant. Per tant, els i les joves creiem més que mai en la necessitat del consens per a l'aprovació del nou Estatut, i en la bondat d'un procés d'elaboració participatiu, que reflecteixi les legítimes aspiracions dels diferents actors de la nostra societat.

És molt important per als i les joves que aquest procés sigui realment participatiu, ja que serà la manera de garantir uns resultats satisfactoris per a tothom. Hem d'aprofundir en les noves fórmules de participació, i l'elaboració de la nova constitució interna del nostre país pot ser una bona oportunitat. Només així aconseguirem una major proximitat amb la ciutadania, els i les joves, i el més important, amb els seus desigs i aspiracions.

Per tant, l'elaboració d'un nou Estatut per a Catalunya ha de ser fruit del treball col·lectiu de la societat catalana, i no només de les forces polítiques amb representació parlamentària. Per això creiem que són necessaris mecanismes directes de participació ciutadana perquè l'Estatut s'elabori mitjançant un ampli procés de debat social.

PER LA PLENA CIUTADANIA: ON SOM I QUÈ VOLEM?

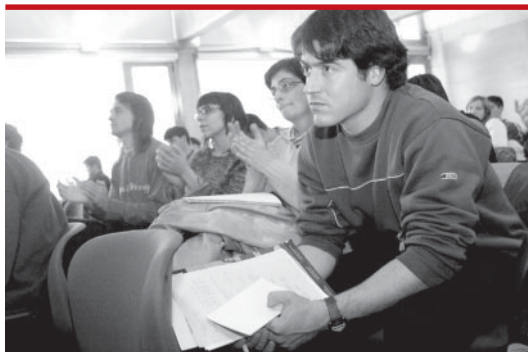
Els i les joves, malgrat ser formalment ciutadania de ple dret, un fet reconegut per les lleis, tenim menys drets que els adults. Són exemples clars el tracte de la joventut en el món laboral i el tema de l'habitatge, entre d'altres. De fet, el dret al treball i el dret a l'habitatge ens són pràcticament negats. A tot això, cal afegir-hi la doble discriminació a què són sotmesos determinats joves per motius de discapacitat, o altres situacions personals o socials.

Els problemes dels i les joves han adquirit una dimensió estructural que en dificulta la seva resolució. I alguns estudis comencen a posar de manifest que els problemes actuals dels i les joves tenen més a veure amb factors de caràcter generacional, independents de l'edat i més vinculats a la posició dins de l'estructura social. Això implica que moltes de les problemàtiques que actualment definim com a juvenils poden romandre en les generacions avui joves durant l'etapa adulta. Per tant, molt sovint ens trobem davant de problemes que afecten i afectaran a certes generacions, fet que encara agreuja més la situació. Això implica que els i les joves no estan només en situació precària en qualitat de joves sinó com a persones que s'han incorporat al mercat de treball després dels processos de reestructuració econòmica, social i laboral, per posar un exemple.

En l'aspecte conceptual la nostra societat és classista i sexista, però també adultocràtica. Pel que fa a la desigualtat de gènere, tot i que sembla un discurs passat de moda, la dona encara persisteix amb un 25% menys de sou de mitjana que els homes, quasi el doble d'atur de llarga durada, i un 18% dels càrrecs electes municipals, entre altres dades. A més a més, l'únic que continua valorant-se és el treball remunerat, i no la resta de tasques també necessàries i molt rellevants a la nostra societat, normalment desenvolupades per les dones, com tenir cura dels altres i de la llar. Cal fer visibles aquestes tasques i que se'ls atribueixi la importància que tenen, que no es doni per descomptat que les han de realitzar les dones. S'ha d'incidir, per tant, en la millora de l'Estat del benestar per evitar l'atribució d'aquest rol a la dona.

Les responsabilitats i la presa de decisions han de ser compartides, amb la participació tant d'homes com de dones en tots els àmbits: el treball, la política i la llar. En aquest sentit, cal

eliminar els obstacles que encara avui pateixen les dones per accedir, lliurement i realment, amb igualtat d'oportunitats, a molts espais de la nostra societat. En el cas dels joves amb discapacitat, la sobreprotecció familiar i social en general, la manca d'oportunitats formatives, culturals i socials agreugen encara més la seva incorporació al món laboral i, per tant, s'anul·len les seves possibilitats de tenir una vida autònoma i independent.

Pel que fa al concepte de joventut, s'ha de passar d'un concepte de transició a un concepte d'emancipació, tant en l'aspecte discursiu com operatiu. La joventut no s'ha de definir en negatiu, com el que no és, sinó en positiu, allò que és, una etapa plena de la vida en què la persona s'afirma en el seu context social. Això implica que els i les joves han de tenir els mateixos drets, responsabilitats i capacitat de decidir sobre la seva vida, i d'incidir en la vida col·lectiva.

D'una banda, però, assistim a l'accentuació dels joves com a problema per part dels poders públics, els mitjans de comunicació i el conjunt de la societat. D'altra banda, la situació d'exclusió social que vivim produeix un desplaçament de la identitat juvenil des del món del treball cap al món de l'oci, amb un augment de les actituds presentistes com per exemple, que el consum de drogues hagi estat normalitzat i assumit com a part integrant de l'oci. I davant d'aquesta situació, si no es fa una anàlisi de conjunt, i no es té sempre present la causa d'origen, es cau en la culpabilització dels joves, d'un pretès increment d'actituds irresponsables, i de l'endarreriment voluntari de l'emancipació i de l'adquisició de responsabilitats sobre la vida en general.

Es dona, per tant, una visió tergiversada i pejorativa del fet juvenil, i aquesta situació aconsegueix treure poder a la veu i al vot dels i les joves, se'ls vincula amb la drogoaddicció i l'abús de substàncies, es diu que només els interessa sortir amb la colla per la nit i omplir els carrers d'ampolles i gots. Quin respecte poden merèixer amb aquests comportaments?, quines responsabilitats els podem deixar assumir? –es pot preguntar, i de fet, es pregunta, des de la resta de la societat–.

POLÍTIQUES DE JOVENTUT: ÉS EL MOMENT DE PASSAR A L'ACCIÓ!

Tot i l'avenç des de la II Carta de la Joventut Catalana, encara no hi ha una correspondència entre el discurs i la pràctica de les polítiques de joventut. D'una banda, el desenvolupament de les polítiques de joventut es veu limitat per la manca de capacitat política, de recursos i competències. També cal afegir una minsa coordinació interinstitucional, especialment en les polítiques nuclears, i la inexistència de transversalitat. Els estudis i les diagnosi ja s'han fet, el discurs molt sovint apel·la als conceptes correctes: integralitat, transversalitat; ara, sols queda aplicar-ho d'una forma real i efectiva.

A més a més, gran part de les intervencions, tant nacionals, comarcals com municipals, independentment de la perspectiva adoptada (polítiques afirmatives, de transició...), es redueixen molt sovint als àmbits cultural, educatiu i de la salut. Les polítiques nuclears –l'ocupació i l'habitatge– són les grans absents. D'altra banda, les polítiques de joventut s'adrecen més a la potenciació d'una identitat juvenil diferenciadora que no a la reducció de les desigualtats socials, i això les caracteritza com a poc redistributives.

En el camp operatiu de les polítiques de joventut, cal incidir en els principis d'integralitat, amb la constitució de xarxes de treball interinstitucionals i transversals. La transversalitat i la integralitat han de ser dos factors importants en el disseny de les polítiques de joventut. Cal adoptar una perspectiva global, que interrelacioni els diferents àmbits de la

vida de la gent jove (feina, salut, accés a l'habitatge, formació i participació, entre d'altres) i especialment els àmbits específics dels joves que presenten risc d'exclusió social per motiu de discapacitat o d'altres. El que demanem són polítiques integrals de joventut fruit del treball interinstitucional, centrades en el concepte de ciutadania i articuladores d'estratègies d'identitat juvenil, d'emancipació i de lluita contra les desigualtats i les exclusions. En aquest sentit, cal potenciar el Pla Nacional de Joventut com un acord institucional amb l'objectiu de garantir l'estabilitat i la prioritització de les polítiques de joventut.

Aquest acord institucional ha d'estar vehiculat des del Govern de la Generalitat per la Secretaria General de Joventut (SGJ), la qual ha de vetllar per la transversalitat i la integralitat de les polítiques de joventut treballant amb la resta de departaments del Govern. Front aquests, cal reforçar el paper d'interlocució de la SGJ per tal que les polítiques que estan aplicant i/o dissenyant s'adeqüin a les necessitats de la joventut, i no només siguin polítiques pensades pels adults. En un altre nivell, el Parlament, i en concret la Comissió d'Estudi sobre la Situació de la Joventut, ha de ser l'espai amb la participació de tots els agents implicats (Govern, grups parlamentaris, joves, moviment associatiu) que vetlli pel bon desenvolupament de les polítiques de joventut.

Cal també potenciar la proximitat de les polítiques de joventut amb el foment de l'acció en l'àmbit local. En definitiva, són necessàries polítiques centrals per a qüestions nuclears –treball, habitatge–, en lloc de residuals i perifèriques, i sempre amb la consideració dels i les joves com a ciutadania de ple dret.

Els reptes de futur de les polítiques de joventut també passen per l'assumpció del conflicte, el foment de la participació real dels i les joves, donant espai a la creativitat i l'aprenentatge social, i la potenciació de la seva centralitat en l'agenda pública. En un altre nivell, s'ha d'incrementar i aprofundir la participació en l'elaboració de les polítiques de tots els diferents actors implicats –joves, associacionisme juvenil, polítics, tècnics–. Cal introduir la innovació i integrar el conflicte; les polítiques de joventut han d'estar obertes als nous plantejaments i definir-se per processos d'aprenentatge social, experimentació i negociació.

LES QÜESTIONS CENTRALS PER A L'EMANCIPACIÓ: TREBALL I HABITATGE

Un punt de partida per avaluar les polítiques de joventut, el seu èxit o fracàs, és en quina mesura els i les joves accedeixen a l'emancipació. L'emancipació suposa tenir el dret, la responsabilitat i la capacitat de decidir sobre la pròpia vida i d'incidir sobre la vida col·lectiva. Molt sovint s'adueix com a factor que endarrereix l'emancipació dels i les joves l'allargament del període d'estudis, però si ho comparem amb altres països europeus aquest factor només influeix en l'emancipació quan aquesta depèn únicament i exclusiva dels joves i les seves famílies d'origen, és a dir, quan no hi ha un Estat del benestar que afavoreixi la independència del col·lectiu juvenil.

Així, si les polítiques van en la direcció correcta, els i les joves haurien de poder emancipar-se amb la garantia d'autonomia. Les dades, però, mostren com en els darrers anys

els i les joves endarrereixen cada cop més l'accés a l'emancipació de les seves llars familiars. L'edat d'abandonament de la llar familiar s'ha endarrerit considerablement, el 75% dels joves entre 16 i 29 anys encara conviuen amb els seus pares, i la taxa d'emancipació entre els joves de 25 a 29 anys és d'un de cada dos.

Tot i els discursos que diuen que els i les joves prioritzen el benestar material, la seguretat i l'estabilitat que els ofereixen les famílies d'origen, la veritat és que amb una oferta laboral precària i inestable, amb sous baixos i contractes temporals és difícil emancipar-se. Tampoc l'oferta d'habitatge ofereix unes perspectives massa esperançadores. Davant d'aquesta realitat no es pot acusar els i les joves de conformistes, covards i conservadors. L'emancipació no és possible si no es disposa d'uns ingressos econòmics suficients i unes condicions raonables per a l'accés a l'habitatge. A més, les possibilitats d'emancipació es veuen reduïdes per a aquells joves que presenten problemàtiques socials que dificulten la seva integració laboral com poden ser els joves amb discapacitat.

TREBALL

Si en alguna cosa ens podem posar d'acord la joventut catalana és a l'hora de definir la nostra situació laboral, caracteritzada per la precarització de les condicions de treball, un fet que ve a empitjorar la situació de les generacions anteriors. Quan es fa referència a la precarietat laboral, aquest terme sovint s'associa exclusivament a la temporalitat en la relació laboral. La precarietat, però, es refereix a la situació d'inestabilitat i les condicions abusives en el món del treball que estan fora del control dels treballadors i les treballadores.

Les generacions anteriors, i fruit de les seves reivindicacions, gaudien d'unes condicions de treball caracteritzades per la durada indefinida a temps complet i uns drets de seguretat associats com els augments salarials, la reducció dels horaris, l'accés a la formació i la promoció professional, i la participació en plans de pensions complementaris a la seguretat social, a grans trets. En canvi, la precarització del treball implica la pèrdua d'aquests drets que avui en dia estan disminuïts, bloquejats o són del tot inexistents per als i les joves quan accedeixen al món del treball.

La precarització, en un context de canvis macroeconòmics, ha permès, en part, la recuperació del poder de les organitzacions empresarials. La precarització no és un fenomen exclusivament juvenil, però la primera generació més afectada és la que s'incorpora al món laboral tot just després de ser aprovades les noves mesures. Les polítiques socials i laborals desenvolupades durant els anys 80 i 90 han comportat la desregulació de les relacions laborals que actualment estem patint la joventut. L'eliminació de les rigideses, en paraules de l'empresariat, permet també l'acomiadament de forma més barata, el trasllat de lloc de treball sense justificar canvis de contracte, i el manteniment dels sous sense justificar pèrdues de beneficis, en això consisteix la precarietat, a la qual s'hi ha de sumar la temporalitat.

La situació actual, doncs, ha fet que el lloc de treball esdevingui un bé tan difícil d'aconseguir i mantenir que per a assolir-lo els treballadors i les treballadores, en moltes oca-

sions ens veiem obligats a admetre unes condicions de treball totalment inacceptables. La lluita contra les empreses de treball temporal (ETT) és un altre element que ha representat molts esforços a l'hora de combatre la precarització del món del treball, ja que són una de les seves expressions més visibles.

Una altra forma de precarietat laboral, que es consolida a partir del 1997, és la desregulació de la sortida del món del treball. Aquesta reforma es duu a terme sobre la base que l'elevat cost d'acomiadament retarda la reestructuració de les plantilles i desmotiva els empresaris per a la creació d'ocupació. Per aquests motius sorgeix una nova modalitat de contractació indefinida que tenim avui en dia on el treballador està més desprotegit. Al mateix temps, s'agilitza el procediment dels expedients de regulació d'ocupació amb la justificació de quasi tota pèrdua econòmica i qualsevol necessitat empresarial per motius tècnics, organitzatius i productius i, en definitiva, això serveix per acomiadar a *la carta* els treballadors i les treballadores a un baix cost.

L'any 2001 es decreten novament unes anomenades mesures urgents de reforma del mercat de treball que perpetuaran la joventut catalana dins la roda de la precarització de les relacions laborals, amb nous elements tan significatius com: la desregularització plena dels contractes a temps parcial, l'ampliació dels casos d'ús del contracte de formació per al col·lectiu jove i la modificació de la indemnització als contractes de treballs temporals, de 12 a 8 dies per any treballat. Es tracta d'un model de relacions laborals que afavoreix el contracte de formació sense cobertura d'atur i seguretat social, i que crea casos de dualitat d'escales salarials per al mateix lloc de treball. La darrera reforma laboral es va aturar gràcies a l'èxit de convocatòria de la darrera vaga general del 20 de juny de 2002. Entre els manifestants, la joventut catalana, com a part molt directament afectada per aquests canvis, vam sortir al carrer, vam aturar els centres de treball i vam refermar el nostre compromís davant unes propostes de reformes laborals injustes, autoritàries i intransigents.

Com es pot veure, aquest canvi de segle ens fa viure als i les joves en una realitat que ens precipita a una continua pèrdua de drets socials, a un augment de la precarietat laboral, al deteriorament de la seguretat i la salut laboral i, a desigualtats econòmiques encara més escandaloses. Cal fer un especial esment a l'elevada sinistralitat laboral, que té en els i les joves un origen molt ben focalitzat, al funcionament de la nostra economia i a com està organitzada la producció de béns i serveis. No hi ha cap aposta per una cultura de la prevenció de riscos, i molts centres de treball, per no dir la immensa majoria, només fan veure que compleixen la llei per la por a les poques inspeccions de treball que finalment es realitzen. I l'única cosa que fan en darrer terme són plans d'actuació sobre el paper, però no a la pràctica.

La solució a la sinistralitat laboral és la mateixa que necessitem per eliminar totes les causes de precarietat laboral. O sigui, fomentar una feina fixa, degudament remunerada, amb uns ritmes de producció adequats, unes condicions laborals dignes i la deguda informació i formació per al seu desenvolupament.

En resum, les polítiques socioeconòmiques neoliberals que se'ns imposen en els últims temps tenen com a conseqüència el creixement de la dualitat i l'exclusió social. Hem arribat

a una situació d'alarma social que pot manllevar el futur econòmic i social de Catalunya i de la seva gent jove, que exigeix el canvi immediat de les estratègies d'una política econòmica que ha d'establir com a objectius prioritaris: la creació de nova ocupació, el repartiment del treball existent i el repartiment de la riquesa que genera el nostre país.

La III Carta de la Joventut Catalana s'ha de situar en aquest context de necessitat d'articulació de mesures de futur per a una situació que s'endureix dia a dia. Volem una proposta sociolaboral global, que contingui els elements bàsics del debat de les polítiques juvenils de treball, i els recursos que les puguin concretar i la dinàmica social que les impulsi.

Propostes en l'àmbit laboral

Catalunya necessita la plena capacitat legislativa per a l'ordenació de les relacions laborals i la creació d'un marc legislatiu català que ajudi a la intervenció directa i eficaç dels i les joves treballadors i treballadores en les seves condicions de treball: volem un Estatut dels treballadors/-ores de Catalunya, un Estatut de la funció pública de Catalunya, un Estatut del treballador autònom de Catalunya, tot en el marc competencial del nou Estatut.

Cal enfortir el Servei d'Ocupació de Catalunya (SOC) amb competències plenes en mediació del mercat de treball i de polítiques actives de creació d'ocupació i de foment de l'ocupació per a col·lectius amb necessitats especials, amb una dotació de plantilla adequada a la realitat de la població activa catalana. Cal que el Servei d'Ocupació de Catalunya abandoni la seva funció de registre per una funció dinàmica i de seguiment de les necessitats de plantilla de les empreses, com també de tutoria i de planificació de les carreres professionals dels treballadors i les treballadores. En aquest sentit, caldria reiniciar el procés de debat sobre la regulació a què s'han de sotmetre les empreses de treball temporal. Així com també, s'ha d'enfortir el paper de la Inspecció de Treball.

S'ha d'aprovar una Llei catalana de la formació contínua que marqui les directrius i els continguts formatius en el treball, i que, des del Govern de la Generalitat, es gestionin els ingressos que actualment estan atribuïts en l'àmbit estatal al Forcem.

També caldria impulsar la territorialització de les comissions de treball i desenvolupament econòmic, amb especial referència als joves, i la participació i intervenció de les organitzacions sindicals juvenils.

- Política econòmica

Ens cal una nova política econòmica per al desenvolupament del teixit productiu, que impulsi la diversificació industrial com a part d'un model econòmic equilibrat sectorialment –sector primari, sector de béns de producció i consum, i sector terciari–.

- Política fiscal

La lluita contra l'atur no es pot deslligar de la lluita contra la precarietat i l'exclusió social. L'atur és la part més sagnant d'una societat dual i no és possible plantejar ni la creació ni el repartiment del treball sense el repartiment de la riquesa, per això plantegem:

- a) un canvi de l'actual política fiscal en el sentit d'incrementar el gravamen sobre les rendes del capital
- b) una resposta eficaç al frau fiscal empresarial i l'economia submergida
- c) l'establiment d'un fons per a l'ocupació mitjançant l'increment d'una quantitat específica sobre l'impost de societats per a aquest objectiu
- d) un model de finançament que ajudi a la redistribució social i territorial de la renda, que tanqui el significatiu dèficit cíclic de recepció d'inversions i serveis públics. La continuïtat del dèficit fiscal significa també la perpetuació del dèficit social per a la joventut catalana.

- Sistema públic català de seguretat social

Una política d'ocupació necessita del suport i el complement d'una política social coherent que permeti l'establiment de determinades prestacions socials (reducció de l'edat de jubilació ordinària, ampliació de la cobertura de maternitat, criteris sobre la invalidesa, universalització de les prestacions assistencials per a menors...) que contribueixi de manera eficaç a augmentar el benestar i la capacitat adquisitiva de tot un sector de població que ha de continuar treballant perquè la seva societat no li ho atorga.

- Renda bàsica universal

La renda bàsica consisteix en una remuneració mensual individual i universal, independentment de la condició laboral, familiar i ingressos. És una proposta basada en la distribució de la riquesa i en l'eradicació de la pobresa. Per la seva bona aplicació hauria d'introduir-se modificacions en el sistema actual de prestacions contributives del sistema públic de seguretat social i substituiria totes les prestacions assistencials que actualment té aquest sistema.

- Reducció de la jornada

Aquest és un dels eixos bàsics que avui pot facilitar la creació d'ocupació. En aquest context econòmic la reivindicació de la reducció de la jornada de treball és clau pel desenvolupament d'ocupació, però perquè aquesta reducció tingui els efectes esperats és imprescindible: tenir capacitat legislativa per a l'ordenació de la jornada de treball, aplicar una reducció universal de la jornada de treball (de 35 a 32 hores setmanals, depenent del sector econòmic) sense reducció salarial.

Aquesta reducció de la jornada no es pot deixar en mans de la negociació col·lectiva, sinó que requereix un compromís social de major projecció i profunditat.

- Establiment de l'edat ordinària de jubilació als 60 anys

La substitució de dites jubilacions per noves contractacions indefinides no ha d'implicar cap pèrdua en les prestacions de la persona que es jubila.

- Política laboral: mesures contra la precarietat i l'exclusió social

Reduir i eliminar completament les modalitats de contractació temporal i la nova regulació de la temporalitat contractual.

Pel que fa a l'exclusió, cal tenir en compte la situació dels joves amb discapacitat, que tenen unes taxes d'atur molt més elevades que la resta de joves. Les condicions del mercat laboral no contribueixen a facilitar l'accés al treball dels joves amb discapacitat. Les lleis relatives a la integració laboral tampoc no s'implementen: ni la reserva del 2% de la plantilla per a aquelles empreses de més de 50 treballadors, ni les anomenades mesures alternatives a aquesta normativa. La simple observació i el seguiment del compliment de la Llei podria fer que la situació millorés substancialment. Ni les pròpies administracions públiques compleixen la legislació vigent en aquest aspecte.

- Foment de la cultura de la prevenció

La realitat de la prevenció dels riscos laborals al nostre país, posa de manifest que, malgrat els esforços realitzats en la formació, les taxes de sinistralitat no es redueixen i són de les més altes de la Unió Europea. Per aquest motiu, l'educació esdevé fonamental. El foment de la cultura de la prevenció en la nostra societat és un element molt important per tal d'anar disminuint el nombre d'accidents laborals, per això s'imposa la necessitat de dirigir una part d'aquesta cultura de prevenció a les escoles. L'escola és un marc idoni per començar l'educació en la prevenció.

– Caldria també apropar la formació i la informació sobre el món laboral, incidint sobre la formació a les empreses, el foment dels drets i els deures dels i les joves treballadors i treballadores, la potenciació de les relacions universitat-empresa, la introducció de les noves tecnologies i la cooperació entre els observatoris de la joventut i del mercat de treball.

– S'han de replantejar les modalitats de contractació temporal i fer una nova regulació de la temporalitat contractual.

– S'ha de promoure la tutela de la transició al món laboral mitjançant el Servei d'Ocupació de Catalunya, incloent mecanismes adients d'orientació i inserció laboral dels joves, i generant un marc estable en què les xarxes organitzatives juvenils puguin assolir objectius d'informació i assessorament per a la inserció laboral dels joves. Cal donar també l'orientació adequada als joves amb discapacitat, amb especial èmfasi a les borses de treball específiques per al col·lectiu.

– Cal crear ocupació mitjançant el foment de l'autoocupació i la potenciació dels nous jaciments d'ocupació i l'economia social

– Cal la creació de l'Estatut de l'emprenedor, com a element per donar resposta global a les necessitats que tenen els emprenedors a Catalunya.

- Hem de vetllar per tal que els llocs de treball siguin estables i de qualitat: millorar la salut laboral i facilitar l'estabilitat laboral, entre d'altres.
- Facilitar la conciliació de la formació, la feina i la vida professional, tenint en compte les situacions i necessitats dels i les joves.
- Augmentar el salari mínim interprofessional fins al 60% del salari mitjà de Catalunya.
- Incentivar la persecució del frau en la contractació, situat entorn del 60%.
- Fomentar l'assumpció de compromisos per part de l'Administració quant a mesures necessàries per frenar la temporalitat en la contractació dels i les joves.
- Potenciar les escoles taller com a garantia d'inserció laboral de tots els i les joves.
- Optimitzar la utilització dels recursos procedents del Fons Social Europeu, avui en dia gestionats molt deficientment.
- Analitzar la situació laboral tenint en compte les problemàtiques localitzades en les diferents àrees territorials.
- Millorar les condicions en què es desenvolupen els actuals plans ocupacionals.
- Adaptar els estudis a la realitat del mercat laboral. Malgrat això, s'ha de respectar el fet que l'educació no ha de procurar exclusivament una formació lligada al mercat laboral, ja que les finalitats del sistema educatiu són moltes més que la inserció laboral.
- Potenciar les pràctiques dutes a terme a les empreses per la formació dels treballadors i les treballadores destinada a la professionalització.

HABITATGE

La plena integració dels i les joves en la societat ve definida per múltiples factors que els permeten convertir-se en membres de ple dret de la ciutadania. La culminació d'aquest

procés està vinculat a dos factors clau interrelacionats entre ells: l'accés al treball que fa possible la independència econòmica, i l'accés a un habitatge digne que permeti l'emancipació definitiva dels i les joves.

La situació, però, es veu agreujada per les dificultats imposades pel mercat immobiliari per poder accedir al primer habitatge. L'especulació i l'absència del sector públic són dues

cares d'una mateixa moneda. Els preus descontrolats tant en l'habitatge de compra com en el de lloguer, i la contraposició entre les necessitats dels i les joves, i l'oferta del mercat immobiliari, fan més que difícil l'accés a un habitatge.

Els salaris i el cost de l'habitatge divergeixen de forma accelerada, i es tanca, per tant, qualsevol porta a gran part dels joves d'aquest país. La paradoxa, però, la trobem en un sector, el de la construcció, que any rere any no dona signes de debilitament, ans al contrari. Així, trobem que mentre hi ha una necessitat real d'habitatge, dels 70.000 habitatges construïts durant l'any 2002 tan sols 30.000 eren destinats a habitatge principal.

A tot això cal afegir, en el cas dels joves amb discapacitat, molts altres factors negatius com poden ser la inexistència de pisos adaptats, la necessitat d'ajudes tècniques que incrementen substancialment el cost de l'equipament de l'habitatge, la necessitat d'assistència personal, entre altres qüestions.

Davant de tot això, la intervenció decidida per part de l'Administració és inexcusable atès que les lleis del mercat donen una resposta insuficient a la demanda de la majoria de joves. L'oferta no s'ajusta a la demanda, i el fet que existeixin milers d'habitatges buits sense que els preus baixin en són signes evidents. A aquesta situació s'hi ha arribat per la dimissió feta per part dels poders públics en aquest àmbit. En el cas de la Generalitat de Catalunya, a més, s'hi ha d'afegir la impotència generada per l'administració estatal que tot i reconèixer-li la competència en habitatge com a exclusiva, acaba limitant-la amb una dotació pressupostària molt mins.

De fet, però, aquesta competència fou assumida de bon principi amb un fort buidat de contingut. Aquesta afirmació es basa en el fet que, les polítiques públiques per facilitar l'accés a l'habitatge són bàsicament l'activitat de foment, per tant, això implica, necessàriament, tenir competències reals en la política financera i de crèdit, competències que no tenim.

Política d'habitatge a Catalunya

Respecte a les administracions públiques, cap d'elles ha pogut variar el ritme del sector privat ni la demanda existent d'habitatges. Per altra banda, l'esforç dels ajuntaments ha estat important, però molt sovint insignificant en comparació amb la demanda d'habitatges. Les administracions locals, en molts casos, han hagut d'espavilar-se pel seu compte i invertir en la promoció d'habitatges protegits, o amb la creació empreses públiques locals, les quals han jugat un paper prou important en el disseny de les polítiques d'habitatge públic.

Tanmateix, val a dir que les administracions locals segueixen patint un oblit important fruit molt sovint de la competència entre administracions i el partidisme, oblidant el que seria millor per a la ciutadania. Mitjançant els diversos fons de cooperació local s'ha invertit entre el 4 i el 5%, percentatges molt menors respecte altres països com Alemanya, amb un 15%, o Anglaterra, amb més del 8% de la inversió. I respecte a la inversió en ajuts a la promoció de l'habitatge, la rehabilitació i el lloguer, segueixen representant un estret tant per cent, i amb una localització massa limitada i inapreciable si es tenen en compte les necessitats.

Pla català de l'habitatge

Cal remarcar que el Pla català de l'habitatge, tot i comportar algunes millores, no ha estat complert en la seva totalitat, i per tant, ha deixat d'atendre moltes necessitats d'habitatge de la població. Cal dotar a totes les poblacions catalanes d'un parc d'habitatges protegits, adequats a les característiques de cada municipi, en coordinació amb el Govern de la Generalitat i els Ajuntaments, amb especial atenció de les zones amb més mancances com les grans ciutats i les àrees metropolitanes. Fa falta inversió en gran part del territori, per a la construcció d'habitatges, però també per a la rehabilitació d'habitatges ja construïts, espais urbans degradats o remodelació dels centres històrics.

El lloguer és un altre dels aspectes que cal millorar urgentment ja que pot ser una primera solució per als joves. Cal destinar recursos suficients per a l'ampliació de l'oferta de lloguer, i deixar de banda arguments tan senzills i estèrils com dir que els habitatges de lloguer no formen part de la cultura de vivenda d'aquest país. Doncs, resulta del tot fals argumentar això si les condicions d'accés a un habitatge de lloguer representen un sobrecost per als joves, en aspectes com les despeses d'arrendament i impostos, entre d'altres.

Així i tot, el règim de lloguer molt sovint és poc rendible per al llogater i a qui ofereix la vivenda. Els clars avantatges fiscals de la compra de vivenda condueixen a molts joves a arriscar-se i endeutar-se per sobre de les seves possibilitats reals. El lloguer actualment l'utilitzen els estudiants, qui vol compartir despeses vivint amb altra gent, i joves en situació de mobilitat laboral sense ser una opció definitiva. I no es disposen d'ajudes en aquest sentit que podrien paliar la situació actual.

Cal demanar un nou espai de relació política entre la Generalitat i els ajuntaments –que sovint es deteriora fins arribar a situacions límit–, on les relacions amb els diversos òrgans competents del Govern de la Generalitat es veuen greument interferits pel color polític de l'ajuntament.

Creiem, doncs, que cal establir un diàleg de servei i de cooperació entre les administracions que faci desenvolupar i equilibrar relacions i inversions beneficioses per a tots, i que s'adeqüi a les necessitats de municipis mancats de serveis tan importants i bàsics com l'habitatge.

En un altre nivell, s'ha de disposar d'informació específica sobre el parc d'habitatges dels municipis, tenint en compte quatre factors claus: el parc d'habitatge, les rendes, el cens demogràfic i les previsions de creixement urbà i econòmic de la zona, així com de l'espai territorial del qual forma part el municipi.

Política del sòl

La importància del factor sòl en el preu i en la problemàtica de l'habitatge és indubtable. A tall d'exemple, la repercussió mitjana del sòl en el preu final de l'habitatge és, a Catalunya, de prop del 40%. El preu mitjà de l'habitatge, entre el 1992 i el 1995, es va multiplicar per 3,9; i a l'àrea metropolitana, els preus del sòl urbà es van incrementar per quatre entre el 1985 i el 1992.

Un altre element a tenir en compte és l'especificitat de l'àrea metropolitana. La centralitat territorial sempre es paga. L'espai és un bé escàs, el sòl de Catalunya és el que és, i l'habitatge es necessita en uns llocs concrets. Les polítiques de sòl, de reequilibri territorial, són lentes, i es poden induir, però no decretar.

Per tant, l'argument absolutament simplista i d'aplicació mecànica de la llei de l'oferta i la demanda, tan utilitzat, que diu que l'habitatge és car perquè el sòl és car, i és així perquè manca sòl urbanitzable, i, per tant, se n'ha de posar més al mercat, resulta un argument fal·laç.

Hi ha, en aquests moments, prou sòl urbanitzable com per duplicar, i més, l'oferta de parc d'habitatges, i això sense comptar els buits urbans i les immenses possibilitats de la rehabilitació. La manca és de sòl urbanitzat, i segurament de sòl urbanitzat la situació del qual es correspongui amb la demanda.

Propostes per crear habitatge jove a Catalunya

La necessitat d'una intervenció pública en el mercat de l'habitatge resulta imprescindible. És evident que ens trobem en un mercat molt rígid, que a més, juga amb dos elements tan poc mercantils com són la utilització del territori, un element constitutiu del país, i com a tal, patrimoni públic, i una necessitat social imprescindible com és l'habitatge.

Davant de tot això, ens cal:

- Una política d'habitatge públic de promoció directa des de la Generalitat, destinada als joves, prioritzant a aquells que tenen rendes més baixes. Cal també, mentre no es disposi de sòl apte per promoure habitatge protegit, i atesa la situació actual d'urgència, l'establiment obligatori d'una quota de protecció ("quota solidària") en totes les promocions d'habitatge, de manera que hi hagi un mínim de cada promoció privada que es dediqui a habitatge protegit, ja sigui en la mateixa o, excepcionalment, en una altra promoció.
- Polítiques de protecció pública de l'habitatge en la fiscalitat i en ajuts a determinats operadors, prioritzant la intervenció pública o els projectes duts a terme sense ànim de lucre i/o d'estructura cooperativa. Per a respondre a la necessitat actual de manca d'habitatge cal establir una promoció d'habitatge de protecció oficial per als propers anys.
- Potenciar el lloguer com a oferta pública d'habitatge, sempre que la intervenció pública sigui per a resoldre situacions transitòries o per als inicis de l'etapa d'emancipació, però que no es converteixi en definitiu perquè la resta d'opcions són inabastables.
- Augmentar els ajuts o bonificacions fiscals per als i les joves, així com la informació disponible sobre els mateixos.
- Establir una col·laboració entre les administracions locals i els operadors privats per augmentar l'oferta d'habitatges de preu limitat, en els diversos tipus.
- Cal tenir en compte les necessitats dels i les joves discapacitats a l'hora d'emancipar-se i altres temes en relació al tema de l'habitatge: assistents personals, ajudes per a l'adaptació de pisos, ajudes tècniques, entre d'altres. I seria també recomanable que les borses joves d'habitatge tinguessin informació sobre el nivell d'accessibilitat o possibilitat d'adaptació dels pisos.
- Cal la creació d'un servei d'habitatge públic.

Lloguer

- Crear un ampli parc d'habitatges públics de lloguer, mitjançant la constitució d'una empresa pública que els gestioni, vinculada a l'Incasol, amb vista a facilitar la coordinació institucional.
- Penalitzar fiscalment els habitatges deshabitats a partir dels cinc anys, amb l'obligatorietat en tots els casos de llogar-los o bé optar a la compra per part de l'Administració pública.
- Potenciar la construcció d'habitatges específics per a joves utilitzant criteris de tipologia, dimensions, i ubicació geogràfica, establint també entre els criteris la circumstància de ser estudiant.
- Adaptar la distribució funcional i d'espai dels habitatges a les noves necessitats i nous ritmes de vida, per exemple pisos més petits d'acord amb les noves estructures familiars. Sense deixar de banda però, les necessitats específiques dels joves amb discapacitat pel que fa a l'espai i a l'adaptació dels pisos.
- Facilitar l'opció de compra dels habitatges de lloguer, i dels de promoció pública com a mínim. Aquesta hauria de partir del preu taxat en el moment de l'inici del contracte de lloguer, descomptant-hi el total del que ja s'ha pagat en concepte de lloguer.
- Impulsar que els municipis facilitin els avals i la fiança pel lloguer d'habitatge dels joves, per al col·lectiu jove amb treball precari i especials dificultats socials. Procurar cobrir-los amb una assegurança, que es podria fer càrrec dels mesos en què els joves no tenen feina i el cost per a l'ajuntament seria contractar l'assegurança.
- Limitar els preus dels contractes i dels procediments per a l'adquisició d'habitatges de lloguer lliures. Bonificar els diversos processos que porten a l'adquisició d'un habitatge de lloguer per part de l'Administració local.

Política del sòl

Cal acabar el procés de planificació del sòl general de tal manera que tot el territori disposi d'un planejament urbanístic global, adaptat a la llei, i periòdicament revisat. Aquesta revisió, a més, s'ha de fer amb criteris restrictius pel que fa a la classificació de sòl urbanitzable, no des del punt de vista quantitatiu, sinó des del punt de vista de la situació, amb vista a generar teixits urbans i creixements compactes i no dispersos. A més a més caldria:

- Treballar amb les administracions locals, per tal que l'oferta del sòl urbanitzable sigui suficient per evitar especulacions, i ben situada per a fomentar creixements de ciutats compactes i evitar la creació de guetos.
- Fomentar les ocupacions de sòl amb tipologies menys consumidores d'espai –cas de les construccions adossades i unifamiliars. I afavorir els models de ciutat compacta, i de teixits urbans amb múltiples activitats, per tal d'evitar la terciarització dels centres urbans, la multiplicitat de transports i de necessitats d'aparcament que generen.
- Inventariar el sòl públic d'administracions i empreses públiques, actualment inutilitzat o infrautilitzat, amb la intenció d'endegar un programa de racionalització d'usos i una programació d'urbanització i sortida al mercat. Prioritzar, en l'ús d'aquests sòls, les iniciatives d'habitatge públic.
- L'Institut Català de Finances hauria de tenir un paper actiu com a entitat hipotecària d'ajuda a la promoció d'habitatge social.

Rehabilitació

- Incrementar els recursos per a les rehabilitacions integrals d'habitatges i barris, més enllà dels arranjaments estètics i superficials.
- Incrementar les desgravacions fiscals en les inversions per la rehabilitació del propi habitatge.
- Formular un pla específic per a l'habitatge al medi rural, per tal d'evitar despoblaments i discriminació territorial.
- Concertar operacions de rehabilitació per mobilitzar el parc d'habitatges buit, mitjançant, per exemple, la regulació de la masoveria urbana.
- Pel que fa a l'opció de compra, cal propugnar una reducció de les despeses inicials que comporta i la fiscalitat que se'n deriva (exempcions en el cost de taxació i dels comptadors de les companyies de subministrament, impost del valor afegit (IVA) i impost de transmissió patrimonial (ITP) reduïts). El concepte d'habitatge protegit s'hauria de redefinir per donar cabuda a tota mena d'habitatges –nous, de segona mà– que respectessin un conjunt de criteris pel que fa al preu, la superfície i els ingressos de la població.
- Cercar i promoure noves alternatives per a l'allotjament dels joves, com ara les residències amb zones de major intimitat, els foyers –habitatges plenament equipats amb serveis i espais comuns–.
- Fomentar l'habitatge protegit establint en el planejament urbanístic reserves de sòl per a aquest tipus d'habitatge, subvencionant els ajuntaments que adquireixin sòl amb aquest objectiu aplicant un IVA reduït a l'adquisició d'aquest sòl, i canalitzant préstecs subsidiats per a la preparació de sòl residencial amb reserves per a l'habitatge protegit.
- Impulsar les polítiques de col·laboració entre les administracions públiques i les promotores socials d'habitatge.
- Actuar fiscalment sobre l'IVA i l'IRPF en l'àmbit estatal, a escala autonòmica mitjançant l'impost de transmissions patrimonials, i a escala local a través de l'impost de béns immobles.
- Tenir en compte, a efectes d'exempcions fiscals, les adaptacions i l'adquisició de les ajudes tècniques necessàries per adequar l'habitatge a les necessitats dels joves amb discapacitat.
- Les polítiques públiques d'habitatge també haurien de vigilar la qualitat del procés constructiu i rehabilitador, vetllar per la transparència en els mercats immobiliaris –ja que la informació no sempre està a l'abast de tothom–, i establir controls en les condicions d'habitabilitat, seguretat i ús dels habitatges.

PER UNA CONCEPCIÓ INTEGRAL DE LA JOVENTUT

EDUCACIÓ I CULTURA

L'educació ha de potenciar el desenvolupament d'un esperit crític, la capacitat d'analitzar el món que ens envolta i prendre decisions conseqüents amb aquesta anàlisi. El pro-

cés educatiu ha de formar persones autònomes, solidàries, responsables i compromeses, que siguin capaces de viure harmònicament en comunitat, i de poder bastir conjuntament el futur. L'educació també ha de tenir en compte i lluitar contra els fenòmens d'exclusió social ja sigui per motiu de gènere, procedència geogràfica, preferència sexual, discapacitat, classe social o d'altres.

L'educació inclou l'educació formal –el sistema educatiu estructurat, l'escola–, la informal –fruit de la interrelació amb la família, grups d'iguals, mitjans, entorn– i la no formal –que duu a terme l'associacionisme educatiu–. És aquesta última la que potencia la importància de l'educació en els valors, que és una educació vivencial, perquè els valors no només s'inculquen o es transmeten, sinó que sobretot es viuen i s'aprenen a través de la pròpia experiència. Són aquests uns valors renovats i impregnats d'una idea molt clara: la no discriminació dels i les joves per cap concepte, situant-los en un mateix nivell d'igualtat.

El sistema educatiu és una peça clau i fonamental en qualsevol societat, per tant, cal que hi hagi un debat social constant per millorar-lo. L'educació és especialment important per a l'adquisició de coneixements i valors, i també per l'aprenentatge dels joves i dels infants a fer, a conviure, en definitiva, a ser. En aquest sentit, cal incidir perquè la política educativa a Catalunya es faci sempre des d'una perspectiva integradora de l'educació formal, l'educació no formal i l'educació informal de manera que sigui la Conselleria d'Educació el reflex d'aquesta integralitat i complementarietat. I cal reforçar especialment el treball i la cooperació entre les entitats d'associacionisme educatiu i l'escola.

Si anem més enllà, entenem que la transformació social es produeix a través de la comunicació. El procés discursiu, de diàleg, és cabdal per al qüestionament i la reflexió de les idees i plantejaments preconcebuts de les persones. L'educació és capaç de desenvolupar accions per a l'emancipació partint de la comunicació crítica i positiva entre les persones.

En els darrers anys, les taxes catalanes d'escolarització han tendit a equiparar-se amb les europees. I s'ha produït un important increment en el nivell d'instrucció de les noves generacions, altament formades. Els i les joves, però, no només allarguen el seu període formatiu pel fet que les feines que després realitzen demanen més qualificació, sinó que l'augment del nivell d'instrucció respon a les dificultats d'accés, de permanència i de promoció en l'àmbit laboral. Aquesta escalada de les titulacions condueix al fenomen de la sobrequalificació, i genera una sèrie d'expectatives entre els joves que després el mercat laboral no pot satisfer.

Necessitem un model educatiu que cobreixi les diferents etapes i necessitats formatives dels i les joves, i dels infants. Aquest sistema educatiu públic ha de ser per a tothom, una educació que a més de formar-nos adequadament per al nostre desenvolupament professional ha de ser l'eina necessària per al desenvolupament integral com a persones responsables, compromeses i crítiques. L'educació ha de permetre igualar les oportunitats i capacitats de la ciutadania, evitant crear una divisió entre un grup crític i un altre passiu, o un altre format i amb bones perspectives laborals, i un segon poc format amb menys possibilitats de futur. L'educació pot canviar el futur.

Més enllà d'apostar per resoldre aquelles mancances que encara tenim als centres escolars o a les universitats (millora de la participació dels estudiants i enfortiment de l'associacionisme estudiantil, aprofundiment de la democràcia i millora del sistema de presa de decisions als centres públics, entre d'altres) hi ha plantejaments, debats i reptes que marcaran el sistema educatiu dels propers anys.

Pel que fa a l'educació primària i secundària, esdevé una prioritat aturar projectes educatius com els proposats a la Llei orgànica de qualitat de l'ensenyament, i reformar el sistema educatiu pensant, en primer terme, a eradicar el fracàs escolar amb l'elaboració d'uns plans d'estudi que garanteixin l'educació integral, i l'adaptació de les matèries i els mètodes pedagògics al present i les necessitats socials.

En aquest sentit, l'educació s'ha de fer en unes condicions d'estudi dignes per als i les joves, i l'educació pública ha de ser una prioritat de les administracions públiques. Cal resoldre els dèficits crònics de finançament amb el foment de l'educació pública. Aquesta reforma del sistema educatiu ha de fer-se amb el conjunt de la comunitat educativa i no contra ella. Si no és així, no solucionarem els problemes plantejats.

Cal que tinguem una educació de qualitat capaç de respondre a les necessitats de tots i cada un dels infants i joves, d'adaptar-se i d'aportar els recursos que garanteixin un programa educatiu individualitzat. S'afavorirà així que tothom progressi en el seu desenvolupament individual i social, independentment de les seves circumstàncies de procedència, cultura i discapacitat.

La formació professional ha de ser una eina fonamental per a la incorporació dels joves al món del treball d'una manera capacitada i estable. És necessari resoldre les mancances actuals que hi ha en la docència que s'imparteix en alguns cicles formatius, i la relació entre l'educació i les necessitats professionals actuals. Tenen especial importància aquells cicles formatius referents a les noves tecnologies o a les noves professions generades pels avenços científics. Es tracta de donar un prestigi i un reconeixement a la formació professional, ja que aquesta té i ha de tenir tanta importància com s'atribueix a l'ensenyament universitari.

La situació actual amb nivells i etapes diferents dificulta un procés complet per als i les joves amb baixa motivació. Així mateix, no hi ha un lligam clar amb el món professional i encara menys, un plantejament que eduqui en la importància de la formació permanent al llarg de tota la vida.

Pel que fa al sistema universitari, hem de treballar en dos sentits. Primer cal una millora real de l'actual sistema universitari català, amb augment del finançament públic, gratuïtat efectiva de la universitat pública, democratització dels òrgans de govern, i una capacitat més gran de participació i decisió per part dels estudiants i de les associacions estudiantils. Cal promoure una adequació de la inversió a la mitjana de l'OCDE. Es planteja la necessitat d'incrementar la despesa pública en educació superior fins arribar al 1,75% del PIB. Incrementar els ajuts a l'estudiant fins al 0,27% del PIB, és a dir, arribar a la mitjana de la Unió Europea.

Però, no només els mitjans econòmics són sinònim de qualitat, sinó que la manca de participació juvenil que també es manifesta d'una manera molt clara a la universitat hi incideix d'una forma important. És necessària una major participació dels representants dels estudiants als òrgans de govern de les universitats. L'actual Llei d'universitats de Catalunya, per tant, hauria de recollir la composició dels consells socials, tal com s'estipula en el document del CNJC relatiu al model d'universitat.

La incorporació dels i les joves a la universitat depèn crucialment de les beques, les quals s'haurien de donar en funció d'un conjunt de criteris fonamentalment economicosocials, per tal que la universitat esdevingui un veritable espai de participació social. Catalunya s'haurà de dotar d'un sistema universal i propi de beques, adaptable i flexible a les necessitats de les persones que volen formar-se. D'altra banda, cal aconseguir que els i les joves puguin gaudir de l'oportunitat d'emancipar-se mentre cursen els estudis superiors. Per tant, s'ha de superar l'actual situació, en virtut de la qual a Catalunya s'inverteixen pocs diners per estudiant, i es dediquen pocs recursos a beques.

Els joves amb discapacitat també han de poder gaudir de la possibilitat de cursar estudis superiors i, amb aquesta finalitat les universitats hauran de desenvolupar els programes necessaris perquè aquests estudiants puguin accedir i participar en la vida universitària amb igualtat de condicions que la resta —eliminació de barreres, adaptacions curriculars, ajudes tècniques a les aules, entre d'altres.

En un altre nivell, s'han de promoure els estudis sobre la qualitat de l'educació superior, i garantir el bon funcionament de l'Agència de Qualitat. En definitiva, la universitat ha de ser un espai de formació per potenciar la producció de grans professionals pensadors.

La segona gran qüestió és el model de convergència europea, element clau per al futur del nostre sistema universitari. En aquest sentit, cal fer una aposta per fer de la recerca i el desenvolupament un dels elements de qualitat de les universitats públiques catalanes. El model de convergència s'ha de plantejar en termes d'universalització de l'ensenyament superior així com la millora de la docència i de les oportunitats dels i les estudiants.

Pel que fa a la cultura, és important crear espais d'expressió personal i cultural, de creació artística, i de participació juvenil; espais que possibilitin el desenvolupament de

l'esperit crític i la capacitat de tria, espais on es valori més el procés de creació i expressió en si, que el resultat obtingut. D'altra banda, també caldria actuar per acostar la cultura al col·lectiu juvenil perquè molt sovint els preus que han de pagar per accedir-hi són excessivament elevats si ho comparem amb el seu nivell d'ingressos, si és que en disposen, si estan estudiant i depenen de la família, o el cas dels immigrants, entre

d'altres. La cultura, tota sense excepció, ha d'estar a l'abast de tothom sense exclusions, referint-nos especialment als preus elevats de determinats espectacles i/o recintes culturals.

Malauradament, les polítiques culturals adreçades al sector juvenil no tenen en compte valors fonamentals com la participació o la igualtat. I molt sovint, les lleis del mercat són les que marquen la pauta. La cultura continua sent un instrument en mans dels poders públics que beneficien determinats sectors de població i en marginen d'altres.

SALUT

Propostes per la millora de la salut

Des del I Congrés de la Joventut de Catalunya fins al III ha passat un quart de segle, la població ha augmentat, l'esperança de vida és 5 anys superior, i la piràmide poblacional s'ha invertit. En 10 anys la franja d'edat compresa pels més grans de 75 anys s'ha incrementat en un 35,6%, mentre la formada pels individus entre 15 i 29 anys ha patit un descens del 7,65%. Les taxes de mortalitat infantil i de mortalitat en els adults han disminuït, però en els joves s'han mantingut.

Ens trobem, doncs, en una situació on el futur no avança tal com es voldria pel que fa a la salut dels i les joves. Les principals causes de mort, tant en dones com homes joves, no han variat d'una Carta de la Joventut a l'altra. Segueixen sent els accidents de trànsit i les drogues, tot i que en l'època de la II Carta ja despuntava també la sida en aquesta llista. En els tres casos es tracta de morts evitables, però que encara continuen sent presents entre nosaltres.

Des que l'Organització Mundial de la Salut (OMS), va ampliar la definició del terme *salut* equiparant en importància el benestar físic, psíquic i social, la prevenció de les malalties i la promoció de la salut amb la curació, s'ha produït un canvi de concepció que s'ha traduït en un gran avenç en les polítiques sanitàries, i en un pes més gran del moviment associatiu en el sí d'aquestes. Avui en dia es coneixen perfectament les estratègies de prevenció necessàries per a gran part de les patologies que afecten als éssers humans, però malauradament els esforços per aplicar-les en la joventut encara són escassos per part de les administracions i, en molts casos, són les entitats juvenils les que se n'ocupen.

La salut és un bé comú, i no només individual, que cal protegir i promoure que no tan sols cal restaurar quan s'ha perdut. Però la utilització del sistema sanitari encara no s'ha acabat d'entendre bé, ja que augmenta l'automedicació en la població, els consells mèdics i farmacèutics han perdut valor, les competències dels centres d'assistència primària no estan assumides pels usuaris i l'ús dels serveis d'urgències dels hospitals és abusiu.

Si ens centrem més en la temàtica juvenil, tal com ja s'ha dit, com encara es veu la joventut com un problema, això comporta que moltes polítiques de joventut en matèria de salut es facin des d'un vessant prohibicionista i sense el treball conjunt amb els seus protagonistes, els i les joves.

Hem entrat al segle XXI amb les drogues, la sida i els embarassos no desitjats com els únics arguments sobre els quals sembla que s'inverteixin gran part dels pressupostos i programes, però no hem de deixar en el calaix dels obllits els trastorns alimentaris, els trastorns mentals i les discapacitats psíquiques i/o físiques. Des de fa uns cent anys les drogues s'han tractat des del vessant prohibicionista del consum, la producció i el comerç, com si fossin patrimoni únic i exclusiu de la gent jove, cosa que n'ha fomentat la criminalització. S'ha aconseguit, per tant, l'efecte contrari que teòricament es desitjava: les xarxes il·legals de traficants s'han consolidat, i l'inherent curiositat així com l'augment de les actituds presentistes dels i les joves ha fet que augmentés el seu ús, no només de les drogues tradicionals com ara l'heroïna i la cocaïna, sinó també de la marihuana i les noves drogues de síntesi.

Pel que fa a les relacions sexuals, continuen sent concebudes en molts àmbits com a tabú. A l'escola es parla de la diferència de gènere però no de la naturalitat de les relacions sexuals, i menys quan aquestes es produeixen entre dues persones del mateix sexe. A la televisió les imatges són cada cop més explícites però fa vergonya parlar-ne entre pares i fills. I els centres públics on buscar assessorament i resposta als dubtes que sorgeixen són escassos i poc adaptats als horaris i necessitats de l'adolescent. I lligat amb tot això, no es pot obviar la gran epidèmia dels últims 20 anys, la infecció pel virus de la immunodeficiència humana (VIH).

Sense arribar a ser una malaltia transmissible com l'esmentada anteriorment, els accidents de trànsit també deixen rere seu situacions d'exclusió social des del moment que molts accidentats esdevenen persones amb discapacitats psíquiques i/o físiques. Les barreres tant arquitectòniques com humanes porten a molts joves a tenir dificultats per desplaçar-se dintre de la pròpia ciutat o poble, per continuar els estudis, per trobar una feina digna i de qualitat, és a dir, per mantenir una vida com la de qualsevol jove. Cal treballar, tant des de l'Administració com des de les organitzacions juvenils, en campanyes de sensibilització dirigides a reduir el nombre d'accidents de trànsit. I s'han de garantir també les necessitats de rehabilitació dels joves amb discapacitat, no només en el cas d'haver patit un accident, sinó també en el cas d'estar afectat d'una malaltia crònica invalidant.

Malgrat tot, es poden detectar certs avenços per adaptar les polítiques de joventut a la temàtica de la salut, tant per part de les administracions com de les entitats juvenils. Però de vegades ens queda la sensació de pensar que el que avancem per una banda ho perdem amb la imatge que es continua tenint de la joventut en la societat, afavorida pels cànons marcats pels mitjans de comunicació, que es basen en l'estereotip fàcil i negatiu.

Si es volen fer progressos reals en matèria de salut en la joventut, no n'hi ha prou amb quedar-se amb les estadístiques sobre tendències i consum juvenil. Començar amb una aproximació quantitativa a la realitat sanitària dels i les joves pot ser un bon inici, però no ha de ser l'única base sobre la qual crear polítiques de joventut en matèria de salut. Cal, doncs, anar més enllà, interpretar la xifra que ens dóna l'enquesta, i complementar-la amb estudis qualitius que arribin a les causes profundes que duen els i les joves a tenir determinades conductes.

És hora que es finalitzin les polítiques de salut reactives i moralistes, i es doni pas a les preventives. A més a més, s'ha de realitzar un treball conjunt amb joves, pares, institucions educatives i autoritats polítiques, per proporcionar un entorn més favorable per tal que la joventut pugui gaudir del seu temps de lleure sense cap tipus de por i prohibició estèril, i pugui portar una vida el més saludable possible.

A Catalunya existeixen moltes associacions, entitats i administracions que realitzen campanyes d'informació i estratègies d'intervenció per promoure la salut entre la gent jove, però la seva efectivitat divergeix. Moltes s'han fet per als joves, però sense ells, i això les fa poc reeixides. En canvi, si hi han participat els i les joves, ja sigui directa o indirectament, o quan hi ha condicions més accessibles per a la seva participació, augmenten l'eficàcia. I per fomentar la participació dels joves, les organitzacions juvenils poden ser el contrapès ideal davant les institucions. Si entenem la informació com a participació, veurem la necessitat que els serveis d'informació per a joves en matèria de salut siguin gestionats pels propis joves o que almenys tinguin en compte les seves opinions.

Els i les joves desitgen tenir més informació sobre temes relacionats amb la salut, el desenvolupament personal i el consum. Aquesta informació l'haurien de donar les escoles, els centres d'assessorament juvenil i els mitjans de comunicació. Els pares també hi juguen un paper important, i malgrat que la situació ha canviat molt, avui en dia en alguns casos parlar d'aquests temes dins del nucli familiar encara és una assignatura pendent. I, per descomptat, tota aquesta informació també l'haurien de trobar en les àrees bàsiques de salut, l'accés a les quals hauria de ser fàcil per als joves i no discriminatori.

Els i les joves creiem en el diàleg entre iguals, i, per tant, pel que fa a qüestions tan personals com és la salut, molt sovint confiem més en allò que ens pugui explicar un altre jove. La realitat és aquesta, i l'Administració, tot i que l'accepta, hauria d'acabar per tenir-la més en compte. Ens referim a les campanyes que l'Administració impulsa contra la sida i els accidents de trànsit, entre d'altres. Molt sovint bàsicament prohibicionistes, unilaterals i ja d'entrada abocades al fracàs.

Per tant, si l'Administració no sap com arribar als i les joves, pot deixar-ho en mans de les entitats de base associativa que ho saben fer, confiar més en elles, consultar-les sobre la idoneïtat de realitzar una campanya de sensibilització sobre aspectes que afecten els i les joves, o intentar que siguin elles mateixes qui les duguin endavant. És a dir, si l'Administració té tot el poder polític i econòmic per engegar una campanya, i el moviment associatiu juvenil té el poder executiu i els destinataris, caldria coordinar ambdues parts. Això es podria fer, per exemple, o treballant conjuntament i dividint tasques i recursos, o deixant que fossin les entitats juvenils les organitzadores i l'Administració potenciés la seva iniciativa en termes econòmics i materials.

Però això té dos perills que hem après al llarg del anys, en primer lloc, que quan l'Administració externalitza un servei, sovint en disminueix el pressupost i això precaritza l'entitat que el gestiona. I en segon lloc, quan es potencia la societat civil, sovint el tercer sector passa a ser una excusa per deixar de fer actuacions pròpies. Pensem que és necessària la creació d'una Taula de Polítiques de Salut per a la Gent Jove que aplegui

representants d'entitats, de la Generalitat, ajuntaments, empreses i altres grups implicats, per tal d'unir esforços i posar en marxa actuacions comunes, eficaces i coordinades.

Una campanya no ha de ser només un anunci a la televisió o l'edició d'un tríptic. De la mateixa manera que per fer-la hi ha d'haver una anàlisi prèvia de la problemàtica, i en acabar-la s'hi han d'avaluar els resultats. I aquí es torna a necessitar la complicitat entre institucions, entitats i joves per trobar el sistema que permeti saber l'opinió dels joves sobre la campanya realitzada, i si les properes actuacions han d'anar en el mateix sentit o s'ha de canviar el missatge, si s'ha arribat a tota la població objectiva, i si se n'han assolit els objectius.

Com a resum, i sempre amb l'anhel que es garanteixi una sanitat pública i de qualitat, esquematitzarem les propostes aportades per la joventut catalana en relació a la seva salut per als sis àmbits que més els afecten:

- **Consum de drogues.** S'han d'adaptar els missatges preventius a la realitat dels joves sense estigmatitzar-los pel seu comportament. El consum es realitza a qualsevol edat, però als ulls de la ciutadania i les campanyes sembla que només sigui delictes en l'època juvenil.

Cal establir distincions entre les diferents drogues que existeixen, diferenciar l'ús de l'abús, i educar els joves consumidors sobre la prevenció dels riscos i el consum responsable. Al contrari del que molts adults pensen, obrir espais de llibertat i tolerància per al consum, i legislar sobre la matèria no seria un incentiu pels i les joves, sinó una manera de traspasar-los responsabilitat.

- **Oci nocturn.** Mentre que per als joves l'oci alternatiu és una manera de fer front a l'oci consumista, per a la resta de la població és un instrument desconegut i automàticament negatiu que s'ha de controlar. Res més lluny de la realitat, per tant, s'ha de confiar en l'autoorganització juvenil d'aquestes activitats. I tenint en compte que hi ha diferents tipus de joves, l'Administració pública no ha de pretendre agrupar-los tots en un mateix programa d'oci nocturn, sinó cedir i afavorir la gestió d'aquestes activitats als mateixos joves perquè les modelin als seus gustos i expectatives.

- **Educació sexual.** Quan s'ha parlat de riscos associats a la pràctica sexual, s'ha parlat bàsicament de la sida i els embarassos no desitjats, però s'ha d'anar més enllà d'aquests aspectes concrets i treballar dinàmicament altres malalties de transmissió sexual, i la salut afectivosexual en general. Aquests discursos s'haurien d'incorporar definitivament a l'escola i aprofitar l'entorn que proporcionen esplais, casals, agrupaments escoltes i altres entitats que treballin amb infants i adolescents per iniciar-hi estratègies, ja que el clima de confiança generat en aquests àmbits és ideal. Llavors, caldria donar als educadors no formals la informació i formació necessàries per introduir la sexualitat en els jocs i/o debats que realitzen.

- **La salut dels i les joves, i els mitjans de comunicació.** Els missatges simplistes, les campanyes generalitzadores i les falsedats reflectides a la premsa no respecten els i les joves com a persones, ni reflecteixen la complexitat dels fets socials. Sí, ja es fa bé fent pedagogia, però

no exactament la que es fa, paternalista i manipuladora. La informació s'ha de centrar en els continguts precisos, en fomentar l'esperit crític i en la reducció de danys. Potser que tant assessorament necessiten els periodistes com els i les joves en aquest àmbit.

- **La pròpia imatge.** L'adolescència és un període crític pel que fa al modelatge de la pròpia imatge corporal; i, per tant, cal afavorir un entorn social capaç de reforçar l'autoestima dels i les joves. Molts hàbits no saludables es presenten com si ho fossin en els mitjans de comunicació i la publicitat comercial. Les administracions públiques haurien de pressionar perquè la informació fos més verídica, i donar pas al fet que els joves poguessin discernir per ells mateixos entre hàbits saludables o nocius.

- **Salut mental.** Els centres de salut mental específics per a joves són escassos a Catalunya. Hi ha molta demanda per tractar malalties mentals i poca oferta. O s'obren més centres, o es contracta més personal qualificat i es flexibilitzen horaris, o el número de joves amb discapacitats psíquiques o problemes d'autoestima augmentarà el col·lectiu jove exclòs socialment.

- **Joves amb discapacitat.** Cal treballar globalment en la salut dels joves amb discapacitat des d'un enfocament biopsicosocial. Això inclou tant els aspectes mèdics –controls, rehabilitació, fisioteràpia– com els psicològics –autoestima, salut mental, entre d'altres– com també aquells que tenen relació amb l'entorn social.

SOSTENIBILITAT

Som conscients que la forma en què el món s'està desenvolupant, perjudica severament el planeta. És per això que els i les joves apostem per promoure el desenvolupament sostenible per fer front a aquesta problemàtica. El desenvolupament sostenible és l'expressió usada per conjuntar l'economia i l'ecologia amb la finalitat de millorar la nostra qualitat de vida de manera equitativa entre tots els pobles, tenint en compte les oportunitats que oferim a les generacions futures per satisfer les seves necessitats. En definitiva, es tracta d'aconseguir l'harmonia entre el medi natural i l'humà tenint en compte les necessitats socials, les possibilitats tècniques, el marc ètic i la disponibilitat de recursos naturals.

Els debats mediambientals suscitats entorn al desenvolupament sostenible, i els canvis en les polítiques públiques només posen de relleu la insuficiència de les mesures adoptades i l'abast dels problemes polítics econòmics i socials que s'hi aborden.

Cal fomentar l'educació ambiental, entesa com el procés permanent en el qual les persones i la col·lectivitat cobren consciència del seu medi, i adquireixen els coneixements, els

valors, les competències, l'experiència i la voluntat que els capacita per actuar, individual i col·lectivament, per tal de resoldre els problemes actuals i futurs del medi ambient. En definitiva, la gent jove creiem que el desenvolupament sostenible és una estratègia política aplicable i no una mera declaració d'intencions.

La cultura de la sostenibilitat implica canvis profunds en les polítiques actuals. Cal acceptar, en primera instància, la transversalitat de la política ambiental i les implicacions que se'n deriven, tant en el camp econòmic, el social com el cultural. Seguidament, és fonamental mantenir la coherència entre el que es diu i el que es pensa, i allò que realment es duu a terme. És difícil abandonar el cercle viciós d'un model econòmic ecològicament insostenible, que en comptes de perseguir els objectius que tota comunitat vol assolir, fa del mateix creixement una necessitat constant. Però els i les joves no ens hem de deixar portar per aquesta inèrcia. No ens hem de sotmetre a la pressió de sectors econòmics que es neguen a adaptar-se a un desenvolupament sostenible.

En certa manera, cal canviar la mentalitat hipòcrita que diu que no hi ha alternatives al model de consum desorganitzat que impera actualment, quan s'ha demostrat que existeixen. Fins i tot en un camp tan paradigmàtic com el del transport, on ja es disposa de tecnologies eficients alternatives a l'ús del petroli o el gas natural.

Tal com diu la Declaració de Rio, la millor manera de tractar les qüestions ambientals és amb la participació de tota la ciutadania interessada en el camp que li correspongui. En el terreny nacional, tota persona ha de tenir un accés adequat a tota aquella informació sobre el medi ambient de què disposin les autoritats públiques, inclosa aquella sobre els materials i les activitats que ofereixin un perill per a la seva comunitat. També reclamem que la ciutadania tingui l'oportunitat de participar en els processos d'adopció de decisions. Els Estats han de fomentar la sensibilització i la participació del públic en general posant la informació mediambiental a disposició de tothom.

El desenvolupament sostenible requereix la participació de la diversitat d'interlocutors d'una societat, des dels grups comunitaris fins a les entitats juvenils, des de les organitzacions no governamentals fins a les empreses, hem de treballar amb les autoritats governamentals per a determinar els problemes, trobar solucions innovadores, i posar en pràctica programes que hem de dissenyar tots plegats. Llavors, els resultats són millors i sostenibles a llarg termini.

La participació efectiva de la ciutadania i de les seves organitzacions en la presa de decisions requereix almenys de tres requisits bàsics: accés a la informació, diàleg entre la ciutadania i les administracions públiques, i responsabilitat mútua. Tot això s'hauria de vehicular mitjançant la nova elaboració d'una Agenda 21 estratègica que fos participativa i vinculant i que recollís les línies marcades per la Cimera de Rio i les diferents experiències desenvolupades en l'àmbit local. Només quan hi ha un accés igual i lliure a la informació sobre els aspectes econòmics, socials i ambientals de la sostenibilitat, es poden fer aportacions útils en la presa de decisions.

Hem de ser conscients que Catalunya té una geografia variada i morfològicament accidentada, amb una gran varietat d'ecosistemes. L'absència d'una planificació respectuosa amb

el medi ambient i la incontrollable pressió urbanística dels últims anys ens han portat a una situació de col·lapse, especialment a l'àrea metropolitana de Barcelona i a les zones d'oci de muntanya i la costa. És necessari, per tant, un nou Pla d'ordenació territorial on es vetlli perquè es compleixin els compromisos adoptats internacionalment (cimeres de Rio, Johannesburg i Kyoto), per tal de fer del nostre entorn un espai sostenible i habitable.

COHESIÓ SOCIAL

Per assolir una societat cohesionada aquesta ha de garantir la igualtat de drets i l'equilibri d'oportunitats per al desenvolupament personal i comunitari, atenent i respectant la diversitat. L'equilibri territorial és una qüestió transversal, consistent en un desenvolupament sostenible i harmònic del territori, alhora que es garanteixen les mateixes oportunitats, i el respecte i la potenciació dels diferents models territorials.

La diversitat territorial determina l'existència de necessitats específiques. Les desigualtats entre el món rural i l'urbà són clares pel que fa a les noves tecnologies, infraestructures bàsiques de comunicació i d'altres. L'ocupació, l'habitatge i el transport són els factors més importants d'equilibri territorial i vertebració social.

Immigració: el present, reptes i avenços

La I Carta de la Joventut Catalana s'iniciava amb aquestes paraules: *“Volem una societat que no rebutgi a ningú, i que de fet no faci a ningú sentir-se marginat”*. Avui que l'opinió de la joventut comença a ser escoltada i valorada, malauradament seguim buscant l'ideal d'aquell plantejament. Ja l'any 1977 els joves catalans es referien al fenomen de la immigració demanant *“que al jove immigrant se l'aculli i li sigui facilitada tot tipus d'activitat dirigida a comprensió i assumpció de la cultura catalana ensems que es prenguin mesures perquè la pertinença a cap minoria ètnica nacional o regional no pugui suposar mai una situació desfavorable, i que sigui respectat el dret a mantenir la pròpia identitat”*.

Els ràpids canvis que s'han donat en la nostra societat els darrers 20 anys han fet difícil una adaptació progressiva de la ciutadania a les noves realitats. Així mateix, els progressos institucionals han estat més lents que la pròpia realitat, i queda, per tant, molt per fer. A causa de la situació geogràfica, Catalunya ha estat sempre un gresol de cultures, un punt de trobada i mestissatge de diferents pobles. Catalunya ha tingut la capacitat de generar la pròpia identitat a base de trobar maneres de sumar i expressar els elements culturals que ha rebut de fora. Actualment, al voltant d'un 25% de la població estrangera registrada a Espanya resideix a Catalunya. I, per tant, Catalunya ha d'oferir drets i capacitats per a l'exercici de les responsabilitats dels nous ciutadans d'aquest país: educació, possibilitats d'emancipació per als joves immigrants, serveis de salut, entre d'altres.

Sens dubte, les motivacions i el caràcter dels fluxos migratoris actuals han canviat respecte a gran part dels desplaçaments que es van donar al continent europeu al llarg de la seva existència, i sobretot durant el segle XX. En els últims anys els processos de migració han assumit en tot el món una importància encara més creixent, causada d'una banda per l'agreujament de les condicions econòmiques en què viu la majoria de la

població mundial, gran part d'ella en la pobresa. I d'altra banda, també pel desenvolupament en les relacions econòmiques, les comunicacions i els transports, que han provocat un procés de globalització de la vida, amb una mobilitat més gran per a la població. No només pel progrés econòmic i la conseqüent millora de la qualitat de vida, sinó també per la ubicació geogràfica i els llaços històrics i culturals que manté amb altres pobles, Europa s'ha convertit en un dels destins privilegiats d'aquesta immigració.

Les migracions, existents des de sempre, segueixen sent una assignatura pendent arreu del món, des de la realitat de la ciutadania no assolida pels emigrants un cop arriben al país d'acollida, a la realitat tràgica dels desplaçaments il·legals de persones. També des de les aproximacions xenòfobes que temen allò que no coneixen i que els és aliè, i de vegades troben suport institucional o fins i tot polític. O des de l'enfocament poc atent a la realitat multicultural en què vivim, que no vol veure l'enriquiment que sorgeix de la immigració. Els i les joves volem canviar aquesta perspectiva.

Cal reconèixer que l'exclusió social i econòmica creix quan es tracta dels joves immigrants, que fugen de condicions molt dures als seus països per acostar-se a realitats també difícils, a més de desconegudes. Entre les causes d'aquesta exclusió hi trobem la falta de relació entre les comunitats de diferent origen, el desconeixement mutu, la ineficàcia de les lleis d'immigració, sovint obsoletes en el seu plantejament, així com la sedentarització clandestina.

Discriminació, etnocentrisme, marginació, intolerància, racisme..., poden ser alguns dels fenòmens que amenacen la nostra societat. I suposen una humiliació i un desafiament contra els principis més bàsics del respecte, la dignitat i la igualtat entre tots els éssers humans i amenacen la convivència i la pau en totes les societats.

Actualment Catalunya és una societat multicultural en termes de presència de persones de procedències molt diverses. Ja a la II Carta de la Joventut de Catalunya enfocàvem aquest repte: *"El futur serà cada cop més intercultural. Cal des d'ara iniciar un aprenentatge de diàleg i comprensió entre cultures i ètnies diferents, amb la mentalitat molt oberta, transformant les nostres cultures en un component dinàmic i canviant, estructurant les relacions entre cultures en una xarxa amb múltiples punts lligats en el mateix ordre i la mateixa disposició"*. Catorze anys després, hem d'afegir a aquestes necessitats una d'imprescindible:

aconseguir que tota la ciutadania jove pugui viure en condicions dignes.

Reivindiquem als agents que dissenyen les polítiques educatives que reconeguin i donin suport específic als moviments d'associacionisme educatiu. I que n'aprofitin els coneixements, els recursos i l'experiència en el treball educatiu amb infants i joves immigrants i que facilitin l'intercanvi d'opinions i coneixements.

És cabdal la concepció de l'educació com una eina per formar una ciutadania lliure i conscient, com l'eina per a la transformació social. En els moviments d'associacionisme educatiu, els esplais i agrupaments escoltes donen sovint la benvinguda a Catalunya als nens i/o als joves immigrants. És en aquests espais, i a l'escola, on tenen els primers contactes amb altres persones de la seva edat i diferent procedència, aprenen els nous costums i aprofundeixen en l'aprenentatge de la llengua catalana en un àmbit de normalitat i d'interès mutu. En l'associacionisme educatiu es fa una feina important, no tant sols integradora sinó també incentivadora de l'interès per les persones i les realitats diferents i desconegudes, diferent de la feina que duen a terme els serveis de lleure.

El reconeixement de l'acció de l'associacionisme juvenil en la facilitació de la convivència d'infants i joves d'orígens diferents és cabdal per seguir avançant, des dels estaments educatius, i les institucions. També el suport als projectes que treballen pels drets de ciutadania dels i les joves immigrants és necessari, tant des de les associacions o col·lectius d'immigrants com des del MAJ.

Els i les joves demanem que es vetlli pels drets personals, socials i laborals dels i les immigrants, com a element necessari per assolir una plena ciutadania a Catalunya. Cal garantir que per a aquestes persones sigui real també la llibertat de sindicació i de vaga. Pel que fa referència a les polítiques d'acollida d'immigrants, cal dissenyar polítiques integrals, transversals, que afrontin la realitat de les migracions des d'una perspectiva global. És necessari entendre les raons econòmiques de les migracions que acaben a Catalunya, i cal afrontar aquestes raons amb responsabilitat. Quan parlem de transversalitat, parlem de polítiques que permetin l'emancipació dels i les joves immigrants, la plena accessibilitat al món educatiu formal i no formal, des de l'escola primària i secundària, a la universitat i la formació professional, o del reconeixement de les titulacions expedides en els països d'origen per als joves immigrants.

De la mateixa manera que tota la ciutadania catalana ha de tenir garantit l'accés a la cultura, també per als nouvinguts s'ha de respectar aquest dret. És necessari que l'escola, la formació professional i la universitat afrontin aquesta realitat canviant de la nostra societat en els currículums. I no només això, sinó que s'ha d'afrontar des d'una perspectiva global on tothom hi pugui participar. Serà la millor forma de generar la implicació social i política que significarà definitivament una societat de convivència.

Existeixen moltes iniciatives ciutadanes culturals que fomenten la pràctica cultural *amateur* i faciliten la integració dels immigrants en aquest sentit. Però les grans inversions en infraestructures culturals sovint comporten una disminució del suport a aquestes activitats. Cal redissenyar aquest marc de prioritats.

Una altra realitat a afrontar és la formació de guetos escolars. Evitar la concentració i fomentar la diversitat a l'escola és una mesura que creiem necessària per assolir una convivència normalitzada; distribuir proporcionalment els alumnes immigrants sense discriminar en funció de l'origen. Cal afrontar aquesta política amb la participació de tot el sistema educatiu, públic, privat i concertat, en cada àmbit territorial.

Cal estendre experiències que facin de pont de trobada entre entitats juvenils catalanes i col·lectius immigrants. Així mateix, s'han de facilitar experiències similars i de manera sistemàtica en altres camps, com l'educatiu, el de les ciències socials o el del món de l'empresa, que ajudarien a trencar la barrera de l'accessibilitat als mateixos joves que tot just arriben i que no tenen referents clars que els ajudin. Generar i aprofitar instruments de contacte propers a aquests joves facilitaria establir aquests ponts tan necessaris.

Les polítiques d'immigració són de difícil aplicació si no es resol el sistema actual d'acollida. Cal facilitar l'acollida perquè en el procés d'integració –que no s'ha de confondre amb l'assimilació– la societat catalana també s'ha d'adaptar. Especialment, cal facilitar l'acollida dels i les joves que just han arribat i no tenen recursos. Cal agilitzar la tramitació burocràtica de les sol·licituds de ciutadania, de residència, treball i d'estudis, assegurant que aquells que pensen quedar-se, ho facin en condicions dignes i reconeixent el dret a la ciutadania de totes les persones independentment de la seva procedència.

Per tot això cal garantir el màxim dret de la ciutadania, que és poder votar, i proposem que s'estableixi un període no superior a dos anys perquè les persones d'origen immigrant que estiguin empadronades puguin votar i/o presentar-se a les eleccions municipals i/o a les del Parlament de Catalunya.

Equilibri territorial

L'ordenació del nostre territori no és un fet trivial ja que condiona que els i les joves puguin viure amb normalitat on han nascut o vulguin establir-se. En aquest sentit, cal reconèixer la diversitat i la complexitat del territori de Catalunya com un fet enriquidor i divers. Per tant, cal resoldre la manca d'infraestructures i serveis socials que pateixen algunes comarques. En aquest sentit, s'ha d'aturar la regressió a nivell demogràfic de la població juvenil que es produeix majoritàriament al món rural. És urgent resoldre el problema de l'accés dels joves a l'habitatge, que en cap cas ha de ser el motiu per marxar del nostre lloc d'origen.

En el medi rural, cal promoure la coresponsabilitat politicosocial, amb la motivació dels joves a prendre la iniciativa i fer propostes de futur, particularment pel que fa a l'accés a l'habitatge i a la feina, per permetre els joves de quedar-se al seu territori d'origen. També cal millorar la situació de l'àmbit rural quant a les noves tecnologies, així com la logística i comunicació, incidint en la seva importància com a factors d'igualtat entre els àmbits rural i urbà, i promovent la discriminació positiva. Per assolir l'equilibri territorial és bàsica la potenciació i el suport als i les joves que viuen en zones rurals, facilitant-los equips i oportunitats per gaudir de més ingressos, ja que són el futur del territori.

El despoblament emergent en l'àmbit rural s'ha de combatre afavorint que els i les joves d'aquestes contrades puguin quedar-se on han nascut. Els motius que porten als i les joves a marxar massa sovint estan lligats a la manca d'oportunitats. Les condicions per impedir aquest despoblament, i fins i tot per atreure població nova, passen per fer polítiques d'equilibri d'oportunitats: dotar el territori d'infraestructures, comunicacions i serveis dins d'un marc d'ordenació del territori que protegeixi de forma clara i precisa el medi ambient. També compensar mitjançant beques el sobrecost que tenen els habi-

tants de zones rurals per accedir a serveis que els habitants del món urbà tenen més a prop, com els estudis universitaris.

Cal assenyalar també l'especificitat de les comarques de muntanya, on els condicionants del relleu sobre les vies de comunicació, o la baixa densitat de població, i de joves, generen dificultats a l'hora de trobar-se, relacionar-se i associar-se. Especialment en aquestes zones s'ha de prioritzar la millora dels serveis bàsics: la xarxa viària, el transport públic interurbà, les telecomunicacions, i el foment de les noves tecnologies. Per aconseguir-ho s'ha de mantenir la continuïtat de les escoles rurals com a eixos vertebradors, juntament amb la creació de guarderies i de més activitats extraescolars. Així com també cal potenciar l'associacionisme en l'àmbit rural i donar suport a les iniciatives juvenils, i fomentar que els locals socials dels pobles recullin les demandes de tota la població, la juvenil inclosa. Tampoc hi ha hagut una política de protecció del paisatge i l'entorn natural. Aquesta és necessària si volem que àrees com els Pirineus, el Montsec o altres zones siguin dignes de ser visitades més enllà dels complexos turístics.

Un altre element important en aquest context és la pagesia, i per tal de mantenir el sector agrari dinàmic i el territori equilibrat, és imprescindible des del nostre punt de vista la incorporació de la joventut a l'activitat agrícola. Els i les joves pageses, però, quan volen començar aquesta activitat es troben molt sovint amb un sistema de quotes i drets de producció que actuen com a reguladors del mercat, i que en limiten l'activitat per garantir un preu mínim. I per a poder accedir a aquests drets imprescindibles per a la producció el cost econòmic és molt important.

D'altra banda, una segona problemàtica del sector agrari està relacionada amb la seva eina bàsica: la terra. Les i els joves pagesos es troben que per accedir-hi no hi ha cap mena de regulació que ho faciliti. Per tant, un jove que s'incorpori a l'activitat i necessiti adquirir terra, es trobarà amb uns preus astronòmics, fruit d'una especulació deslleial i descontrolada. Per aquest motiu demanem que hi hagi un sistema de protecció per a les zones de producció agrícola, i un sistema de control per la compravenda de la terra per assegurar que aquesta s'utilitzi per a fins productius i no vagi a parar a capitals sense vinculacions amb el sector agrari, i sobretot cal afavorir el petit propietari, la propietat familiar.

Un dels altres objectius és que la producció agrària feta a Catalunya es valori pel que és, és a dir, pels seus avantatges pel que fa a les condicions de producció fitosanitàries i valor nutritiu front produccions foranies sotmeses a llargs desplaçaments, i els efectes que aquests tenen sobre la qualitat dels productes. S'ha de promoure un major suport als productes autòctons i amb denominació d'origen, i a la petita indústria vinculada a aquesta per tot allò que significa en la cultura alimentària catalana i mediterrània. També s'ha de prioritzar la promoció d'una agricultura biològica respectuosa amb el medi que respongui a les noves sensibilitats més presents entre la gent jove.

Mobilitat

El primer principi d'una mobilitat sostenible és reduir les necessitats de desplaçaments degudes a les insuficiències del lloc on vivim. Malgrat tot, la mobilitat és un

element habitual a la nostra vida quotidiana, ja que ens desplacem per anar a estudiar, quedar amb els amics o anar a treballar. Totes aquestes accions les hem de poder fer sense dependre del transport privat. En aquest sentit és urgent la millora de la xarxa de comunicacions pública catalana, fent especialment esment en la xarxa pública de transports (autobús, tren). Aquesta planificació s'ha de fer tenint en compte les necessitats dels i les joves, i especialment aquelles que fan referència a l'accessibilitat del transport que ha de garantir la mobilitat de les persones amb discapacitats.

Diverses plataformes socials s'han fet ressò de la necessitat de garantir l'accés amb transport públic a polígons industrials i zones d'estudi o oci. La cultura del transport públic es genera amb la promoció de l'ús allà on fa falta. Cal apostar per una xarxa pública de transport (tren, autobús) útil i ben interconnectada, amb informació de fàcil accés i coordinada per totes les administracions implicades.

Participació juvenil

La participació juvenil i les entitats són un element fonamental d'equilibri territorial i de cohesió social. Es necessita, en aquest sentit, fer una aposta per enfortir l'associacionisme juvenil en l'àmbit local com a element vertebrador de la participació al territori, i com a manera de discutir i desenvolupar les polítiques públiques municipals. Allà on tenen presència les nostres entitats juvenils és més senzill que els joves reivindiquin d'una manera col·lectiva els seus problemes.

En aquest sentit, considerem que el model de consells locals de joventut, ja siguin d'àmbit municipal o comarcal, són un instrument important per assolir aquest fi. I, per tant, esdevé imprescindible com a estratègia de futur l'aprovació i posterior posada en pràctica de la Llei de participació juvenil impulsada pel Consell Nacional de la Joventut de Catalunya. El foment de l'associacionisme juvenil de base, i la participació juvenil als nostres pobles i ciutats ha de ser una tasca central dels ajuntaments i ens supramunicipals. La consolidació de la tasca feta en aquests darrers anys en l'impuls i creació de consells locals de joventut ha de fer un salt qualitatiu i teixir una veritable xarxa d'entitats juvenils al territori.

GLOBALITZACIÓ I CONDICIONS PER LA PAU

L'actual model de desenvolupament genera situacions d'injustícia i desigualtats més enllà de casa nostra. La globalització per si mateixa no és perversa, però genera noves problemàtiques que requereixen noves solucions. Globalitzat el mercat, cal resoldre les injustícies que aquest genera, globalitzant els drets humans, els drets socials, entre d'altres, i també cal globalitzar les mesures correctores del mercat que pal·liïn les injustícies que aquest genera. Cal promoure una consciència global, embrió d'una ciutadania global.

LA GLOBALITZACIÓ ARA

Segons l'Organització de les Nacions Unides, es calcula que des del 1995 fins al 2000, la població juvenil mundial ha crescut una mitjana de 0,7% cada any, passant d'1.025 milions a 1.061 milions, tenint en compte que aquesta última xifra representa 518 milions de dones joves i 543 milions d'homes joves d'entre 15 i 24 anys d'edat. Una altra dada a considerar és que actualment quasi el 60% de la joventut mundial viu en els països asiàtics en desenvolupament, un 15% a l'Àfrica i un 10% a Amèrica Llatina i el Carib. A més a més, aproximadament un 15% viu en regions desenvolupades. Segons aquestes dades, la joventut representa el 18% del total de la població mundial.

Els i les joves pateixen les conseqüències d'una globalització fora de control. Aquest fet comporta una preocupant tendència a l'augment de les desigualtats socials ja existents, de tal manera que s'incrementa l'empobriment dels sectors socials més desfavorits. El nou ordre mundial econòmic que s'està imposant defensa que la lliure circulació de mercaderies i de capitals comportarà la millora del benestar del conjunt de les persones que habiten el planeta. Tanmateix, són molts els factors que impedeixen que a la pràctica això sigui possible.

Molts són els intents actuals que proven de visualitzar la incoherència d'aquest ordre mundial. En aquest sentit, són benvinguts tots els projectes de treball en xarxa per tal d'iniciar noves línies d'actuació, on la interrelació Nord-Sud ha d'estar sempre present. És per això que el paper dels i les joves és molt rellevant, i en l'actualitat comencen a aparèixer intents de les institucions i organismes internacionals per fer-los partícips. Així en l'Informe del Fòrum Mundial de la Joventut (E/CN.5/2003/4) es reconeix la importància i l'exemple de la participació dels i les joves en el procés preparatori de la Cimera Mundial de Johannesburg del 2002 sobre el Desenvolupament Sostenible i es reconeix el seu paper com un exemple de participació.

Per últim, cal fer una especial menció als reptes i problemes que encaren els i les joves en zones de conflicte, que són molts i molt complexos. Les causes que originen els conflictes són nombroses (econòmiques, socials, religioses...), i com que sovint no apareixen soles, la seva suma fa difícil la resolució. Per tot això, malgrat els bons intents que existeixen a l'hora de pal·liar-ne les conseqüències, cal fer més incidència en la prevenció. A més a més, el concepte de seguretat ha canviat i la por al terrorisme s'ha estès àmpliament, fet que vol justificar la desmesurada despesa dels governs en armament i investigació militar.

REPTES DE FUTUR

MOBILITAT EUROPEA I COOPERACIÓ INTERNACIONAL

En el marc de la Unió Europea cal treballar per augmentar decididament els nivells d'estudi per equiparar-los o homogeneïtzar-los amb el de la resta d'Europa. Cal que els projectes comunitaris Joventut, Comett, Erasmus, Euromed i altres ampliïn la seva incidència i es dotin de més recursos perquè arribin al conjunt dels estudiants, amb la

creació d'una Oficina Catalana per coordinar-los. És necessari que la Generalitat ajudi als intercanvis entre estudiants i projectes de cooperació desenvolupats per aquests. Cal també la inserció en els plans d'estudi de matèries i activitats que potenciïn la cooperació internacional i la solidaritat activa amb els pobles d'arreu del món.

Volem una Europa socialment avançada, la joventut catalana voldria veure també passos decidits cap a la consecució d'un espai social europeu, solidari i més just. La unitat europea que compartim s'ha de fonamentar bàsicament en les millores de la qualitat de vida i dels drets i llibertats de la seva ciutadania, i no només en la major facilitat per al comerç o l'empresa.

PER UNA POLÍTICA DE SOLIDARITAT I DE COOPERACIÓ NORD-SUD

En un món dividit en països rics, entre els quals hi ha el nostre, i països pobres, els i les joves catalans no podem passar per alt la injustícia creada per l'actual ordre econòmic i social internacional. Hem passat de les formes de domini colonial directe a les formes més subtils de domini cultural i de neocolonialisme econòmic, generador d'un elevat deute extern en tots els països del món. Les conseqüències per als països pobres són devastadores. La denúncia d'aquesta situació ha d'anar acompanyada del compromís actiu per cooperar amb el desenvolupament dels països menys afavorits, compromís que passa per l'inici d'un diàleg amb aquests pobles i cultures, sense imposicions de models preestablerts.

Els governs han de donar suport a les iniciatives que fomentin la cooperació al desenvolupament. És necessari que aquests es comprometin activament amb l'aportació dels recursos tècnics, econòmics i humans que es requereixen en cada cas. Especialment, cal facilitar aquells projectes on les dues parts siguin actives i decisòries. Cal trencar amb els models de cooperació assistencial, i anar a models intrínsecament democràtics i participatius.

Una manera de manifestar aquesta voluntat de cooperació és el compromís del Consell Nacional de la Joventut de Catalunya de destinar l'1% del nostre pressupost a projectes de desenvolupament. Cal que tant les organitzacions socials com les empreses i l'Administració posin en pràctica la proposta de les Nacions Unides de destinar el 0,7% del PIB o equivalent, a projectes d'ajuda al desenvolupament. Les organitzacions juvenils haurien de fer seu aquest objectiu destinant aquesta quantitat al desenvolupament de projectes de cooperació relacionats amb la joventut de països subdesenvolupats i en vies de desenvolupament.

Fruit de la consulta de l'any 1999 sobre la condonació del deute extern a Catalunya, bona part de la població del nostre país va mostrar el seu suport a la idea de perdonar el deute als països en vies de desenvolupament. Més enllà de les dificultats tècniques que això suposaria, aquest fet

podria significar un vertader canvi en la definició de les relacions internacionals entre pobles. Parem especial atenció a l'Àfrica, més oblidada que mai en l'actualitat, i on hi ha pobles històricament molt propers al nostre.

De la mateixa manera, demanem a la Generalitat de Catalunya i a les institucions públiques que facilitin i ajudin al rol de concepció multilateral de les relacions internacionals entre països que propugna la Unió Europea, ajudant a la resolució dels conflictes d'interessos des d'una òptica que atengui les necessitats de la ciutadania del país o regió. La Unió Europea ha d'apostar per un model de construcció regional democràtic, que participi del principi de subsidiarietat.

PER LA PAU, EL DESARMAMENT I LA DISTENSIÓ

Arreu, a Europa també, la pau ha de ser construïda sobre la base de la distensió, la mútua confiança, la coexistència pacífica i la cooperació en tots els àmbits, aprofundint en la democràcia i la llibertat. Volem una Europa unida, factor de pau, compromesa en la lluita pels Drets Humans, per la solidaritat i l'equilibri ecològic.

Per això s'ha de promoure la relació i l'intercanvi entre joves de tots els continents, com a eina bàsica en la formació d'una ciutadania sense tabús, i compromesa en la cooperació i la solidaritat entre els pobles. Cal que les administracions generin i reforcin els fons existents i els programes d'intercanvi d'àmbit paneuropeu i actuïn per suprimir totes aquelles barreres de tipus tècnic, polític o econòmic que obstaculitzen la lliure mobilitat dels joves a Europa, però també a la resta de països del món.

Una política per la pau exigeix el reconeixement de la necessitat d'un nou ordre econòmic i social internacional que permeti el desenvolupament equilibrat de tots els pobles del món. Igualment, cal reconèixer el dret a la lliure autodeterminació dels pobles com a factor de construcció de pau. Cal que les nostres administracions, associacions i grups de joves siguin capdavanters en el suport a aquests pobles que treballen per aconseguir la seva llibertat política, econòmica, social o cultural, ja que la pau no significa només l'absència de guerres.

Són imprescindibles compromisos institucionals per desenvolupar, conjuntament amb les associacions juvenils, programes de cooperació amb el desenvolupament, reconeixent la tasca que el MAJ duu a terme en la lluita pels Drets Humans.

Hem de promoure, al mateix temps, una política de desarmament que reorienti les enormes despeses en material bèl·lic cap a programes de desenvolupament dels sectors socials menys afavorits d'arreu del món. Els joves apostem per la investigació i recerca en camps d'ús i progrés civil, perquè no creiem en la violència com a forma de resolució dels conflictes. Entendre l'arrel dels conflictes és fonamental per adonar-se que les guerres no ataquen aquesta arrel, sinó que l'enterren, i aquest no és el nostre objectiu.

Se sap que un dels col·lectius més afectats per les guerres és el dels joves, especialment pel reclutament i les conseqüències devastadores que té aquest fet. Cal generar ajudes als països que hagin passat situacions de guerra, per tal que puguin reconstruir la dinà-

mica social i democràtica, essencial per a la preservació de la pau. En aquest aspecte és especialment rellevant comptar amb la societat civil, no tant com a ajuda sinó per desenvolupar processos socials en els llocs de conflicte: associacions, cooperatives i d'altres eines que ajuden a renovar el sistema polític, administratiu i social del país.

Cal encoratjar i donar suport a la societat civil en el seu esforç per jugar un paper principal en el trencament de barreres econòmiques, socials, ètniques i religioses. Les mobilitzacions socials dels darrers anys demostren un interès creixent de la societat catalana en els afers internacionals. Aquest interès s'ha transformat en actes de solidaritat i fraternitat entre associacions, pobles i ciutats. És necessari que les administracions donin ple suport a aquestes iniciatives, entenent que la pau entre els pobles és imprescindible per aconseguir un món més just.

Proposem, doncs, que s'inclougi la cultura de la pau com a part del currículum del sistema educatiu formal. L'educació és l'eina per trencar barreres i estereotips entre persones i col·lectius. La pau es construeix des de la política, però també des de l'empresa, des de l'escola i des del moviment associatiu. Reivindiquem que aquests agents assumeixin la seva responsabilitat per aconseguir un món en pau.

Catalunya pot ser una mostra d'espai de convivència i diàleg entre pobles, i en igualtat. Proposem que la Generalitat de Catalunya ajudi a la investigació en mediació de conflictes. I no només això, creiem que com a país podríem aportar molt a la construcció internacional evitant els processos de conflicte.

INTEGRACIÓ EUROPEA

La joventut catalana estem oberts a conèixer i a relacionar-nos amb tota la joventut del món, entenent això com una manera de contribuir al progrés i a la pau en un món cada cop més interrelacionat. Amb la incorporació a la Unió Europea apareixen nous mecanismes i possibilitats de relació entre els i les joves europeus que des de Catalunya cal treballar perquè puguem ser efectivament ciutadanes i ciutadans europeus.

Els processos de debat que s'han donat en l'àmbit de la Unió Europea els darrers anys han implicat avenços considerables, però també algunes decepcions importants que cal anar corregint en els propers anys. Les nacions europees han de tenir un rol internacional europeu reconegut institucionalment. No té cap fonament construir Europa sobre la base estatal únicament, entre d'altres coses perquè la subsidiarietat és un element clau en la pròpia Constitució de la Unió Europea. Els propers anys la Unió Europea anirà afrontant successius processos d'ampliació amb l'entrada de països amb gran diversitat de cultures, ètnies i creences. Entendre aquesta realitat des d'una concepció política estrictament estatal és gairebé impossible.

Més encara, és cabdal entendre la Unió Europea com un espai divers i, per tant, impossible de ser dirigit o entès des d'una visió unívoca de les coses: la llibertat de les persones que formen la UE comença pel respecte de les seves idees, siguin quines siguin. Europa s'ha de construir com a gresol del respecte, de la llibertat de la seva ciutadania

de pensar, parlar, escriure o actuar. No es pot parlar d'una UE amb un pensament o creença únics.

El Patronat Català Pro Europa s'ha d'obrir a les temàtiques juvenils, i assegurar des d'aquesta institució una informació puntual i exhaustiva sobre política i programes comunitaris d'interès per als joves. A tal efecte, proposem que el Consell Nacional de la Joventut de Catalunya passi a formar part del Consell Rector del Patronat.

Tal com ja es deia al document *186 propostes per a l'associacionisme juvenil. Per una democràcia participativa*, és precís obrir a Catalunya un centre internacional per a l'acollida d'activitats internacionals, perfectament comunicat i dotat dels equipament necessaris. Aquest centre, a més d'actuar com a Centre d'Activitats Internacionals de Joventut, ha d'incorporar les iniciatives de les entitats, més enllà de les accions pròpies que s'hi desenvolupin.

Situar Catalunya al mapa vol dir crear infraestructures i preveure dotacions econòmiques per afavorir la ubicació d'organismes juvenils internacionals a Catalunya. Una manera de fer-ho possible pot ser facilitar la presència de seus internacionals de les organitzacions juvenils a Catalunya.

També esdevé necessari crear un fons per fer possible que les associacions juvenils puguin dur a terme una veritable política internacional. Això vol dir donar suport a l'activitat estatutària ordinària, de manera que mantenir les relacions internacionals no suposi un cost econòmic addicional excessivament elevat per a les associacions que pugui condicionar la qualitat d'aquestes.

EL PAPER DECISIU DELS I LES JOVES EN L'ÀMBIT INTERNACIONAL

En aquesta Europa cada vegada més interconnectada, els i les joves juguem un paper clau. La definició d'una identitat cultural comuna a tota la ciutadania europea no es pot construir sobre la base de la suma d'identitats sobreposades. Cal posar les bases d'un intercanvi real d'experiències, punts de vista i propostes a Europa. La ciutadania europea, per altra banda, ha de construir-se sobre la base de la mobilitat de les persones en el marc d'un espai social, econòmic i cultural comú.

D'acord amb les resolucions de la darrera Conferència de Ministres responsables de Joventut del Consell d'Europa, cal implicar al més alt nivell les associacions juvenils en la planificació, programació i gestió de les polítiques de joventut en general, dels serveis d'informació juvenils, i en els programes d'intercanvi de joves.

Catalunya no pot restar al marge de la política juvenil europea. L'Estatut vigent diu a l'article 26 que les competències en matèria de joventut són de la Generalitat de Catalunya. Aquest fet contrasta amb la realitat del diàleg sobre polítiques de joventut en l'àmbit europeu, dut a terme de manera gairebé exclusiva amb els representants dels governs estatals de la Unió Europea. Demanem, per tant, a la Generalitat de Catalunya que compleixi amb la responsabilitat d'aconseguir que les polítiques de joventut que es defineixen en l'àmbit internacional es dissenyin sobre la base de la realitat nacional i no estatal.

ENGLISH VERSION

3rd CATALAN YOUTH CHARTER

THE NEED FOR A 3RD CATALAN YOUTH CHARTER

The Catalan Youth Charters contain the conclusions of the Catalan Youth Congresses. Each Charter is characterized by the innovative positions and claims it put forth when it was drawn up. Youth Congresses are meetings in which the young people of Catalonia focus on challenges, seek answers and make proposals and claims. They are open meetings based on equality, socialization and a profound study of democracy, as well as an excellent testing ground.

In 1977, the factors that led to the 1st Catalan Youth Congress within the framework of Spain's transition to democracy and, more specifically, in the context of the Congress on Catalan Culture, were the problem of young people's social and political marginalization, the lack of youth organizations and resources and more specific demands, such as setting the age of majority and the right to vote at eighteen. The 1st Catalan Youth Congress was also closely linked to the creation of the National Youth Council of Catalonia (CNJC), because one of the conclusions of the Congress was the need to establish a democratic, plural and independent organization to coordinate youth matters.

The 2nd Catalan Youth Congress was held in 1988, eleven years after the first one, at a time when the democratic system was consolidated in Spain and the public administration was designing youth policies. It was necessary, however, to ensure the policies applied responded to the real needs of young people. The most important topics focused on at the 2nd Congress were the right to a job and housing as key issues for enabling young people to become independent and leave home.

Today, some of the demands of the 1st and 2nd Catalan Youth Congresses have been achieved. Unfortunately, however, many of the problems they addressed have yet to be resolved. The 3rd Catalan Youth Congress was held in 2002 within a changed context, which meant that some problems had to be redefined and new solutions sought. Since the 2nd Catalan Youth Congress was held, the CNJC has also drawn up other documents and demands, such as *186 Proposals for the Youth Association Movement*, which we will not reproduce here, because, as stated above, the Catalan Youth Charters summarize the conclusions of the Youth Congresses. And yet, the CNJC and the youth-association movement in general will obviously continue to demand that the recommendations made in *186 Proposals* and other documents be put into practice.

This 3rd Catalan Youth Charter does not attempt to provide an in-depth, exhaustive analysis of the situation of young people today or the concerns and problems associated with them. For this reason, some issues are dealt with in a very basic way while others are not addressed at all. The *raison d'être* of the 3rd Catalan Youth Charter is basically to update the claims of young people as expressed in the previous Youth Charters and rephrase the basic political approach of young people and the youth-association movement. In this way, it can be added to the documents produced by the member associations of the CNJC, the CNJC itself and other movements and associations that are also interested in ensuring today's society develops in a fair, egalitarian and participatory manner.

Dialogue and participation were the objectives of the 3rd Catalan Youth Congress, held on 7 to 10 November 2002 with the slogan “Let’s Build Bridges of Dialogue”. At the time the Congress was held, the National Youth Plan (2000-2010) was operative, as were different youth policies inspired by a range of models and applied by different public administrations, including the government of Catalonia, the provincial councils of Catalonia, and city and county councils. The result of the work done during the 3rd Catalan Youth Congress and that done subsequently by the member associations of the CNJC is this 3rd Catalan Youth Charter, which puts forth the demands of young people and the youth-association movement for the 21st century.

YOUNG PEOPLE AND THE NEW POLICY

Participation should not be an exceptional, legitimizing experience, but should be a key part of everyday life. Participation should represent a level of commitment in all aspects of people’s lives: at school, at work, with neighbours and at home. However, people need to be educated about participation, because it not only requires training, information, ability and access, but also involves assuming one’s own responsibility and commitment in collective matters.

The creation and launch of participatory mechanisms should not depend on the discretionary will of public authorities, but form a vital part of the decision-making process. Demanding rights must go hand in hand with assuming the corresponding duties, and social responsibility should be put to use when searching for alternatives. A critical approach should lead to deeper individual involvement and not disenchantment.

It is also important to bear in mind the risks arising from the possible exclusion of members of society who lack access to knowledge and technological resources, which are necessary to be able to get involved in new, participatory processes. Besides the exclusion that is currently generated because of gender (men and women do not participate to the same degree or in the same way), and due to territorial imbalance, from the point of view of geographic origin, current immigration policies are producing serious shortcomings with respect to basic human rights. This problem is further aggravated by Catalonia’s absolute lack of power in terms of regulating immigration flows and developing active integration policies. The development of participatory mechanisms should take this set of circumstances into account and avoid creating inequality when it comes to providing opportunities for participation.

TOWARDS A NEW DEMOGRAPHIC SPACE

THE ASSOCIATION MOVEMENT AND PARTICIPATION

It is very clear that if the youth-association movement did not exist as it does today, it would have to be created. The need to have an effect on, participate and collaborate in

collective construction processes is not just a need shared by many people; it is also essential for building a democratic society.

Each individual's associative action can be explained as that person's involvement in a synergy of players with a collective vision who build new projects after weighing up existing ones. In this way, people learn how to participate in and have an effect on Catalonia's future. The youth-association movement is an accumulation of processes that start up and then stop, like flowers that bloom and then die. Each of these blooms and deaths represents a sudden end, a short break that helps us revitalize, strengthen and breathe new life into our democracy.

There is no democratic model in any country that is permanently stable, and it should not necessarily have to be. Modern-day societies advance in such a way that they are constantly adding to this model, enriching it and rebuilding it. Each youth organization has its own objectives, but, in terms of democratic participation, the youth-association movement as a whole represents a set of actions resulting in clear improvements to the democracy of Catalonia.

Actions and programmes aimed at social transformation are based on associations' analysis of the current situation. The youth-association movement has an effect on policy in many areas, especially youth and educational areas, and trains people to be committed members of society able to provide added value to the political system, which is still a shared responsibility. The most interesting thing is that this involvement means we have better policies and that Catalan public institutions work better and more efficiently. The result is that people are more politically aware, institutions are more efficient and there is more civic, cooperative and institutional commitment. In short, there is more social capital.

Communication between associations is itself a form of social transformation and dialogue. Getting to knowing each other and exchanging opinions is undoubtedly a way to consciously or unconsciously redirect one's own objectives. Clearly, if this contact generates new synergies, the participatory potential is greater and increases in strength, as in the case of the CNJC. It is therefore necessary to establish a relationship between public institutions and the youth-association movement and, naturally, with the educational system.

Participation in associations is in constant need of social recognition, which it earns through its day-to-day work. Political recognition should allow us to play a greater role in youth policies and have a greater effect on policies in general. The youth-association movement should also be recognized as a school for participation.

RECOGNITION OF PARTICIPATION

Recognition of participation is a key point in the debate – a point that is decisive for the democratic health of Catalonia. Democratic participation is generally considered to be not very important.

In recent years, there has been a public debate about the importance of generating strategies to encourage participation in politics. These strategies should be aimed at

strengthening people's involvement in the diagnosis, decision-making and carrying out of public policies. The debate has been promoted by social movements and spurred on by the recent campaign for a different kind of globalization, always in the pursuit of the social and democratic regeneration of Catalonia, without forgetting the international scene.

Nevertheless, it is important to view things in context. Historically, social movements do not appear by spontaneous generation, but rather through the synergy of different social players. The history of Catalonia in the 19th and 20th century is full of moments in which civil society has worked together to make different demands.

The youth-association movement's perspective is as follows:

- People's participation in politics is vital to ensure the political process is more collective and shared, and therefore more democratic.
- Institutions and the political world should recognize the current players in public and/or political debate. Social debate cannot be rewritten from scratch, based on a supposedly new way of doing things. Just as the CNJC is recognized as an acknowledged player in the area of youth policies, it is essential to know how to incorporate new players and build on the foundation that already exists. And this should always be done based on democratic and participatory principles.
- A new way of doing politics therefore involves strengthening the recognition of the players – youth associations – and generating dialogue with the players that change – social movements. The main aim is to create policies that are the result of this dialogue.

We also know that participation is something that can be learned. Participatory spaces for young people have recently been created by the public administration. This fact is not a threat, but an opportunity, provided these spaces are based on youth participation. We see the National Youth Plan as an opportunity to help energize the youth-association movement. It is false to think the youth-association movement is a static body. This is not the reality of the groups and associations that make it up. The youth-association movement is a dynamic space for social action which would be impossible for the public administration to generate because it is independent both ideologically and as far as its objectives are concerned.

HAVING A SAY IN THE POLITICAL AGENDA

Consequently, we ask that recognition of youth associations be extended more clearly to different areas of Catalan society. The Catalan parliament's Study Committee on the Situation of Young People, formed during the last parliamentary session, should change its focus in order to become the working space for youth policies and for designing, promoting and evaluating the National Youth Plan. The aim is for there to be ongoing parliamentary control of the situation, evolution and effect of youth policies in Catalonia. The working period of this kind of executive, monitoring committee should last until key aspects such young people's training, independence, welfare and participation are resolved.

These are the challenges the National Youth Plan has identified over the last three years and are also recognised by the political world, the association movement and young people themselves. Young people are not simply another sector of society, but are at a stage when they are about to become fully fledged members of society. Therefore, youth policies cannot be approached as action aimed at a particular sector, but as a set of cross-cutting actions. As stated in 1988 in the 2nd Catalan Youth Charter and in the 1999 document *Salient Points on Youth Policy*, we want to make a qualitative leap forward to deal with the real needs of young people in Catalonia today and guarantee the action taken will be based on the consensus and agreement with which the National Youth Plan was prepared.

During the past parliamentary session, the Catalan government's General Secretariat for Youth successfully launched the National Youth Plan in an analytical phase that is by definition not executive. In the current and next parliamentary sessions (the 7th and 8th), young people will begin to see the tangible results of the pact formed when drawing up the National Youth Plan. Achieving tangible results means improving the quality of jobs for young people, improving access to young people's first home, and ensuring quality levels of training, among others. We look at policies over the medium term, not in four-year cycles.

Taking a step forward means strengthening the role of the General Secretariat for Youth, not only in the area of its own activities, but especially with regard to the Catalan government's cross-cutting policies. This is why it is vital for youth policies to be handled by a Ministry such as the President's Department so they can be easily applied across different areas and have a major effect on policies created by other departments not directly related to youth policies, but which affect young people, such as labour, housing, health and education.

Now is the time for action! And to take action, we have to have fluid lines of communication with the General Secretariat for Youth and the team responsible for the National Youth Plan. We have to start from the idea that the actions of the National Youth Plan should be shared and discussed together. Joint work should be the standard when dealing with key policies based on the fact that these are clear and present needs.

Clearly, though, demanding more youth policies, more parliamentary and governmental action aimed at young people and more institutional support means taking a series of decisions. It means defending a CNJC that is politically stronger and more able to change institutional dynamics, make contact with social movements, detect needs and provide answers.

From the CNJC's new headquarters, we can address many of the ideas that have been beyond our reach until now. There is clearly a need to grow in technical areas by strengthening the capacity for territorial action and even creating new departments to deal with new issues such as sustainability. But technical growth has to be accompanied by greater political action. We know it is possible to maintain a high level of political action, but we have to be capable of getting the most out of this dynamic and the opportunities that arise.

And here we come to the answer to an old question: should the CNJC manage services? Maybe not, because this would divert our attention from what is really important. Rather,

we should use our own institutional capacity more than we do at present and improve our capacity for research and making demands. We know the political world needs the CNJC to make real progress in policies; we demand more attention and are prepared to work together to provide more ideas and take action to improve the present situation.

A new policy involves strengthening dialogue with social agents and civil society and obtaining more support from the private sector, which at the moment is practically non-existent. This has been one of the key demands of social movements in recent years through demonstrations in favour of a different Europe and peace. The understanding between critical sectors and politicians will come about by listening to what civil society has to say. Today more than ever, dialogue with youth associations is a key part of this process.

Finally, let's take a look at the relationship between people and politics. We have said that the association movement plays a leading role in the renewal of a country's democratic system. Therefore, consultation and social debate should play a major role in regenerating trust in and commitment to the future of Catalonia. Political and governmental institutions should reformulate the strategy of contact and dialogue with people and make it easier to consult the general public on matters of particular importance, such as the Self-Government Statute of Catalonia, the European Constitution and others that will certainly come up in the future. It will become increasingly necessary for in-depth study of other non-binding consultation processes, such as those using the Internet, among others.

THE NEW SELF-GOVERNMENT STATUTE OF CATALONIA

Young people believe that drawing up a new Statute for Catalonia could provide a chance to deal with some of the needs and challenges we are faced with. It would mean greater self-government designed to guarantee greater progress, wellbeing and equality for Catalan young people and should provide for more powers and higher economic and financial levels.

The aspiration for self-government has always been present throughout the history of the Catalan nationalist movement and, although it has found different forms of expression, it has always been understood to be a collective right. Since the beginning of Spain's transition towards democracy, this aspiration has been shared by the majority and taken shape in the form of the agreement that resulted in the Self-Government Statute drawn up in the village of Sau. This Statute was overwhelmingly backed at the polls, although it was later cut back in scope during negotiations with the Spanish government. Within the framework of the 1978 Spanish Constitution, it has provided Catalonia with the longest period of self-government in modern times.

Twenty-five years later, the exercise of self-government has to be adapted to the socioeconomic, technological and cultural conditions of the 21st century: the new challenges of today. The framework defining the relationship between different peoples is dynamic and increasingly plural and diverse. This is how young people can be

guaranteed effective and efficient resolution of their needs: understanding it is a relationship between equals and responding to new demands.

Given this situation, the world of young people has expressed its support for the start of a process that should be carried out with the highest level of political representation, participation and consensus, which should lead to a new institutional framework for relations between Catalonia and Spain.

We want to promote the establishment of a new way of doing things in the institutional area of relations with Spain that guarantees the preservation of the Catalan identity by working towards a new Statute for Catalonia within the framework of an open process that respects the will of the population as an expression of Catalonia's right to self-government. A new Statute should also mean more capacity for decision-making and action in all areas that are basic for young people's advancement and quality of life.

This new Statute should recognize Catalonia as a nation and guarantee its future development, the creation of a new framework defining the powers and relationship between Catalonia and Spain and a better financing system to carry out the Catalan government's action effectively, especially in those areas that directly affect the quality of life and advancement of the people of Catalonia, especially young people.

CATALAN IDENTITY

Catalonia is a nation and, as such, has a right to be recognised within Spain, without this signifying the need to renounce the inherent right to self-determination. Furthermore, Catalonia has its own representational and governmental institutions that should have full capacity to act and organize themselves to deal with Catalonia's present and future needs.

Catalan is the language inherent to Catalonia and is one of its official languages, together with Spanish. All young Catalans have the duty to know both official languages and have the right to use them in any public or private context. These rights and duties should be explicitly recognized in the new version of the Self-Government Statute.

Recently published studies have confirmed that the number of young Catalans who regularly use Catalan is falling. Bearing in mind that the Catalan language is a symbol of Catalonia's identity, we propose Spain show greater respect towards the linguistic reality of Catalonia and implement a more active linguistic policy to reposition the Catalan language and deal with the new challenges it faces.

We believe these objectives can be supported by the explicit recognition mentioned above as part of a new Statute. It is also important to place Catalonia within the framework of Europe and give it the voice it is entitled to by officially recognizing the Catalan language and Catalonia's position as a European region. Catalonia should be an active player in the development of Europe and also work with other Mediterranean regions to strengthen this unique space.

FRAMEWORK OF RESPONSIBILITY

We are convinced that responsibility for legislating and managing all areas essential for Catalonia's social, cultural and economic progress should lie with Catalan institutions. In one way or another, these areas have a more immediate effect on people in general and therefore on young people.

Areas such as immigration, labour relations and employment, new technologies, infrastructure and new social demands are absolutely vital for exercising our basic rights as young people and should therefore form part of Catalonia's framework of responsibility and powers of self-government.

With the firm adoption of the model of the welfare state, people's quality of life and overall welfare have become the nation's main objectives. Education, health, housing and policies aimed at families and the most needy groups, such as young people, form the basic pillars of public action, which should be carried out with the maximum intensity by the Catalan government.

Although the current Statute recognizes youth policies as a devolved power reserved for the government of Catalonia, we need to take a step forward within the context of acknowledging young Catalans' identity and needs. We believe that a new Statute should have a cross-cutting vision of youth policies and view them as being closely linked to other areas of responsibility such as employment, education, territorial policy and housing.

To tackle these new challenges and make the most of new opportunities, we need a new financing system to guarantee fair and sufficient funding to achieve the model of progress and welfare we desire.

PREPARATION PROCESS

For the new Statute to be a tool that enables Catalonia to achieve new levels of wellbeing, progress and equality, the majority of Catalan political parties and society as a whole will have to reach a broad consensus on the need for a new Statute as the way for Catalonia to tackle the new challenges presented by society.

Catalonia has always been open to dialogue and, now more than ever, young Catalan people believe in the need for consensus to pass a new Statute and the usefulness of a participatory preparatory process that reflects the legitimate aspirations of the different players in our society.

For young people, it is extremely important for this process to be truly participatory, as this would be the way to ensure satisfactory results for everyone. We have to explore new formulas for participation, and drawing up a new internal constitution for our nation will provide an excellent opportunity to do so. Only in this way shall we achieve a closer connection with society, including young people and, more importantly, their hopes and aspirations.

As a result, the process of drawing up the new Self-Government Statute of Catalonia should be done collectively by Catalan society and not simply by the political parties with seats in the Catalan parliament. We believe that direct mechanisms for citizen participation are necessary if the Statute is to be drawn up through a broad process of social debate.

DEMOCRACY, PARTICIPATION AND THE ASSOCIATION MOVEMENT

Young people are an acknowledged force for social and political innovation. Today, our democracy is considered to be consolidated, but it is a largely representative democracy and, as such, not a very participatory one. Consequently, we have to promote participation and the participatory culture in general among young people and other members of society to strengthen our society's democratic component. We still have a long way ahead of us to make governments and public administrations listen to what people –especially young people– have to say.

Strengthening democracy is a challenge that cannot be met simply by passing laws, (though they are certainly necessary), and our traditional institutions and mechanisms also fall short. We want to head towards a working system characterized by real, decisive participatory processes involving young people, finding spaces for joint work at different government levels and with the other players involved, and strengthening young people's own independent, alternative spaces.

Now that democracy has been consolidated and institutionalized, the level of social and political activism has dropped. We are still a long way from being able to speak of real citizen involvement in public life, and even less when it comes to young people. This situation leads to the increased scepticism and disappointment of young people, who see little chance of having any influence in political affairs. Young people's participation in youth associations, organizations and other groups is currently at a low level.

We have to work hard to give a new push to increase participation and create a participatory culture. The youth-association movement has to respond, educate, and defend young people's concerns and aspirations. It is a crucial component that can provide the necessary consideration and perspective to understand that many problems are not isolated, individual cases, but have structural causes and affect society as a whole. Partial, individual responses are not real solutions, because they do not go to the root of the problem. The youth-association movement should therefore be supported as a major mechanism for democratic, representative participation.

Since the very beginning, the youth-association movement has carried out a vitally important social task and has become a reference point for strengthening representative democracy and making it more participatory. Associations are freely created by civil society, and its critical, assertive spirit is expressed in the exercise of democracy. Young people's involvement in youth organizations creates a trained population of young people

who are the source of significant social capital and will become active, independent, free-thinking members of society. Democracy has to be experienced and practised from a young age, and this is precisely what the youth-association movement encourages.

Our idea of participation also implies decision-making capacity and cannot therefore be reduced to non-binding consultation or providing information without giving people the opportunity to say what they think. Participating means having access to decision-making mechanisms and forming an active part of them. This is the model of participation young people want to extend to the rest of society, so all of us decide on and design our present and future. This is the kind of involvement members of society should have in a participatory democracy.

The challenge we face is continuing to promote the association movement to give it greater social and political recognition. We want a plural, rich and alive association movement with the corresponding coordinating platforms and common work spaces, like Triangle Jove, which groups together the Youth Council of the Autonomous Community of Valencia, the Youth Council of the Autonomous Community of the Balearic Islands and the National Youth Council of Catalonia. The specialization of these organizations should not make us lose sight of the fact that many of the issues dealt with cut across many different areas and we therefore have to propose comprehensive action based on the same cross-cutting principle.

TOWARDS FULL CITIZENSHIP: WHERE ARE WE AND WHAT DO WE WANT?

Although young people are legally fully fledged members of society, we have fewer rights than adults, as can be clearly seen from how young people are treated in the job market and when it comes to housing. In fact, in terms of the right to employment and housing, we have practically no rights at all. To add insult to injury, some young people suffer double discrimination because they are also disabled or due to other personal or social situations.

Young people's problems have acquired a structural dimension that makes them difficult to solve. Recent studies have revealed that current youth problems have more to do with generational factors that are independent of age and more closely linked to position within the social structure. This means that many of the problems currently seen as youth problems could remain with the present generation of young people into adulthood. Consequently, we are faced with problems that affect and will continue to affect specific generations, which makes the situation even harder to solve. For example, young people find themselves in an unstable position not only as young people, but also as people looking to enter the job market after the implementation of economic, social and employment restructuring processes.

Our society is traditionally seen as classist and sexist, but it is also ageist. Although the subject of inequality based on gender might seem slightly out of fashion, women still earn

an average of 25% less than men, long-term unemployment figures for women are nearly twice as high as those for men, and women hold only 18% of elected municipal posts. Moreover, paid work is still the only kind that is recognized in our society; other vital and highly relevant work is ignored, such as housework and caring for others, which are usually carried out by women. This work should be made visible and given the importance it deserves. And it should naturally not be taken for granted that this work can only be done by women. The welfare state should be improved to ensure women are not simply assigned this role.

Responsibilities and decisions should be shared between men and women in all areas: at work, at home and in politics. We have to eliminate obstacles to equal opportunity that still prevent women from having free, effective access to many spaces in our society. In the case of young disabled people, excessive protection from the family and society as a whole and the lack of training, cultural and social opportunities make it even more difficult for them to gain access to the job market and, consequently, severely reduce their possibilities of leading an independent life.

The concept of youth has to change from the idea of transition to one of gaining independence, both in theory and in practice. Youth should not be seen as something negative (i.e. what it is not), but rather as something positive (i.e. what it is): a stage in life in which people define themselves within their social context. This means that young people should have the same rights, responsibilities and decision-making capacity as adults about their own life and playing a part in collective life.

We are also witnessing the process of young people being identified as a problem by those in power, the media and society as a whole. The current situation of social exclusion pulls young people away from the world of work towards the world of leisure, with an increase in attitudes based on living for the moment, such as accepting that drug use is now normal and assuming it forms an integral part of free-time activities. In light of this situation, if problems are not analysed as a whole and the root causes borne in mind, there is a danger of blaming young people for a supposed increase in irresponsible attitudes, deliberately delaying becoming independent and failing to assume responsibility for life in general.

This twisted and negative vision of young people strips power from young people's voice and vote and links them to drug addiction and substance abuse. It is said that young people are only interested in going out with their friends and filling the streets with empty cans and bottles. Such a vision often prompts society to ask, "Why should young people deserve any respect when they behave like this? What responsibility can we possibly give them?"

YOUTH POLICIES: IT'S TIME FOR ACTION!

Despite the advances made in the 2nd Catalan Youth Charter, there is still a gap between what is said and what is done when it comes to youth policies. The development of youth policies is limited by the lack of political capacity, resources and power. There is also scant coordination between institutions, especially in terms of core policies, and an utter lack of cross-cutting policies. The studies and diagnoses have been carried out

and the conclusions often use the right language and talk of comprehensive, cross-cutting policies; all that is needed now is to actually apply them effectively.

Furthermore, many of the actions taken at different levels (national, county and municipal) and from different perspectives (affirmative action, transitional policies, etc.) are often limited to cultural, educational and health areas. Core policies on jobs and housing are notably lacking. Youth policies are aimed more at promoting a different youth identity than reducing social inequality and this makes them ineffective in terms of redistribution.

In terms of operative youth policies, comprehensive, cross-cutting policies should be implemented and networks that cut across different institutions and areas should be created. Youth policies should be designed that are comprehensive and cross-cutting, have a broad perspective and create links with the different areas in the life of young people (work, health, access to housing, training and participation, among others), especially areas in which young people risk social exclusion as a result of disability or any other condition. We want comprehensive youth policies that are the result of work between institutions, that are focused on the concept of citizenship and implement strategies dealing with youth identity, young people's independence and the struggle against inequality and exclusion. The National Youth Plan should be viewed as an institutional agreement designed to guarantee the stability and priority of youth policies.

Leadership for such an institutional agreement has to come from the Catalan government's General Secretariat for Youth, which should ensure youth policies are comprehensive and cross-cutting by working with the other Catalan Ministries. The General Secretariat for Youth's role *vis-à-vis* other Catalan Ministries should be strengthened so the policies being applied and/or put into action are in keeping with young people's needs, and are not simply policies designed by adults. At another level, the Catalan parliament, and more specifically the Study Committee on the Situation of Young People, should be the space for the participation of all the agents involved (the Catalan government, parliamentary groups, young people, the association movement) and should oversee the successful implementation of youth policies.

Youth policies should also be brought closer to young people by promoting action at the local level. Core issues (jobs and housing) call for overall policies, not secondary, peripheral ones, and require that young people be viewed as fully fledged members of society.

The future challenges for youth policies will also involve fighting for our rights, encouraging young people to participate effectively, making room for creativity and social learning and placing youth policies at the centre of the public agenda. At another level, all the players responsible for preparing policies (young people, the youth-association movement, politicians and technical experts) should be involved to a greater extent. Innovation should be introduced and a critical approach should be taken. Youth policies should be open to new approaches and provide for processes of social learning, experimentation and negotiation.

KEY ISSUES FOR YOUNG PEOPLE'S INDEPENDENCE: JOBS AND HOUSING

A useful starting point for evaluating the success of youth policies is determining to what extent young people are able to become independent and live on their own. Independence means the right, duty and ability to take decisions on one's own life and have an effect on collective life.

The extended period of time young people spend on their studies is frequently claimed to be a factor to explain why young people fail to become independent. However, if we compare the situation in Catalonia with other European countries, this is only a relevant factor if independence depends exclusively on the young people and their families, i.e. when there is no welfare state to encourage young people to become independent.

If youth policies are aimed in the right direction, young people should be able to leave home with a guarantee of independence. However, data from recent years reveals that young people are waiting longer and longer to leave home. The age at which young people leave home has increased considerably: 75% of all young people between 16 and 29 still live with their parents, and only one out of every two young people between 25 and 29 have managed to become independent.

Although it is said that young people value the material well-being, security and stability offered by living at home, the truth is that with uncertain and unstable jobs, low salaries and temporary contracts, it is very difficult for young people to become independent. Faced with this reality, young people cannot be accused of being conformist, conservative or cowardly. Young people can only become independent if they have sufficient income and there is reasonable access to housing. Furthermore, the situation is even more difficult for young people in social situations that make it difficult for them to join the labour market, such as people with disabilities.

EMPLOYMENT

If there is one thing about which all young Catalans agree, it is the employment situation, which is characterized by a lack of job security that is getting worse compared with previous generations. The lack of job security is often taken to refer exclusively to short-term contracts, but it has a wider sense that includes the general instability of the job market and unfair working conditions over which workers have no control.

Thanks to their struggle for labour rights, previous generations enjoyed working conditions characterized in general by full-time, permanent contracts and the associated rights to pay rises, reduced working hours, access to vocational training and promotion and participation in pension plans to supplement the state pension. The lack of job security involves the loss of these rights, which have either been reduced, blocked or eliminated altogether when young people join the world of work.

In the context of macroeconomic changes, the lack of job security has allowed business organizations to chip away at some of these hard-won rights. The lack of job security does not affect young people alone, but the first generation to be most affected is the one that enters the job market right after new measures have been approved. Young people are now suffering from the effects of the social and employment policies developed in the 1980s and 1990s to deregulate labour relations. “Increased flexibility”, in business language, means it is cheaper to sack workers, and easier to change workers’ job descriptions without modifying the contract and keep salaries low to increase profits. This is what the lack of job security is all about; short-term contracts are only part of the problem.

The current situation has therefore made jobs such a difficult commodity to come by and keep hold of that workers are often forced to accept totally unacceptable working conditions. In the effort to combat the lack of job security, much effort has been made to fight temporary-employment agencies as one of the most visible examples of the lack of job security.

Another form of the lack of job security is the deregulation of procedures for sacking workers, which was consolidated in 1997. The justification for this reform was that the high cost of sacking workers slowed down the restructuring of the workforce and discouraged employers from creating new jobs. The result was the new form of contracts we have today, which provide workers with less protection. At the same time, the procedure for labour-force adjustment plans was simplified so they can now be implemented with the excuse of practically any form of financial loss and any business need due to technical, organizational or production motives. The result is that workers can be sacked at low cost whenever it suits the company.

In 2001, new “urgent” measures were passed to reform the labour market and perpetuate the vicious circle of the lack of job security for young Catalans. These measures included significant components such as full deregulation of part-time contracts, expanding the use of training contracts for young people and reducing the compensation in temporary work contracts from twelve to eight days for each year worked. This model of labour relations favours training contracts with no unemployment or social-security benefits and gives rise to cases of people doing the same job on different salary scales. The latest labour reform was halted thanks to the successful general strike organized in Spain on 20 June 2002. Young Catalans were among the protesters as people very directly affected by the changes: we took to the streets, shut down the work centres and reaffirmed our commitment in light of unfair, authoritarian and intransigent proposals for labour reform.

At the turn of the 21st century, young people are now living in a situation that promises the steady loss of social rights, a further decrease in job security, worse health and safety conditions at work and even more scandalous economic inequality. It is also vitally important to mention the high rate of on-the-job accidents, which affect young people in particular, the way the economy works and the way the production of goods and services is organized. No effort is made to raise awareness of risk prevention and many workplaces, if not the vast majority, only make it look like they meet legal regulations out of fear they will be subjected to one of the infrequent inspections actually carried out. The only thing they do when they are forced to is prepare action plans on paper that are never put into practice.

The solution to reducing accidents at work is the same as that for reducing job insecurity, i.e. working towards creating permanent jobs with a decent salary, a reasonable production rate, decent working conditions and the necessary information and training for staff development.

In short, the neoliberal socioeconomic policies imposed on us in recent years have led to social exclusion and a bigger gap between rich and poor. We are now faced with an alarming social situation that could have very negative consequences for the economic and social future of Catalonia and its young people who demand taking immediate action to reverse economic strategies and establish the following priorities: the creation of new jobs and the redistribution of existing jobs and the wealth generated by the nation.

This is the context in which the 3rd Catalan Youth Charter puts forth its proposals for the future of a situation that is getting worse every day. We want comprehensive social and labour proposals that contain the basic elements of the debate on youth labour policies, the resources to put them into practice and social dynamics to promote them.

The Road to Independence: Proposals

Catalonia needs full legislative powers to regulate labour relations and create a Catalan legal framework that helps young workers become directly and effectively involved in their working conditions. We want a Catalan Workers' Statute, a Catalan Civil Service Statute and a Catalan Freelance Workers' Statute, all within the broad authority framework of the new Statute.

The Catalan Employment Agency needs to be reinforced and given full powers to mediate in the labour market and design active policies for creating jobs and promoting employment among population groups with special requirements. And it needs to have a staff that is in keeping with the realities of the working population of Catalonia. The Catalan Employment Agency must change its role from merely recording data to the more dynamic function of monitoring companies' staff requirements, training workers and planning their careers. In this respect, the debate on the regulation of temporary employment agencies must be taken up once more. The role of labour inspection bodies will also have to be bolstered.

A Catalan law on continuous training also needs to be passed, setting out the guidelines and content of on-the-job training, and the Catalan government should have powers to manage the income currently allotted nationwide to Forcem.

Work and economic-development committees should be administered at the autonomous-community level, with special reference to young people and the participation and involvement of youth labour unions.

- Economic Policy

A new economic policy is required to develop the manufacturing sector and boost industrial diversification as part of a balanced economic model (primary sector, manufactured and consumer goods, and services sector).

- Tax Policy

Unemployment cannot be fought without waging war on the lack of job security and social exclusion. Unemployment is the most taxing aspect of a society where there is a major gap between rich and poor, and it is impossible to think of creating or sharing jobs unless wealth is also shared. We therefore propose that:

- a) the current tax policy be modified to increase taxes on capital gains.
- b) an effective solution be found to combat tax fraud and the underground economy.
- c) corporate tax be increased by a specific amount to create an employment fund.
- d) a financing model be found to contribute towards social and territorial redistribution of income and bring an end to the vicious circle in which insufficient investment results in inadequate social services. Continuity of the tax deficit also means that the social deficit will be a constant factor for Catalan youth.

- Catalan Public Social Security System

An employment policy requires the support and backing of a coherent social policy that ensures coverage of certain social services (lowering the regular retirement age, extending maternity leave, establishing criteria on disabilities, financial aid for minors, etc.) to effectively improve the welfare and purchasing power of a whole part of the population that currently has to continue working because these benefits are not available.

- Universal Basic Income

This basic income consists of a monthly payment for each and every individual, regardless of his or her situation in terms of employment, family and income. It is a proposal based on the distribution of wealth and the eradication of poverty. Applying it effectively would mean making a number of modifications to the current public system of social-security contributions and substituting all benefits and services provided by the present system.

- Reduction in Working Hours

This is one of the basic factors that can contribute towards the creation of employment. Within this context, shorter working hours are key to developing employment, but the anticipated results will not be obtained unless there is legal competence to regulate working hours and everyone works shorter working hours (between 32 and 35 hours/week, depending on the branch of economic activity) without lowering salaries.

A reduction in working hours cannot be left to collective bargaining because it requires a deeper and broader social commitment.

- Lowering the Regular Retirement Age to 60

- Labour Policies: Measures against the Lack of Job Security and Social Exclusion

Current temporary-contract modalities should be reduced and the new regulations on the subject completely eliminated.

With respect to social exclusion, the situation of young people with disabilities should be borne in mind, given that their unemployment rate is much higher than that of other young people. Labour-market conditions by no means make it easy for young people with disabilities to find work. Furthermore, the legal provisions on labour integration are not put into practice: neither in terms of the 2% of jobs reserved for people with disabilities in companies with more than 50 workers, nor with respect to so-called alternative measures. The situation could be considerably improved just by checking and monitoring companies' observance of the law. Not even the public administrations comply with the corresponding legislation currently in force.

- Promoting a Culture of Safety

The realities in terms of industrial hazards in Catalonia show that, despite efforts made when training workers, accident rates are not getting any lower and are among the highest in the European Union. Education should therefore be a fundamental factor. Promoting a culture of safety in our society is essential if we are to reduce the number of occupational accidents, and part of this culture of safety should be taught in schools. Schools are the ideal setting for starting to teach people how to prevent accidents.

- Training and information on the job market also need to be addressed by doing work on in-house training, promoting the rights and obligations of young workers, strengthening ties between universities and business, introducing new technologies and encouraging cooperation between youth observatories and the job market.

- The current modalities of temporary employment should be reviewed and new regulations on temporary contracts drawn up.

- The Catalan Employment Agency's monitoring of young people's transition into the world of work should be fostered, including mechanisms to guide young people during their entry into the job market, thereby generating a stable framework under which youth-association networks can obtain the information and advice they require to help young people find jobs. Appropriate guidance should also be made available to young people with disabilities, with special emphasis on the specific job vacancies for this group.

- Work needs to be created by encouraging young people's self-employment and promoting new sources of employment and the social economy.

- An Entrepreneurs' Statute should also be created as an overall answer to businesspeople's needs in Catalonia.

- We must ensure that young people have access to stable, quality jobs, labour welfare is improved and work stability facilitated, amongst other measures.

- The reconciliation of training, jobs and professional life should be facilitated, bearing in mind young people's situations and needs.

- The minimum inter-professional wage should be raised to 60% of the average wage in Catalonia.
- The prosecution of fraud in employment contracts (around 60% of contracts) should be encouraged.
- The public administration should undertake to curtail the use of temporary employment contracts with young people.
- Workshop schools should be promoted to help guarantee all young people can enter the job market.
- It is necessary to optimize the use of resources received from the European Social Fund, which are very deficiently managed at present.
- The job situation needs to be analysed, taking into account local problems existing in different areas.
- The conditions under which employment plans are currently developed must be improved.
- Studies should be adapted to the realities of the job market. However, it must be ensured that school programmes do not provide exclusively job-linked training because the aims of the educational system are far broader than that.
- Company practices in the field of workers' occupational training should receive support.

HOUSING

Young people's full integration in society is defined by many factors that enable them to become members of the community in the broadest legal sense. Achieving full integration is linked to two key interrelated factors: access to the job market, which provides economic independence, and access to decent housing, which allows young people to actually become independent.

However, the situation is complicated by the impediments of the real-estate market that prevent young people from obtaining their first home. Speculation and the absence of the public sector are two sides of the same coin. The lack of control of purchase and rental prices and the wide gap between young people's actual needs and the property available on the market make it extremely difficult for them to find a home.

Wage levels and the cost of housing are rapidly diverging and closing all doors on a large proportion of young people in Catalonia. And then there is the paradox of the construction industry, which has given no sign of declining in years – just the opposite. Therefore, while there is a real lack of housing, of the 70,000 homes built in 2002, only 30,000 were destined to be used as the main residence.

And in the case of young people with disabilities, there are many additional negative factors, such as the inexistence of housing specially adapted for them, the need for technical assistance which substantially increases the cost of equipping the home, the need for special care, etc.

In view of this situation, the public administration's resolute intervention is essential because the laws of the market are insufficient to meet the demands of most young people. Supply does not match demand, and the fact that prices do not come down despite the thousands of empty apartments is a clear sign of the times. And this situation has arisen as a result of the administration's permissiveness. The Catalan government is furthermore powerless in this area because, although the Spanish central government acknowledges the Catalan government's exclusive competence in matters of housing, the amount allotted to it in the budget is minimal.

However, this competence was void of any content when initially devolved. In fact, public policies to facilitate housing accessibility currently consist basically of public works, so it is essential that the Catalan government be given real competence for financial and credit policies, which it does not currently have.

Housing Policies in Catalonia

No branches of public administration have been able to influence the rhythm of the private sector or the demand for housing. Although many town councils have made considerable efforts, the results have been insignificant when compared with demand. Local governments have often had to take steps on their own and invest in promoting protected housing or create municipal corporations, which have played an important role in designing public housing policies.

Even so, local governments continue to overlook a vital point, often as a result of competition between administrations and party politics: they forget to consider what would be best for citizens. Between 4% and 5% has been invested in housing through the different local-cooperation funds, which is considerably lower than in other countries such as Germany and the United Kingdom (15% and 8% of the price, respectively). Investment in the promotion of housing and aid for refurbishment and rentals continue to be very low, and are restricted in terms of location and imperceptible when compared with actual needs.

The Catalan Housing Plan

Although the Catalan Housing Plan has brought a number of improvements, it has not been entirely completed and has consequently failed to attend to many people's needs. All Catalan towns and cities should have protected housing, coordinated by the Catalan government and the town councils, in accordance with the characteristics of each municipality and with special attention to the serious lack of housing in large cities and metropolitan areas. Investment is required throughout the territory to build new housing and also to refurbish existing buildings, renew deteriorated urban spaces and restore historical sites.

Rented housing is another field that needs urgent improvement, given that it can be an initial solution for young people. Sufficient resources should be dedicated to expanding

the supply of rented housing, leaving aside such simplistic, sterile arguments as saying that renting does not form part of Catalonia's housing culture. Such arguments are totally invalid if access to rented housing involves extra costs for young people in terms of expenses, taxes, etc.

Even so, renting is often unprofitable for both the tenant and the landlord. The clear tax advantages for buying lead many young people to take risks and assume greater liabilities than they are actually able to pay. Renting is a system that is taken advantage of by students, people who want to share expenses by living with others, and young people whose jobs often involve moving from one place to another, although it is not a definitive choice. And no aid is available in this area to alleviate the present situation.

A new approach to the political relations between the Catalan government and the town councils in Catalonia is needed. At present, relations with the different competent bodies of the Catalan government often become untenable and are seriously affected by a town council's political colours.

We therefore feel that a dialogue of service and cooperation must be established between the different branches of the public administration to develop and balance relations and investments that are beneficial to all and adapt to the needs of the town councils that lack such important, basic services as housing.

Furthermore, specific information should be made available on the supply of housing in municipal areas, focusing on four key factors: housing availability, income levels, demographic census and the forecasts of economic and urban growth in the area, as well as the territorial region to which the municipality belongs.

Land Policy

The importance of land in the price and the housing problem is indisputable. On average, land accounts for approximately 40% of the final price of a dwelling in Catalonia. The average price of housing increased by 3.9 between 1992 and 1995; and the price of urban land in the metropolitan area rose fourfold between 1985 and 1992.

Another factor to be taken into account is the specificity of the metropolitan area. Territorial centrality always has its price. Space is a rare asset, land in Catalonia is what it is and housing is needed in specific places. Policies on land and territorial balance are slow acting and can be influenced but not decreed by law.

The frequently used and totally simplistic argument in favour of mechanically applying the law of supply and demand, claiming that housing is expensive because land is expensive, that things are as they are because there is a lack of developable land and more needs to be put on the market, is therefore nothing but fallacious.

At the present time, there is enough developable land available to more than double the amount of housing, without counting the empty urban spaces and the immense possibilities of refurbishing. There is a lack of developed land that corresponds to existing demand.

Proposals for Creating Housing for Young People in Catalonia

There is a patent need for public intervention in the housing market. It is clearly an extremely rigid market, which also plays with such non-mercantile factors as the use of the territory (which is what constitutes the nation, and which, as such, is part of the public heritage) and society's need for something as indispensable as housing.

The following is consequently needed:

- A public housing policy for young people, promoted directly by the Catalan government, with priority given to the lower income brackets. So long as suitable land for protected housing is unavailable, in view of the currently urgent situation, a protected-housing quota ("solidarity quota") should be compulsory in all new housing developments, so that a certain minimum proportion of all private developments is reserved for protected housing in the same development or, in exceptional cases, in another.
- Public policies to protect housing in terms of taxation and aid granted to certain operators, priority being given to cases of public intervention and projects that are nonprofitmaking and/or have a cooperative structure. To meet current needs and provide for the lack of housing, a programme of officially protected housing must be established for the coming years.
- Renting should be promoted as a public housing option, provided public intervention is limited to solving temporary circumstances or takes place when people are just becoming independent. However, the unviability of other options, such as purchasing a house or apartment, should mean renting becomes a definitive solution.
- Aid or tax rebates for young people should be increased, as should the information available on the subject.
- Local government and private operators should collaborate to increase the supply of different kinds of housing.
- The needs of young people with disabilities should also be taken into account when they become independent, as should other aspects of their housing: personal assistants, subsidies for adapting their apartments and technical assistance, among others. It is also recommended that offers of homes for young people should include information on the level of accessibility and the possibility of adapting apartments.
- A public housing service should be created.

Rentals

- Create a broadbased supply of public rented homes by setting up a public corporation linked to Incasol to manage them, and facilitate institutional coordination.
- Apply tax penalties to the owners of homes that are uninhabited for more than five years, with the obligation in all cases of renting them out or selling them to the public administration.
- Promote the construction of housing specifically for young people following criteria of typology, dimensions and geographic location, including criteria specifically applicable to students.
- Adapt the functional distribution and space of apartments to modern requirements and lifestyles, e.g. smaller apartments in keeping with present-day family structures.

However, the specific needs in terms of space and adaptability of young people with disabilities must not be overlooked.

- Facilitate the option of purchasing rented homes, at least as far as public housing is concerned. This should be based on the appraised value at the beginning of the rental agreement and all amounts paid as rent up to the time of purchase should be deducted.
- Encourage town councils to provide any guarantees and bonds required to enable young people with job instability and special social difficulties to rent homes. Attempt to provide insurance coverage for them to cater for the months when they do not have a job. The town council would take out the insurance policy.
- Limit the costs of contracts and procedures for making use of purchase options on rented homes. Create rebates to cover the different local governmental procedures for purchasing rented housing.

Land Policy

The general land-zoning process must be completed to obtain a comprehensive development plan for the whole territory that is in accordance with the law and is revised regularly. Such revisions should also be carried out in accordance with criteria that restrict the zoning of developable land, not from a quantitative standpoint, but in terms of its location, with a view to creating urban communities with compact rather than scattered growth. The following is also necessary:

- Work together with local administrations to ensure that the supply of developable land is sufficient to avoid speculation, and that its location favours the growth of compact cities with no ghettos.
- Encourage the occupation of land with buildings that take up less space than terraced houses and single-family homes. And favour models of compact cities and urban communities with many activities, thereby avoiding the concentration of services in urban centres, the need for multiple transport services and parking facilities.
- Draw up an inventory of land belonging to public administrations and corporations that are currently not taken advantage of, or are underused, to prepare a programme rationalizing the use of land and a plan to develop and place land on the market. Priority should be given to the use of such land for public-housing initiatives.
- The Catalan Finance Institute should play an active role as a mortgage institution that backs the development of social housing.

Refurbishment

- Increase resources for the refurbishment of whole buildings and districts, beyond purely superficial, aesthetic restoration.
- Increase tax rebates on money invested in refurbishing people's main residence.
- Draw up a specific plan for rural housing to avoid depopulation and territorial discrimination.
- Implement refurbishment programmes to place available empty apartments on the market by regulating the temporary lease of urban property in exchange for restoration work.
- As far as purchase options are concerned, a reduction is needed on the initial expenses involved and the resulting taxation (exemption of appraisal costs, costs of installing utilities meters, and tax cuts on VAT and transfer tax). The concept of

protected housing should be redefined to cover all kinds of homes (new and second-hand), which should respect criteria as to price, area and income.

- Seek and promote new housing alternatives for young people, such as residence halls that provide greater privacy, i.e. fully equipped housing with common spaces and services.
- Promote protected housing through a development plan that reserves land for this kind of housing, subsidizes town councils that buy land for this use, applies a reduced VAT rate on purchases of such land and channels subsidized loans for the preparation of land zoned for protected housing.
- Encourage policies of cooperation between public administrations and the promoters of social housing.
- Take action with respect to VAT and income tax at the State level, by means of transfer tax at the autonomous-community level and property tax at the local level.
- Take tax exemptions into account with respect to reforms and the technical assistance required to adapt homes to the needs of young people with disabilities.
- Public housing policies should also provide for monitoring the quality of all construction and refurbishment work, take steps to ensure the transparency of real-estate markets (given that information is not always available to everyone) and control conditions of the habitability, safety and use of housing.

FOR A COMPREHENSIVE CONCEPTION OF YOUTH

EDUCATION AND CULTURE

Education should help students develop a critical spirit and the ability to analyse the world around them so they can make informed life decisions. The educational process should create independent, responsible, committed individuals with a sense of solidarity who are capable of living harmoniously in the community and building the future with others. Education should also bear in mind and fight against social marginalization due to gender, geographic origin, sexual orientation, disability, social class or any other reason.

Education includes formal education, i.e. the structured school educational system; informal education, which is the result of the interrelationship with the family, peers, physical resources and the environment; and nonformal education, as provided by the educational association movement. Nonformal education is where the importance of teaching about values is emphasized the most, which makes it a living form of education because values are not merely instilled or transmitted, but for the most part are lived and learned through experience. They are the values of today and are charged with a very clear idea: young people should not be discriminated for any reason and all of them should be treated equally.

The educational system is a fundamental and critical part of any society, which means the community should make a constant effort to discuss its good and bad points and make improvements. Education is particularly important for the acquisition of knowledge and values so young people and children can learn to live in society and become who they are. It is therefore necessary to take action to ensure educational policies in Catalonia are always designed with the aim of integrating formal, informal and nonformal education

and that the Catalan Ministry of Education takes this integral, complementary approach. It is particularly necessary to strengthen the work and cooperation between educational associations and the formal-education school system.

If this idea is taken one step further, we can see that social transformation is produced through communication. The discussion process and dialogue are essential to be able to question and reflect on preconceived ideas and approaches. Based on critical and positive communication, education is capable of directing action to achieve emancipation.

Educational levels in Catalonia have become comparable with those in other European countries in recent years. There has also been a major increase in the level of instruction of the younger generations, which are now highly trained. But the length of time young people spend in school has not merely been extended because the jobs they end up doing require higher qualifications. The increased level of instruction is also related to stiffer criteria for entry into the job market, staying there and getting promoted. This increased level of education leads to the phenomenon of overqualification and generates a number of expectations among young people that the job market is unable to satisfy.

We need an educational model that covers the different training stages and requirements of young people and children. This public educational system should be for everyone: a system that provides suitable training for vocational development, and is also an essential tool for the overall development of responsible, committed and critical people. Education should make it possible to provide equal opportunities and abilities, avoid creating divisions between those who are critical and those who are passive, or between students who are trained and have good job perspectives and those who have little training and fewer possibilities for the future. Education can change the future.

Besides trying to fill the gaps that still exist in primary-school, secondary-school and university education (greater participation by students and strengthening the student association movement and democracy, and improving decision-making systems at public centres, among others), different approaches, debates and challenges will have a strong influence on the educational system in coming years.

With regard to primary and secondary school, one of the priorities is to stop the implementation of educational programmes like the ones proposed in the Organic Law on the Quality of Education, and to reform the educational system by eradicating, first and foremost, the problem of school failure, drawing up study plans that guarantee comprehensive education, and adapting subjects and teaching methods to the present and today's social needs.

Education should be provided in conditions that are suitable for young people and public education should be a priority for the public administration. Chronic financing deficits should be dealt with by promoting public education. This reorganization of the educational system should be carried out in conjunction with the entire teaching community and not by working against it. Otherwise, today's problems will not be solved.

We should have access to quality education capable of responding and adapting to the needs of each and every young person and child and providing resources that guarantee individualized education programmes. An effort should be made to ensure everyone moves forward in their own individual and social development, regardless of their circumstances with respect to origin, culture or disability.

Vocational training should be a fundamental tool for preparing young people to become stable members of the labour market. It is necessary to fill the current gaps in the instruction provided in some training cycles, as well as the relationship between education and current professional needs. Of special importance are training cycles in the area of new technologies and the new professions created as a result of scientific advances. Vocational training should be given greater emphasis and recognition because it is just as important as university training.

The current situation with different levels and stages makes it difficult for students with little motivation to finish the entire educational process. Moreover, clear ties with the professional world are lacking, as is an approach that teaches the importance of ongoing training throughout life.

With regard to the university system, action has to be taken in two directions. It is first necessary to make real improvements in the current Catalan university system by increasing public financing, ensuring the public university is effectively free, making governing bodies truly democratic, and giving students and student associations more opportunities to participate and greater decision-making capacity. Public expenditure in the university system should also be increased so it is on a par with the OECD average. It has been suggested that there is a need to increase public spending on higher education to 1.75% of the GDP, and to boost financial aid for students to 0.27% of the GDP, i.e. the EU average.

But financing is not the only factor synonymous with quality. The lack of youth participation is very evident in the university and has a significant effect on quality. It is necessary for student representatives to have a greater say in university governing bodies. Therefore, as stipulated in the CNJC document on the university model, the current Catalan University Act should address the issue of the make-up of social councils.

Young people's access to university is crucially dependent on scholarships, which should be granted based on a set of fundamentally economic and social criteria so the university becomes a space for real social participation. Catalonia should have its own universal scholarship system that is flexible and capable of adapting to the needs of the people interested in receiving training. It is also necessary to ensure young people can enjoy the opportunity to become independent and live on their own while they are doing their university studies. It is therefore necessary to improve the current situation in Catalonia, where little money is invested per student and only limited resources are devoted to scholarships.

Young people with disabilities should also be able to enjoy the possibility of participating in higher education. With this aim in mind, universities should implement the programmes required to ensure these students can gain access to and participate in

university life under the same conditions as everyone else, i.e. barriers should be eliminated, curricula adapted, technical aid provided in the classroom, etc.

On another level, studies on the quality of higher education should be done and it should be ensured that the Quality Agency is working correctly. In short, the university should be a training space that produces excellent professionals who know how to think.

The second major question is the European convergence model, a key element for the future of our university system. A clear effort should be made to promote research and development and make it one of the quality features of Catalan public universities. The convergence model should be approached with the aim of making higher education available to all, improving teaching levels and providing greater opportunities for students.

With regard to culture, it is important to create spaces for personal and cultural expression, artistic creation and the participation of young people; spaces that make it possible to develop a critical spirit and the ability to choose; spaces where the creation and expression process itself is valued more than the results obtained. It is also necessary to take action to make culture more accessible to young people because the cost of attending cultural events is very often too high for young people's budgets (if they have one) if they are students and dependent on their parents, or if they are immigrants, among other situations. All culture should be available to everyone without exception and without exclusion, in specific reference to the high prices of certain performances and/or cultural venues.

Unfortunately, cultural policies for young people do not bear in mind basic values such as participation and equality. And very often it is the market that sets the standards. Culture continues to be a tool in the hands of the government, which benefits from certain groups and marginalizes others.

HEALTH

In the twenty-five years between the 1st and 3rd Catalan Youth Congresses, the population has increased, life expectancy has gone up by five years and the population pyramid has been inverted. In ten years, the 75-and-over age bracket has increased by 35.6% and the 15-to-29 age bracket has decreased by 7.65%. Infant and adult mortality rates have gone down, but the mortality rate of young people has stayed the same.

We are therefore in a situation in which young people's health is not improving as one would expect. The main causes of death among young men and women have not changed in the years that have passed between the issue of one Youth Charter and the other. They are still traffic accidents and drugs, although AIDS already had a prominent position on the list when the 2nd Charter was issued. All these causes of death are avoidable, and yet they are still present among us.

Since the World Health Organization (WHO) expanded the definition of "health" by putting the importance of physical, mental and social wellbeing, the prevention of disease and the promotion of healthcare on the same level, a conceptual change has taken place that has

resulted in important advances in healthcare policies, and a more prominent role of the association movement in these policies. We are now perfectly aware of the strategies required to prevent most of the diseases that affect human beings. Unfortunately, the efforts made by the public administration to apply them to young people are still few and far between. In many cases, youth organizations have had to take responsibility for doing so.

Health is not just an individual asset, but one common to all. As such, it should be protected and promoted and not merely restored when it is lost. But the healthcare system is still not completely understood, given that self-medication has increased, doctors' and pharmacists' advice has lost value, and patients do not make use of primary healthcare centres the way they should, but tend to overuse hospital emergency services.

Because youth is still viewed as a problem, as stated above, many youth policies on health issues are based on prohibition and not on working closely with young people themselves.

We are now in the 21st century and it seems that budgets and programmes still only earmark funds for drugs, AIDS and unwanted pregnancies. Other issues such as eating disorders, mental ailments and mental and physical disabilities should not be overlooked. For about a hundred years, drug consumption, production and dealing have been dealt with from the perspective of prohibition, as if they only affected young people, a factor that has increased the level of criminalization. The opposite of the desired effect has been achieved: the illegal networks of drug dealers have become consolidated and young people's inherent curiosity and increased sense of living for the moment have led to greater use, and not only of traditional drugs such as heroin and cocaine, but also marijuana and synthetic drugs.

Sexual relations are still considered taboo in many contexts. At school there is talk of gender-based differences, but not of the nature of sexual relations, especially when they occur between members of the same sex. The television is full of more and more explicit images, but parents and children are still too embarrassed to talk about sex. There are very few public centres that provide advice and answers to such questions, and their timetables are not adapted to the schedules and needs of teenagers. Tied to all this is the major epidemic of the last 20 years: infection from the human immunodeficiency virus (HIV).

Although not a transmitted disease like AIDS, traffic accidents also create situations of social exclusion whenever they cause mental and/or physical disabilities. Architectural and human barriers create difficulties for many young people when it comes to getting around the city or town where they live so they can continue with their studies, find a quality job and, in short, have a life like any other young person. The public administration and youth organizations should prepare awareness campaigns aimed at reducing the number of traffic accidents. And the rehabilitation needs of young people with disabilities should be guaranteed, and not only for those who have had a traffic accident, but also for young people who are affected by chronic diseases that cause invalidity.

However, some advances have been made by the public administration and youth associations in terms of adopting youth policies in the area of health. But we occasionally

have the feeling we are taking one step forward and two steps back when it comes to the image society still has of young people, as fed by the media's simplistic, negative clichés.

If the aim is to make real progress in terms of health and youth, it is not enough to merely examine the statistics on youth trends and consumer habits. Taking a quantitative approach to the reality of young people in terms of health would be a good place to start, but it should not be the only approach used to create youth policies on health. It is necessary to go further by interpreting survey figures and complementing them with qualitative studies that address the deep-seated reasons young people behave in a given way.

It is time to do away with reactionary and moralistic health policies and concentrate on preventive ones. Moreover, work should be done with the participation of young people, parents, educational institutions and government authorities to create a more favourable environment so that young people can enjoy their free time without pointless prohibitions and still have the healthiest life possible.

In Catalonia, many associations, organizations and public administrations have launched awareness campaigns to provide information and strategies to promote health among young people with varying degrees of success. Many are aimed specifically at young people, but are prepared without their input, which means these campaigns have only a limited impact. Such campaigns are generally more successful when young people have direct or indirect input, or when the conditions for participation are better. Youth organizations can be the perfect counterbalance to institutions when it comes to encouraging participation among young people. If we understand information to be a form of participation, it is clear that information services on health matters aimed at young people should be managed by young people or their opinions should be taken into account.

Young people want more information about health issues, personal development and consumer affairs. This information should be provided by schools, youth advisory centres and the media. Parents also play an important role. Although the situation has changed considerably, these issues are still not discussed in the family in some cases. And, of course, information on basic health should be readily available to young people at primary-care centres without any kind of discrimination.

We young people believe in dialogue between equals. Therefore, in matters as personal as health, we often place more trust in the explanations of another young person. This is the truth of the situation and, although the public administration generally accepts this reality, it should bear it in mind to a greater extent. This is especially true with regard to the administration's awareness campaigns on AIDS and traffic accidents, among others. Very often they are basically unilateral prohibitions predestined to failure.

If the public administration does not know how to communicate messages to young people, it can leave this responsibility in the hands of the youth associations that know how to do it. It should trust these organizations more and consult them on how to focus awareness campaigns that affect young people or even let them be the ones to put them into practice. In other words, if the public administration has all the political

power and economic means to start up a campaign, and the youth-association movement has the executive power and knows who the campaign should be targeted at, there should be coordination between the two parties. This can be done either by working together and dividing tasks and resources or by having youth associations handle the organization while the public administration provides the financial and material means.

However, we have learned over the years that there are two inherent dangers to this approach. Firstly, when the public administration outsources a service, it often reduces the budget, which consequently makes the situation of the organization handling the service more precarious. Secondly, when the emphasis is placed on civil society, outsourcing initiatives to the third sector often becomes an excuse for the public administration to do less. We feel it is necessary to set up a Committee on Health Policies for Young People to bring together the representatives of associations, the Catalan government, city councils, companies and the other groups involved so their combined efforts can be put to use and common, effective, coordinated action can be taken.

A campaign should not be merely a TV commercial or a printed brochure. Analysis should be done before it is started and the results should be evaluated once it is finished. Coordination is needed between institutions, associations and young people to find a way to tap into the opinions of young people on the campaign and find out whether subsequent action should continue in the same direction or the message should be changed. It is also necessary to find out if the message reached the target audience and the objectives were achieved.

In summary, with the desire that a public, high-quality healthcare system is guaranteed, Catalan young people make the following contributions on the six areas of health that most affect them:

- **Drug use.** Preventive messages should be adapted to the reality of young people without stigmatizing them for their behaviour. Drug use occurs at any age, but society in general and the public administration's awareness campaigns in particular seem to believe it is only a crime when young people use drugs.

Distinctions should be made between different drugs, a difference should be made between use and abuse, and young people who use drugs should be educated about how to reduce risk and be responsible users. Despite what many adults believe, being open to freedom and tolerance with regard to drug use and passing legislation on the issue will not encourage young people to use drugs. Rather, it will be a way to give them more responsibility for their actions.

- **Free-time activities at night.** While alternative free-time activities are a way for young people to do other things besides what consumer society expects them to, most other people are unaware such alternatives exist and immediately assume they are negative and need to be controlled. Nothing could be further from the truth. Young people should be trusted to be able to organize such activities themselves. And bearing in mind that there are different kinds of young people, the public administration should not attempt

to group them all in the same nighttime activity programme, but hand over management of these activities to young people so they can adapt them to their own tastes and expectations.

- **Sex education.** In the discussion above on the risks associated with sexual relations, the focus is primarily on AIDS and unwanted pregnancies. However, it is necessary to go beyond these specific aspects and work dynamically on other sexually transmitted diseases and emotional-sexual health in general. This approach should be taken in schools, but also in youth activity centres, *casal* social centres, Scout groups and other associations that work with children and teenagers so that strategies can be started up, given that the climate of trust generated in these environments is ideal. It is consequently necessary to ensure nonformal educators are given the information and training they need to introduce sexuality into games and debates.

- **Young people's health and the media.** Simplistic messages, generalist campaigns and the falsehoods that appear in the press do not respect young people as people, and do not reflect the complexity of life in society. It is good to teach people, but not with a paternalistic or a manipulative approach. Information should be accurate, promote a critical spirit and attempt to reduce damages. Journalists may need as much advice as young people in this regard.

- **Young people's image of themselves.** Adolescence is a critical period when young people begin to mould an image of their own bodies. It is therefore necessary to favour a social context capable of reinforcing young people's self-esteem. Many unhealthy habits in the media and commercial advertising are presented as if they were not harmful. The public administration should exert pressure to ensure information is truthful and not assume young people will be able to distinguish between healthy and harmful habits.

- **Mental health.** There are very few mental-health centres specifically for young people in Catalonia. There is a great deal of demand and very little supply. Either more centres should be opened or more qualified personnel should be hired and timetables made more flexible. Otherwise, the number of young people with mental disabilities and problems of self-esteem will increase and more young people will be marginalized by society.

- **Young people with disabilities.** Overall work with a biopsychosocial approach should be done with regard to the health of young people with disabilities. This includes medical aspects (testing, rehabilitation, physiotherapy), psychological factors (self-esteem, mental health) and issues related to the social environment.

SUSTAINABILITY

We are aware that the way the world is being developed is causing severe damage to the planet. For this reason, young people believe it is necessary to promote sustainable development to deal with this problem. Sustainable development is the term used to combine economics and ecology with the aim of improving our quality of life in a way that is fair for all people, while bearing in mind what we leave behind us so future generations can cover their needs. The aim is to achieve a harmonious balance between

the environment and human activity while bearing in mind social needs, technical possibilities, ethics and the availability of natural resources.

Environmental debates on sustainable development and the changes in public policies only serve to highlight the insufficiency of the measures adopted and the scope of the economic and social problems addressed.

It is necessary to promote environmental education as a permanent process through which individuals and society as a whole are made aware of their environment, values, responsibilities, experience and willingness to take action on the individual and group level to solve current and future environmental problems. We young people believe that sustainable development is a public strategy that should be applied and not a mere declaration of intent.

The culture of sustainability calls for profound changes in current policies. It is first necessary to accept the cross-cutting nature of environmental policies and their implications at the economic, social and cultural levels. It is also necessary to maintain coherence between what is said, what is thought and what is actually done. It is difficult to break out of the vicious circle of the ecologically unsustainable economic model that makes growth a constant need instead of pursuing the objectives all communities desire. But young people should not get caught up in this dynamic. We should not buckle under the pressure of economic sectors that refuse to adapt to the model of sustainable development.

To a certain extent, it is necessary to change the hypocritical mentality that says there are no alternatives to the disorganized consumer model currently in vogue, especially when it has been demonstrated that such alternatives actually do exist. This is even true in a field as paradigmatic as transport, where efficient alternative technologies to the use of oil and natural gas are available.

As stated in the Rio Declaration, the best way to deal with environmental issues is to have all interested citizens participate in their corresponding field. In Catalonia, everyone should have access to the environmental information in the hands of the government, including information on materials and activities that present a danger to the community. People should also have the opportunity to participate in decision-making processes. Governments should promote the general public's awareness and participation by making environmental information available to everyone.

Sustainable development calls for the participation of different societal agents, including community groups, youth associations, non-governmental organizations and companies. All these agents should work with the government authorities to identify problems, find innovative solutions and start up the programmes designed by everyone. This will ensure the long-term results are better and more sustainable.

There are at least three basic requirements for effective participation of citizens and citizen groups in decision-making: access to information, a climate of dialogue between citizens and the public administration, and mutual responsibility. All this should be expressed in a strategic Agenda 21 that is binding and in which everyone participates. It

should also include the lines of action stipulated at the Earth Summit in Rio de Janeiro and by local experience. Useful contributions to the decision-making process can only be made when access to information on the economic, social and environmental factors of sustainability is free and equal for all.

It is important to be aware that there are many different kinds of ecosystems in Catalonia. The uncontrollable pressure of urban planning in recent years and planning that does not respect the environment have led to a situation of collapse, especially in the metropolitan area of Barcelona and tourist areas in the mountains and along the coast. It is therefore necessary to draw up a new Territorial Organization Plan that enforces internationally adopted commitments (the Earth Summit in Rio, the Johannesburg Summit on Sustainable Development and the Kyoto Summit) to ensure our environment is a sustainable and habitable place.

TERRITORIAL BALANCE AND SOCIAL COHESION

In order to create a cohesive society, equal rights and opportunities should be guaranteed for the development of individuals and the community, and diversity should be borne in mind and respected. Territorial balance is a cross-cutting concept that should be based on sustainable, harmonious development of the territory, while guaranteeing the same opportunities, as well as the respect and promotion of different territorial models.

Territorial diversity determines the existence of specific needs. Inequalities between the rural and urban worlds are clear when it comes to new technologies, basic communication infrastructure and the like. Employment, housing and transport are the most important factors for territorial balance and social cohesion.

Immigration: The Present

The 1st Catalan Youth Charter began as follows: *“We want a society that rejects no one and makes no one feel marginalized”*. Young people’s opinions are starting to be heard and valued, but this ideal has yet to be attained. In 1977 Catalan young people discussed the immigration phenomenon and demanded that *“young immigrants be welcomed and activities organized to help them understand and assume Catalan culture. At the same time, measures should be taken to ensure that belonging to a national or regional ethnic minority never becomes unfavourable and that the right to maintain one’s own identity is still respected”*.

The rapid changes that have occurred in Catalan society in the last 20 years have made it difficult for people to adapt gradually. And yet institutional progress has been even slower than reality itself, which means there is still much to be done. Because of its geographic location, Catalonia has always been a meeting point and a melting pot of cultures and races. Catalonia has had the capacity to create its own identity based on finding ways to accept and express the cultural elements that have come from outside. At the present time, about 25% of the foreign population registered in Spain lives in Catalonia. Therefore, Catalonia has to offer rights to its new citizens and allow them to

exercise their responsibilities: education, young immigrants' ability to become independent and live on their own, and healthcare services, among others.

The motivations for and nature of current migratory flows have obviously changed compared with most of the migratory movement that has occurred throughout Europe's history, especially during the 20th century. In recent years, the number of people immigrating has grown considerably as a result of widespread poverty and the precarious economic conditions of most of the world's population. Moreover, the development of economic relations, communications and transport has globalized life and increased the mobility of the people living in the world. Because of its economic progress and the resulting improvement in the quality of life, Europe has become one of the leading destinations of this immigration due to its geographic location and historic and cultural ties with other peoples.

Migratory movements have always existed and continue to be an unresolved issue throughout the world in the sense that immigrants must experience the tragic reality of travelling illegally and not becoming citizens upon arrival in the country they move to. Other factors include xenophobic attitudes towards anything foreign or unknown that are sometimes supported by public institutions and even politicians, not to mention approaches that seem to ignore the multicultural reality we live in and refuse to see the enriching contribution of immigration. We young people want to change this perspective.

It is necessary to recognize that social and economic exclusion are more common among young immigrants, many of whom have fled from very hard conditions in their countries, only to come face to face with a reality that is not only difficult, but entirely unfamiliar. The causes of this exclusion can be found in immigrants' lack of relations with communities other than their own, mutual distrust, the ineffectiveness of immigration laws, which often take an obsolete approach, and the fact that many immigrants settle down in the country without regularizing their situation.

Discrimination, ethnocentrism, marginalization, intolerance and racism, etc. are some of the phenomena that threaten our society. They represent humiliation and a challenge to the most basic principles of human respect, dignity and equality all people deserve, as well as a threat to society's ability to live together in peace.

Catalonia is currently a multicultural society in that it has people from all over the world. The 2nd Catalan Youth Charter addressed this challenge: *"The future will be more and more intercultural. We must now begin to learn how to establish a dialogue and comprehend different cultures and ethnic groups. We must open our minds, transform our cultures into a dynamic and changing component, and structure relations between cultures in a network with many points linked in the same order and the same pattern"*. Fourteen years later, an essential point has to be added: ensuring that all young people can live in conditions of dignity.

Immigration: Challenges and Progress

We demand that the agents who design educational policies acknowledge and provide specific support to the educational association movement, and that this movement's knowledge,

resources and experience working in the area of education with immigrant children and young people be put to use, and that the exchange of opinions and knowledge be made easier.

It is essential for education to be viewed as a tool for producing free and aware citizens, i.e. as a tool for social transformation. The educational association movement, youth activity centres and Scout groups are often responsible for receiving immigrant children and young people in Catalonia. Along with schools, these spaces are where young immigrants make their first contact with people of their own age of different origin, and where they learn new customs and make progress with their knowledge of the Catalan language in an environment where it is normal to use the language and in everyone's interest to do so. The educational association movement plays an important role in the integration of these young people, and also provides incentives for generating interest in people and realities that are different and unknown. The work done by the educational association movement is different from that done by leisure services.

Recognition by educational authorities and institutions of the work done by the youth-association movement to facilitate the integration of children and young people of different origins is essential to be able to continue making progress. It is also necessary to support the projects organized by associations and groups of immigrants and the youth-association movement that fight for young immigrants' rights as citizens.

We young people demand that the personal, social and employment rights of immigrants be protected as part of the process of becoming fully fledged citizens of Catalonia. It is also necessary to ensure these people effectively enjoy freedom of association and the right to go on strike. With regard to immigrant-welcoming policies, comprehensive, cross-cutting policies should be designed that deal with the global reality of migrations. It is necessary to understand the economic reasons for migrations that end in Catalonia, and these reasons must be addressed in a responsible way. We need policies that allow young immigrants to become independent and live on their own, that grant them full accessibility to the formal and nonformal educational world from primary and secondary school to the university and vocational training, and that facilitate recognition of the qualifications earned in young immigrants' countries of origin.

Just as all Catalan citizens should enjoy guaranteed access to culture, newcomers should also have the same right. It is necessary for schools, vocational-training centres and universities to deal with this changing reality in today's society by adapting their curricula. But that is not all: they should also deal with it from a global perspective and everyone should be able to participate. This will be the best way to generate social and political involvement, one of the definitive signs of a society that knows how to live together in peace.

There are many cultural initiatives that promote amateur cultural practices and thus facilitate the integration of immigrants. But major investments in cultural infrastructure often cut back their support for such activities. This framework of priorities should be redesigned.

Another reality to be dealt with is the formation of ethnic ghettos in schools. Avoiding concentrations of ethnic groups and encouraging diversity in schools are measures that should

be implemented to achieve a situation where living with other ethnic groups is normal and immigrant students are distributed proportionally without discrimination based on the country they come from. This policy should be applied with the participation of the entire educational system throughout Catalonia, i.e., public, private and state-subsidized schools.

Projects that provide bridges between Catalan youth organizations and immigrant groups should be encouraged and similar projects should be systematically promoted in other fields, such as education, the social sciences and the business world. This will help break down the accessibility barriers met with by many young people who have just arrived and do not have clear references that can help them. Generating and taking advantage of tools for making contact with these young people will facilitate the establishment of such bridges, which are currently so necessary.

Immigration policies will be difficult to apply if the current welcoming system is not addressed. Welcoming should be facilitated so that Catalan society can also adapt during the integration process (which should not be confused with assimilation). It is especially important to facilitate the welcome given to young people without resources who have just arrived. Bureaucratic processing of nationality, residence, work and study applications should be sped up, and it should be ensured that the people who plan to stay in Catalonia are able to do so in conditions of dignity and that all people's right to citizenship is recognized, regardless of their origin.

To do all this, it is necessary to guarantee the maximum right of citizenship: the right to vote. We propose that a period of no more than two years be established for immigrants who are registered with the city to be able to vote and/or become candidates in municipal and/or parliamentary elections in Catalonia.

Territorial Balance

Organizing the territory in Catalonia is not a trivial undertaking because it can help ensure young people have a normal life in the place where they were born or want to settle down. The diversity and complexity of the Catalan territory should be acknowledged as an enriching factor and a sign of diversity, which is why the lack of infrastructure and social services in some counties should be dealt with. The drop in demographic levels of young people, particularly in rural communities, should be halted. The problem of young people's access to housing should also be addressed, and should never be a reason for young people to leave their place of origin.

In rural communities, political-social co-responsibility should be promoted to ensure young people are motivated to take action and make proposals for the future, particularly with regard to access to housing and employment, so they can continue living where they grew up. The situation should also be improved in rural communities with regard to new technologies, logistics and communication, the importance of which should be viewed as a factor for ensuring the rural and urban contexts are on an equal footing, and, to this end, positive-action or affirmative-action methods should be used. To achieve territorial balance, it is essential to promote and support young people living in rural

areas and provide them with public services and the chance to earn a better living because they are the future of the territory.

The way to fight against emerging rural depopulation is to ensure that young people can continue living in the country towns where they grew up. Young people often leave for reasons tied to the lack of opportunities. Equal-opportunity policies are needed to stop this depopulation and attract new people. Such policies involve equipping the territory with infrastructure, communications and services within a framework of territorial organization that ensures clear, precise protection of the environment. Scholarships should also be granted to people living in rural communities to offset the additional costs of accessing services that city dwellers have easier access to, such as university studies.

It is also necessary to address the unique situation in mountainous regions, where the effect of the geography on communication networks, the low population density and the lack of young people create difficulties for meeting, socializing and organizing associations with other people. It is particularly necessary in these regions to make basic services a priority: road networks, intercity public transport, telecommunications and support for new technologies. To implement these changes, rural schools should continue to be the focal point. More day-care centres should be opened and more extracurricular activities organized. It is also necessary to promote the association movement in rural communities, provide support to youth initiatives and encourage village social centres to channel the demands of the entire community, including those of young people. Also lacking in rural communities are environmental-protection policies, which are necessary if we want areas like the Pyrenees, Montsec and others to be still worth visiting in the future.

Another important part of rural communities are farmers. In order to guarantee a dynamic agricultural sector and ensure the territory is balanced, we feel it is essential to encourage young people to take part in farming activities. However, when young people want to begin this activity, they often discover there is a system of production quotas and rights designed to regulate the market and limit activity to guarantee minimum price levels. Gaining access to these essential production rights is very expensive.

A second problem in the agricultural sector is related to the basic tool for farming: the land. Young farmers discover there are no regulations that make it easier to gain access to land. Thus, when they are just getting started as farmers and need to buy land, they discover that unfair, uncontrolled speculation has jacked up prices astronomically. For this reason, they demand that a protection system be set up for farmland, along with a system to control land sales to ensure the land is used for production purposes and is not bought up by people with no ties to the agricultural sector. It is particularly important to favour small, family-owned businesses.

Another aim is for agricultural production in Catalonia to be valued for what it is and for the advantages it offers in terms of phytosanitary production conditions and nutritive value compared to products brought in from outside Catalonia, whose long journeys have clear effects on product quality. Greater support should be given to products from Catalonia and those that have the denomination-of-origin label, not to mention small industries with

links to this production, because they are representative of Catalan and Mediterranean food culture. The promotion of organic and alternative farming techniques that respect the environment and reflect issues young people are very aware of should also be made a priority.

Mobility

The first principle of sustainable mobility is reducing the travel needs created as a result of insufficient service in the area where we live. And yet mobility is a standard part of our daily lives, given that we have to travel to go to school and work, and to meet with friends. We should be able to do all these things without having to depend on private transport. The need to improve the Catalan public communications network is therefore urgent, especially the public transport system (buses, trains). Planning in this area should take into account the needs of young people, especially needs related to accessibility to guarantee the mobility of people with disabilities.

Different social platforms have expressed the need to guarantee access via public transport to industrial estates and study and leisure areas. The culture of using public transport is generated by promoting its use wherever it is needed. The public transport system (buses, trains) should be useful and well connected. Information on the system should be readily available and coordinated by all the administrations involved.

The Association Movement, Social Cohesion and Territorial Balance

The participation of young people and associations is a key part of territorial balance and social cohesion. An effort should therefore be made to strengthen the local youth-association movement as one of the backbones of participation in the territory and as a way to discuss and develop public policies at the municipal level. Wherever youth associations exist, it is easier for young people to express their problems as a group.

We feel that the model of local youth councils at the municipal and county level is an important tool for achieving this aim. It is therefore essential for the Youth Participation Act promoted by the National Youth Council of Catalonia to be passed and put into practice as a strategy for the future. The promotion of the basic youth-association movement and the participation of young people in Catalan towns and cities should be a priority of town councils and supramunicipal bodies. The consolidation of the work done in recent years to promote and set up local youth councils should be improved in terms of quality so a true network of youth associations exists in the territory.

GLOBALIZATION AND CONDITIONS FOR PEACE

The current development model generates situations of inequality and injustice outside Catalonia. Globalization in and of itself is not necessarily negative, but it generates new problems that call for new solutions. If the marketplace is globalized, human and social rights, among others, should also be globalized to counteract the unfairness created.

And the corrective measures in the marketplace that make up for the inequality generated by globalized markets should also be global in scope. It is necessary to promote the notion of a global consciousness, which is the embryo of global citizenship.

GLOBALIZATION NOW

According to the United Nations, it is calculated that from 1995 to 2000, the world population of young people grew an average of 0.7% each year and went from 1.03 billion to 1.06 billion (i.e., 518 million young women and 543 million young men between the ages of 15 and 24). Another statistic of interest is that nearly 60% of the young people in the world live in developing Asian countries, 15% in Africa and 10% in Latin America and the Caribbean. Approximately 15% live in developed regions. According to this source, young people represent 18% of the world population.

Young people suffer the consequences of uncontrolled globalization. Such globalization involves an alarming trend whereby existing social inequalities are becoming worse and the poverty levels of the most disfavoured social groups is increasing. The new economic world order defends the notion that the free circulation of goods and capital will improve the wellbeing of most of the people living on the planet. However, there are many factors that tend to keep this from actually happening.

There have been many attempts to try and demonstrate the lack of coherence of this world order. In this regard, we welcome all networking projects that propose new lines of action regarding the interrelationships between North and South. This is where young people have the most important role to play and international institutions and organizations are starting to include them in their programmes. The report of the World Youth Forum acknowledged the importance of young people's participation in the preparatory process of the World Summit on Sustainable Development in Johannesburg, and praised it as an example of participation.

Finally, young people are faced with many complex challenges and problems in areas of conflict. There are many causes of such conflicts (economic, social, religious, etc.) and the fact that there is rarely only one cause makes solving the conflict that much more difficult. Therefore, despite good intentions when it comes to dealing with the consequences, more work should be done to prevent conflicts from arising. Moreover, the concept of safety has changed and the fear of terrorism has become more widespread, which is how governments justify their excessive spending on weapons and military R&D.

CHALLENGES FOR THE FUTURE

EUROPEAN MOBILITY AND INTERNATIONAL COOPERATION

Within the framework of the European Union, work should be done to markedly increase study levels so they are on a par with those in the rest of Europe. EU projects such as the Youth, Comett, Erasmus and Euromed programmes need to reach more people and

greater resources should be earmarked for other programmes so students' needs are addressed. To this end, an office should be opened in Catalonia to coordinate these programmes. The government of Catalonia should help with exchanges between students and the cooperation projects they organize. Emphasis should also be placed on study plans in subject areas and activities that promote international cooperation and active solidarity with the peoples of the world.

We want Europe to be socially advanced and Catalan young people would also like to see decisive steps taken towards the creation of a European social space that is fairer and has a greater sense of solidarity. The European unity we share should be based primarily on improvements to the quality of life and the rights and freedoms of each citizen, and not only on facilitating trade for business.

FOR POLICIES BASED ON SOLIDARITY AND COOPERATION BETWEEN NORTH AND SOUTH

In a world divided between rich countries (including ours) and poor ones, Catalan young people cannot ignore the injustice created by the current economic and social world order. The planet has gone from forms of direct colonial dominance to more subtle kinds of cultural dominance and economic neo-colonialism that have generated high levels of foreign debt throughout the world and had a devastating effect on poor countries. Denouncing this situation should go hand in hand with an active commitment to cooperate for the development of less-favoured countries, and this commitment should involve setting up a dialogue with these peoples and cultures without imposing any pre-established models.

Governments should back initiatives that support cooperation for development, and should make an active commitment by supplying the technical, economic and human resources needed in each case. In particular, projects should be facilitated that encourage active, decisive participation of all parties. A clean break should be made with welfare cooperation models, and only intrinsically democratic and participatory approaches should be supported.

Another way to manifest this desire for cooperation is through commitments like the one made by the National Youth Council of Catalonia to devote 1% of its budgets to development projects. It is necessary for social organizations, companies and the public administration to implement the United Nations proposal of devoting 0.7% of their GDP or equivalent to development projects. Youth organizations should do likewise and devote this amount to developing youth-related cooperation projects in underdeveloped and developing countries.

In a 1999 survey on foreign debt in Catalonia, a good part of the population of Catalonia supported the idea of pardoning the debt of developing countries. Despite the technical difficulties this would involve, it could lead to a major change in international relations between peoples. Special emphasis should be placed on Africa, which is ignored today more than ever and where Catalonia has some historical ties.

We also demand that the Catalan government and the public institutions facilitate and support the multilateral role of international relations as advocated by the European

Union, and help resolve conflicts of interest from a perspective that attends to the needs of the citizens of the country or region. The European Union should support a democratic regional construction model based on the principle of subsidiarity.

FOR PEACE, DISARMAMENT AND GOODWILL

Peace should be built in Europe and throughout the world beginning with goodwill, mutual trust, peaceful coexistence and cooperation in all areas, as well as a profound sense of democracy and freedom. We want a united Europe that plays a key role in peace processes and is committed to fighting for human rights, solidarity and environmental balance.

For this to be possible, relations and exchange between young people throughout the world should be promoted as a basic tool for the education of taboo-free citizens who are committed to cooperation and solidarity between peoples. The public administration should earmark funds and increase existing resources, promote exchange programmes at the European level, and take action to remove all technical, political and economic barriers to the free mobility of young people in Europe and in the rest of the world.

Peace policies call for the acknowledgement of the need for a new economic and social world order that provides for balanced development of all the world's peoples. It is also necessary to recognize peoples' right to self-determination as a factor for the construction of peace. Our public administrations, associations and youth groups should be at the forefront in the support of the peoples who are working to achieve political, economic, social and cultural freedom because peace means more than just the absence of war.

Institutional commitment is essential for designing cooperation and development programmes in conjunction with youth associations and acknowledging the work done by the youth-association movement in the fight for human rights.

A disarmament policy should also be promoted that channels the enormous sums currently spent on weapons towards development programmes in the world's less-favoured social sectors. Young people support R&D into fields that encourage civil use and progress because we do not believe in violence as a way of solving conflicts. To solve a problem, it is necessary to understand the root of that problem. Wars do not address the root of the problem, but keep it buried. And this is not our objective.

We know that one of the groups most effected by war are young people, especially due to recruitment and its devastating consequences. Financial aid should be generated for countries that have gone through armed conflicts so they can reconstitute social and democratic structures, which are essential for preserving peace. It is particularly important to receive input from civil society, not so much in the form of assistance, but to develop social processes in places of conflict: associations, cooperatives and other organizations that help redesign the country's political, administrative and social system.

Civil society should be encouraged and supported in its efforts to play a key role in breaking down economic, social, ethnic and religious barriers. The advance of social

movements in recent years demonstrates Catalan society's growing interest in international affairs. This interest is manifested through acts of solidarity and fraternity between associations, peoples and cities. The public administration should support these initiatives with the understanding that peace between the world's peoples is essential to make the world a fairer place.

We propose that the culture of peace be included in the curriculum of the formal-education system. Education is a tool for rejecting stereotypes and breaking down barriers between people and groups. Peace is built at the political level, but also by companies, schools and the association movement. We demand that these players assume their responsibility to make our world a peaceful one.

Catalonia can provide an example of how people can live together in conditions of equality in an environment based on dialogue. We propose that the Catalan government promote research into conflict mediation. We believe that Catalonia has a lot to contribute to the construction of the international community and the avoidance of conflicts.

EUROPEAN INTEGRATION

Catalan young people are interested in getting to know and dealing with young people from all over the world as a way of contributing to progress and peace in a world where everything is more and more interrelated. Entry in the European Union offers new mechanisms and opportunities to make contact with other young people in Europe, so we will have to work in Catalonia to effectively become European citizens.

The process of debate that has taken place in the European Union in recent years has allowed us to make considerable progress, but has also led to some major disappointments that will have to be corrected in coming years. European nations should have an institutionally recognized European role in international affairs. Building Europe on the basis of member states alone does not make sense, among other reasons because subsidiarity is a key part of the Constitution of the European Union. In the next few years, the EU will have to deal with successive expansion processes and the entry of countries with considerable cultural, ethnic and religious diversity. Understanding this reality based on a political approach that is only capable of seeing member states is virtually impossible.

Moreover, it is essential to view the European Union as a space of diversity, which means it is impossible for it to be governed or understood with a one-sided view of things: the freedom of the people who make up the EU begins with showing respect for their ideas, regardless of what they are. Europe should be built as a melting pot of respect where citizens are free to think, speak, write and take action. The European Union cannot be a place where there is only one approach to how the system should work.

The Catalan Pro Europe Board should address youth issues and provide specific, comprehensive information on EU policies and programmes of interest to young people. To this end, we propose the CNJC becomes a member of the Board's Governing Council.

As stated in the document *186 Proposals for the Youth Association Movement: For a Participatory Democracy*, a well-communicated, well-equipped international centre should be opened in Catalonia to provide a venue for international events. Besides organizing its own events and acting as the International Youth Activities Centre, this centre should also showcase the activities of youth associations.

Placing Catalonia on the map involves creating infrastructure and earmarking funds to attract international youth organizations to Catalonia. One way to make this possible is to facilitate the presence in Catalonia of international headquarters of youth organizations.

It is also necessary to set aside funds so youth associations can implement real international policies. This involves providing support for these association's activities as described in their bylaws, which include taking action at the international level. Maintaining international relations should not represent additional economic costs that associations cannot afford, thereby affecting the quality of their relations at the international level.

THE DECISIVE ROLE OF YOUNG PEOPLE IN INTERNATIONAL AFFAIRS

Young people have a key role to play in an ever-more connected Europe. The definition of a cultural identity common to all European citizens cannot be built based on the sum of national identities. It is necessary to lay the groundwork for the true exchange of experiences, perspectives and proposals in Europe. European citizenship should be built on the basis of the mobility of people within the framework of a common social, economic and cultural space.

According to the resolutions of the Council of Europe's last Conference of Ministers Responsible for Youth, youth associations should be involved at the highest level in planning, programming and managing information services for young people, youth-exchange programmes and youth policies in general.

Catalonia cannot be a passive observer of European youth policy. Article 26 of the current Self-Government Statute of Catalonia states that the government of Catalonia has the devolved power to handle youth policies. This fact contrasts with the reality of the dialogue on youth policies at the European level, which is carried out almost exclusively by representatives of the national governments of the European Union. We therefore demand that the government of Catalonia fulfil its obligations to ensure that youth policies defined on the international level are designed based on the reality of nations, not states.

CONSELL
NACIONAL
DE LA JOVENTUT
DE CATALUNYA

La xarxa d'associacions juvenils de Catalunya

25 anys de
compromís
(1979-2004)